8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI YAZMA BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR İNCELEME (SİLİFKE ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEĞİ)

Serdar YÖRÜSÜN

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Celal DEMİR

Haziran, 2013

Afyonkarahisar

T.C.

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI YAZMA BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR İNCELEME (SİLİFKE ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEĞİ)

Hazırlayan

Serdar YÖRÜSÜN

Danışman

Doç. Dr. Celal DEMİR

AFYONKARAHİSAR 2013

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum **"8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Yazma Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir İnceleme (Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Örneği)"** adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça'da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

…/…/2013

Serdar YÖRÜSÜN

İmza

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ — İmza

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Celal DEMİR .....

Jüri Üyeleri : Doç.Dr. M.Hilmi UÇAN .....

: Yrd.Doç.Dr. Ahmet KARAMAN .....

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Serdar YÖRÜSÜN'ün **"8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Yazma Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir İnceleme (Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Örneği)"** başlıklı tezini değerlendirmek üzere 28.06.2013 günü saat 14:00'da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir

Prof. Dr. Selçuk AKÇAY
MÜDÜR

ÖZET

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI YAZMA BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR İNCELEME (SİLİFKE ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU ÖRNEĞİ)

Serdar YÖRÜSÜN

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Haziran 2013

Danışman: Doç. Dr. Celal DEMİR

Bu araştırmada, 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sürecinde, Silifke Atatürk İlköğretim Okulunda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerine düşünce yazısı yazma çalışmaları yaptırılmıştır. Öğrencilerin yazma çalışmalarından aldıkları puanlar, cinsiyetleri, SBS puanları, yıl sonu başarı puanları, Türkçe dersi puanları, Matematik dersi puanları, Fen ve Teknoloji dersi puanları, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanları ile karşılaştırılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, orta okul son sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yazma, yazma becerisi, müfredat programları, düşünce yazıları.

ABSTRACT

A RESEARCH OF THE OPINION WRITING SKILLS AND THE ACADEMIC ACHIEVEMENT RELATION OF 8. GRADE STUDENTS (THE EXAMPLE OF SİLİFKE ATATÜRK ELEMENTARY SCHOOL)

Serdar YÖRÜSÜN

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF TURKISH EDUCATION

June 2013

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Celal DEMİR

In this research we have tried to determine the relation between opinion writing skills and the academic achievement of the 8th grade students. Along the research, we have given opinion writing tasks to the 8th grade students of Silifke Atatürk Elementary School. The points gained from the writing tasks were compared to their gender, SBS points, end of year success point as well as points taken from the subjects of Turkish language, Mathematics, Science and Technology, History of Revolution and Kemalism.

The research has given the result of the significant difference between the opinion writing skills and academic achievement of the 8th grade students.

Key words: Writing, writing skill, curriculum, opinion writings.

ÖN SÖZ

Yazma, duygu, düşünce ve olayların yazılı olarak ifade edilmesidir. Öğrencilerin yazma becerisini kazanabilmeleri için öncelikle dinleme, okuma ve konuşma becerilerini de kazanmış olmaları gerekmektedir. Yazma etkinlikleri, öğrencilerin Türkçeyi doğru kullanabilmelerini, kendilerini daha rahat ifade edebilmelerini ve tutarlı düşünme alışkanlığı kazanabilmelerini sağlamaktadır.

Bu araştırma, giriş, beş bölüm ve eklerden oluşmuştur. 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Kavram Alanı bölümünde dilin tanımları verilmiş ve dil çeşitli yönleriyle açıklanmaya çalışılmıştır. Temel Dil Becerileri bölümünde, dinleme/izleme becerisi, okuma becerisi, konuşma becerisi ve yazma becerisi açıklanmıştır. Eski Müfredatlarda ve 2005 Türkçe Öğretim Programı'nda Yazma Eğitimi bölümünde, yazma eğitiminin müfredat programlarındaki tarihi gelişimi incelenmiştir. Düşünce Yazıları bölümünde, orta okulda öğretilen düşünce yazısı türleri ve bu türlerin genel özellikleri açıklanmıştır. Bulgular ve Yorumlar bölümünde, öğrencilerin yazma becerileri hakkında genel gözlemler ve izlenimlere yer verilmiş ve araştırma sonucunda elde edilen verilerin değerlendirmeleri yapılmıştır. Sonuç ve Öneriler kısmında ise elde edilen bulgulardan hareketle araştırmada ulaşılan sonuçlara ve düşünce yazısı yazdırma çalışmalarıyla ilgili önerilere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın oluşturulmasında ve devam ettirilmesinde desteklerini esirgemeyen değerli tez danışmanım Doç. Dr. Celal DEMİR'e, düşünce yazısı puanlama ölçeğinin geliştirilmesinde fikirlerinden yararlandığım değerli hocam Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN'a ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni Ahmet AKBABA'ya, çalışmamda yardımlarını esirgemeyen Silifke Atatürk İlköğretim Okulunun değerli öğretmenleri Semra ÖZSOY, Aysel ELÇİ, Ersin ÖZ, Beyhan BAŞARIR ve Mesut SARIKAYA'ya, destekleriyle her zaman yanımda olan aileme teşekkürü borç bilirim.

Serdar YÖRÜSÜN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YEMİN METNİ ..... **ii**
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI ..... **iii**
ÖZET ..... **v**
ABSTRACT ..... **vi**
ÖN SÖZ ..... **vii**
İÇİNDEKİLER ..... **viii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **xii**
EKLER DİZİNİ ..... **xiv**
KISALTMALAR DİZİNİ ..... **xv**
GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAM ALANI

1. DİL **6**
1.1. DİL, İLETİŞİM VE YAZI İLİŞKİSİ 8
1.2. DİL VE EĞİTİM 8
1.3. DİL, DÜŞÜNCE VE TOPLUM İLİŞKİSİ 9

İKİNCİ BÖLÜM

TEMEL DİL BECERİLERİ

1. TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEMEL DİL BECERİLERİ **11**
1.1. DİNLEME/İZLEME BECERİSİ 11
1.2. OKUMA BECERİSİ 13
1.3. KONUŞMA BECERİSİ 15
1.4. YAZMA BECERİSİ 17

1.4.1. Yazma Etkinliklerinde Öğretmenlerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar 19

1.4.2. Yazmanın Aşamaları 21

1.4.2.1. Yazmaya Hazırlık 23

1.4.2.2. Konu ve Amaç Belirleme 23

1.4.2.3. Taslak Oluşturma ve Yazıya Geçme 23

1.4.2.4. Düzenleme/Gözden Geçirme 24

1.4.2.5. Düzeltme (Tashih) 24

1.4.3. Yazılı Anlatım Biçimleri 24

1.4.3.1. Açıklayıcı Anlatım 24

1.4.3.2. Kanıtlayıcı Anlatım 25

1.4.3.3. Betimleyici Anlatım 25

1.4.3.4. Öyküleyici Anlatım 26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ESKİ MÜFREDATLARDA YAZMA EĞİTİMİ VE 2005 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1. 1340 (1924) LİSE BİRİNCİ DEVRE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 27

2. 1929 ORTAMEKTEP TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 28

3. 1931-1932 DERS SENESİ TADİLATI ORTAMEKTEP TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 32

4. 1938 ORTAOKUL TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 32

5. 1949 ORTAOKUL TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 33

6. 1962 ORTAOKUL TÜRKÇE PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 34

7. 1981 İLKÖĞRETİM OKULLARI TÜRKÇE EĞİTİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ 36

8. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ.....40

8.1. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ.....45

8.2. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN YAZMA ETKİNLİKLERİ 47

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DÜŞÜNCE YAZILARI

1. ORTA OKULDA ÖĞRETİLEN DÜŞÜNCE YAZISI TÜRLERİ.....49

1.1. MAKALE 50

1.2. FIKRA/KÖŞE YAZISI 51

1.3. SOHBET/SÖYLEŞİ.....51

1.4. ELEŞTİRİ.....51

1.5. DENEME.....53

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

1. ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİ HAKKINDA GENEL GÖZLEMLER VE İZLENİMLER 55

2. VERİLERİN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ 59

2.1. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE CİNSİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....59

2.2. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE SBS PUANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....60

2.3. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE YIL SONU BAŞARI PUANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....62

2.4. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE TÜRKÇE DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ 63

2.5. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE MATEMATİK DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....65

2.6. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE FEN VE TEKNOLOJİ DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ 67

2.7. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ 69

SONUÇ VE ÖNERİLER 72

KAYNAKÇA.....78

EKLER.....83

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. 8-A Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları.....**57**

Tablo 2. 8-B Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları.....**57**

Tablo 3. 8-D Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları.....**58**

Tablo 4. 8-E Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları.....**58**

Tablo 5. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Yazma Çalışmalarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları.....**59**

Tablo 6. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının SBS Puanına Göre Anova Sonuçları.....**60**

Tablo 7. 8. Sınıf Öğrencilerinin SBS Puanına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**61**

Tablo 8. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Yıl Sonu Başarı Puanlarına Göre Anova Sonuçları.....**62**

Tablo 9. 8. Sınıf Öğrencilerinin Yıl Sonu Başarı Puanına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**62**

Tablo 10. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Türkçe Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları.....**64**

Tablo 11. 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**64**

Tablo 12. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Matematik Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları.....**65**

Tablo 13. 8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**66**

Tablo 14. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Fen ve Teknoloji Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları.....**67**

Tablo 15. 8. Sınıf Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**68**

Tablo 16. 8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları.....**69**

Tablo 17. 8. Sınıf Öğrencilerinin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar.....**70**

EKLER DİZİNİ

Sayfa

Ek-1: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-1 83
Ek-2: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-2 84
Ek-3: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-3 85
Ek-4: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-4 86
Ek-5: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-5 87
Ek-6: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-6 88
Ek-7: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-7 89
Ek-8: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-8 90
Ek-9: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-9 91
Ek-10: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-10 92
Ek-11: 8-A Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı 93
Ek-12: 8-B Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı 94
Ek-13: 8-D Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı 95
Ek-14: 8-E Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı 96
Ek-15: Düşünce Yazısı Puanlama Ölçeği 97
Ek-16: Araştırma İzni 98

KISALTMALAR DİZİNİ

Çev: Çeviren

Ed: Editör

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

S: Sayı

SPSS : Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi (Statistical Package fort he Social Sciences)

TDK : Türk Dil Kurumu

GİRİŞ

Türkçe derslerinin amacı, dinleme/izleme becerisini, okuma becerisini, konuşma becerisini ve yazma becerisini geliştirmektir. Yazma becerisi diğer beceri alanlarını da içine alan, kazandırılması zaman isteyen bir beceri alanıdır. Bu araştırma, 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileriyle akademik başarıları arasında bir ilişki olduğunu savunmaktadır. Bu bölümde, araştırmanın konusu, amacı, önemi, problem durumu, varsayımları, hipotezleri, sınırlılıkları, evren ve örneklemi, araştırmada kullanılan yöntem ve araçlar, araştırma verilerinin analizi ve tanımlar yer almaktadır.

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU

İlköğretim 8. sınıf (orta okul son sınıf)[1] öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Dili etkili bir şekilde kullanmak ve yazıyla ifade edebilmek, başarılı öğrencilerin ortak özelliğidir. Düşünce yazıları yazabilen öğrencilerin, düşünceleri yorumlayabilme ve eleştirebilme yeteneğine de sahip oldukları göz önüne alındığında, öğrencilerin bu yetenekleri ile akademik başarıları arasında bir ilişkinin olması gerektiği düşünülmektedir. Bu araştırma, sekizinci sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileriyle akademik başarıları arasında bir ilişki olup olmadığını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

İnsanlar ve toplumlar arasında en temel iletişim aracı olan dil, insan hayatında büyük bir öneme sahiptir. Dünyanın en zengin dillerinden biri olan Türk dilini

[1] Bu satırdan itibaren "orta okul son sınıf" ifadesi "8. sınıf" olarak yer alacaktır.

öğrencilere en doğru şekilde öğretmek Türkçe öğretmenlerinin birinci vazifesidir. Temel dil becerilerinden yazma becerisinin gelişmiş olması için okuma, dinleme ve konuşma becerilerinin kazanılmış olması ve dil bilgisinin de en iyi derecede bilinmesi gereklidir. Bu sebeple yazma becerisinin Türkçe derslerinin bütün beceri alanlarını kapsayan ve öğretilmesi uzun zaman alan bir beceri olduğunu söylemek mümkündür. Bu çalışmanın önemi, öğrencilerin düşünce yazısı yazma becerileriyle akademik başarıları arasında ne yönde bir ilişki olduğunu göstermesidir.

4. PROBLEM DURUMU

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4.1. PROBLEMİN ALT DURUMLARI

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanlarıyla

- Cinsiyetleri
- 8. sınıf yıl sonu başarı puanları
- SBS puanları
- Türkçe dersi başarı puanları
- Matematik dersi başarı puanları
- Fen ve Teknoloji dersi başarı puanları
- İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

- Araştırmada kullanılan örneklemin evreni temsil ettiği düşünülmektedir.
- Öğrencilere yazdırılan düşünce yazısı çalışmalarının öğrencilerin düzeylerine uygun olduğu düşünülmektedir.
- Öğrencilerin düşünce yazısı yazma becerilerinin ölçülmesi için verilen yazma ödevlerinin yeterli sayıda olduğu düşünülmektedir.

- Araştırma için hazırladığımız ölçeğin, öğrencilerin düşünce yazısı çalışmalarını doğru ölçtüğü düşünülmektedir.
- Öğrencilerden ve okul idaresinden elde ettiğimiz verilerin yeterli olduğu düşünülmektedir.
- Öğrencilerin aldıkları puanlardan elde edilen verileri analiz etmek için kullanılan Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama, Anova ve T Testi, SPSS 17.0 istatistik programlarının verileri doğru ölçtüğü düşünülmektedir.

6. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

- Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin akademik başarıları da yüksektir.
- Öğrencilerin düşünce yazısı puanlarıyla cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark vardır.
- Öğrencilerin düşünce yazısı puanlarıyla yıl sonu başarı puanları arasında anlamlı bir fark vardır.
- Öğrencilerin düşünce yazısı puanlarıyla SBS puanları arasında anlamlı bir fark vardır.
- Öğrencilerin düşünce yazısı puanlarıyla Türkçe dersi, Matematik dersi, Fen ve Teknoloji dersi, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanları arasında anlamı bir fark vardır.

7. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma,

- Mersin-Silifke Atatürk İlköğretim Okulunun 8-A, 8-B, 8-D, 8-E sınıflarında öğrenim gören 113 öğrenciyle sınırlıdır.
- 2011-2012 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Öğrencilere verilen ödevler, düşünceye dayalı bir tür olan deneme ile sınırlıdır.
- Öğrencilere verilen 9 adet düşünce yazısı ödevi ile sınırlıdır.

8. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, Mersin ilinde 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören sekizinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleminde ise Silifke Atatürk İlköğretim Okulunda öğrenim gören 113 sekizinci sınıf öğrencisi yer almaktadır.

9. KULLANILAN YÖNTEM VE ARAÇLAR

Bu araştırma için Mersin ilinde, Silifke Atatürk İlköğretim Okulunun 8-A, 8-B, 8-D ve 8-E şubelerinde öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri seçilmiştir. Seçilen öğrencilere 2011-2012 eğitim-öğretim yılı boyunca belirli gün ve haftalardan hareketle belirlenen konulardan oluşan toplam dokuz adet düşünce yazısı yazma ödevi verilmiştir. Öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri ve düşüncelerini açıklarken çeşitli sınırlamalara girmemeleri için düşünce yazısı olarak sadece deneme türünde yazma çalışmaları yaptırılmıştır.

Araştırma sonucunun geçerliğinin ve güvenirliğinin sağlanması amacıyla öğrencilerden en az altı ödev getirmiş olması şartı aranmış ve en az altı ödev getiren öğrenciler araştırmaya dâhil edilmiştir. Ödevlerini ciddiye almayan üç öğrenci araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Böylece, analiz sonucunu bulmak için düşünce yazısı ödevleri akademik başarılarıyla karşılaştırılan öğrenci sayısı 76 olmuştur.

Öğrencilerin yazma çalışmaları, "Düşünce Yazısı Puanlama Ölçeği" ile değerlendirilmiştir.[2] Öğrencilerin yazdığı düşünce yazılarına 0-100 arasında puanlar verilmiştir.

10. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma verilerinin analizinde Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama, Anova ve T Testi kullanılmış, SPSS-17.0 istatistik programından yararlanılmıştır.

[2] Bkz. Ek-15

Bu araştırmada elde edilen veriler cinsiyet farklılıkları, yıl sonu başarı puanı, SBS puanı, Türkçe dersi, Matematik dersi, Fen ve Teknoloji dersi, İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin başarı puanları açısından incelenmiştir.

11. TANIMLAR

Yazı: Seslerin sembollerle gösterilmesidir.

Yazma: Duygu, düşünce hayal ve arzuların yazılı olarak ifade edilmesidir.

Yazılı Anlatım (Kompozisyon): Düzenli, anlaşılır bir anlatımla yapılan yazma çalışmasıdır.

Düşünce Yazıları: Bir düşünceyi açıklamak, bir sorunu çözmek, okuyucuya bilgi vermek ve zaman zaman yerleşik bir kanıyı değiştirmek amacıyla yazılan yazılardır.

Makale: Bir düşünceyi ortaya koymayı amaçlayan, onu savunan, belirli bir plan dâhilinde yazılan bilimsel nitelikli yazılardır.

Fıkra/Köşe Yazısı: Gazete ve dergi gibi süreli yayınlarda yer alan, güncel, toplumsal ve siyasal konuları ele alan kısa yazılardır.

Sohbet/Söyleşi: Güncel bir konuyu okuyucuyla konuşuyormuş gibi içten bir üslûpla ele alan yazılardır.

Eleştiri: Çeşitli sanat eserlerini ayrıntılarıyla inceleyip tanıtma ve bu sanat eserlerini değerlendirme amacıyla yazılan yazılardır.

Deneme: Çeşitli konular üzerinde, kısa, düşünce ağırlıklı, öznel üslûpla yazılan kısa yazılardır.

Akademik Başarı: Bir öğrencinin okul başarısı demektir. Genellikle 0-100 puan arasında derecelendirilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAM ALANI

1. DİL

Doğadaki canlılar, sahip oldukları çeşitli iletişim sistemleri sayesinde birbirleriyle anlaşır. Bazı canlılar sesleriyle bazıları hareketleriyle kendini ifade eder. İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellik düşündüklerini konuşarak ifade edebilmesidir. "İnsan dili, diğer canlılarınkinden farklı ve gelişmiş bir sistemdir. İnsan dili, duygu ve düşüncelerin özelliklerine göre biçimlenip tümüyle bir gramer kalıbına dökülmüş, değişen koşullara göre gelişmesini sürdüren karmaşık bir sistemdir." (Barın ve Demir, 2006: 2).

Dil, niteliği üzerinde birçok bilim adamının hâlâ düşündüğü, kesin çizgilerle tanımını yapamadığı bir kavramdır. Türkçe Sözlük'te dil, "İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban." (TDK, 2009: 526). şeklinde tanımlanmıştır. Dilin ne olduğunu düşünmek ve onu açıklamaya çalışmak, kimi zaman hayret artırıcı bir etkinlik olabilmektedir. "Dil, akla binbir soru getiren, insanın binbir sorunu kurcalamasına yol açan, sırlarla dolu bir varlıktır." (Aksan, 2003: 11). Dil aracılığıyla insanları etkilemek, iyi veya kötü işleri yapmaya yöneltmek mümkündür. Dil, insanı harekete geçiren ve onu bir amaca yönelten enerjidir. Ağızdan çıkan kelimeler insan ruhunda iyi veya kötü bir etki bırakır.

"Ses parçalanamayan en küçük gramer birliğidir." (Ergin, 2004: 29). Ağızdan çıkan sesler bir araya gelerek sözcükleri oluşturur; sözcükler bir araya gelerek cümleleri oluşturur. Cümleler de bize konuşan kişinin duygu ve düşüncelerini iletir. Dillerin ortak kanunu budur. "Ses yalnızca düşüncenin aracıdır, tek başına varlıktan yoksundur." (Saussure, 1998: 37). Nefes, dil, diş, dudak yardımıyla çıkardığımız sesler tek başına anlam ifade eden bir araç değildir. En az iki ses yan yana gelerek bir iletişim aracı olabilir. Bu bağlamda "aç" ve "uç" sözcüklerini düşünelim. Bu sözcüklerde iki ses yan yana gelmiştir; fakat bir sesin değişmesi farklı bir eylemi anlatmaktadır. Görüldüğü gibi bir sesin değişikliği birbirinden farklı anlamlar üretilmesine olanak sağlamıştır. Peki, nasıl olur da bir sesin farklı söylenmesi

zihnimizde değişik varlık ve kavramların canlanmasına neden olmuştur? Bu düzeni kim kurmuş, bu kanunları kim koymuştur? "Gerçekten de dilin niteliği hakkında konuşmak zordur; matematikteki, fizik ve kimyadaki kesin bilgiyi dilin niteliğinde yakalamak olanaksızdır." (Uçan, 2008: 13).

Dilin söylediklerinin, insanlar üzerinde hâkimiyet kurabilme gibi bir gücü vardır. Bu gücün farkında olanlar ve dili iyi kullananlar, sayıca çok olan insan topluluklarını peşinden sürüklemiş ve adlarını tarihe yazdırmıştır. Dil ile bir toplumu en yüksek uygarlık seviyesine çıkarmak ya da toplumun sahip olduğu uygarlığı tarihin tozlu raflarına kaldırmak mümkündür.

Dil üzerine düşünen filozoflar insanı büyüleyen bu düzenin nasıl oluştuğunu yıllarca sorgulamış; fakat dilin kaynağına açıklık getirememiştir. "1866'da kurulan Paris Dilbilim Kurumu, yönetmeliğinin başında, dilin kökeni üstüne hiçbir bildiri kabul etmeyeceğini belirtmişti." (Vendryes, 2001: 14). Dilin kaynağına ilişkin tartışmalar bazı bilim adamlarına göre kısır döngü gibi görülse de bu sorunun cevabını bulmak şaşırtıcı sonuçlar doğurabilir.

Dil canlı bir varlıktır. Diller de doğar, gelişir ve yeni diller üreterek çoğalır. Bazı diller ise çevresindeki dillerin gücü altında eriyerek kaybolur. Doğadaki kusursuz düzen dilin kanunlarında da mevcuttur. "Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabiî bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir." (Ergin, 2004: 3).

Saussure'e göre "Dil, kavramları belirten bir göstergeler dizgesidir." (Saussure, 1998: 45). Trafik işaretlerinin sürücüleri yönlendirdiği gibi dil de insanları yönlendirir. Bunun için gerekli olan dildeki kelimelerin ne anlama geldiğini bilmektir. Saussure, dil ve sözü de birbirinden ayırmıştır. "Toplum içinde dil, her beyinde bulunan bir izler bütünü olarak yaşar ve birbirinin eşi tüm örnekleriyle bireylere dağıtılmış bir sözlüğü andırır." (Saussure, 1998: 49). Söz ise "her zaman bireyseldir ve bireyin egemenliği altındadır." (Saussure, 1998: 43). Bir başka deyişle dil toplumsaldır, söz bireyseldir.

1.1. DİL, İLETİŞİM VE YAZI İLİŞKİSİ

"Duygu, düşünce ve bilgileri çeşitli yollarla başkalarına aktarma ve anlamlandırma sürecine iletişim denir." (Özkan, 2008: 16). İletişim, bir bağ kurma işidir ve temel ihtiyaçlarımızdandır. İnsanoğlunun var olduğu günden bu yana iletişim de var olmuştur. Bugün insanlar iletişim kurmak için çeşitli araçlar geliştirmiştir. Bu araçların hepsi insanlar arasında bilgi getirip götürmektedir. İletişim araçları bu işi "dil" sayesinde yapmaktadır. Hemen hemen bütün iletişim araçlarının en önemli ögesi dildir; dil olmadan düşünceler, bilgiler ve hayaller iletilemez.

Yazı, seslerin görünen varlığıdır ve konuşmanın sembollerle ifadesidir. "Yazının biricik varlık nedeni dili göstermektir." (Saussure, 1998: 56). Öyleyse yazı dilin göstergesidir. Dil, düşünceleri somut hâle getirmeyi sağlamaktadır, yazı ise dil sisteminin bir aracıdır. "Yazı, her şeyden önce bir düşünme ve ifade etme biçimidir." (Uçan, 2004: 325). İnsanoğlu yazıyı öğrenerek yeni bir iletişim aracı geliştirmiş; duygu, düşünce ve hayallerini sembollerle ifade ederek bilgilerin kalıcılığını sağlamıştır.

1.2. DİL VE EĞİTİM

Dil ve eğitim birbirinden farklı çalışma alanlarıdır; fakat dilcilerin ve eğitimcilerin ilgilendiği ortak konu insandır. "Eğitim, belli amaçlara göre insanların davranışlarının planlı olarak değiştirilmesi ve geliştirilmesinin yasa ve ilkelerini bulmaya ve bu amaçla teknikler geliştirmeye çalışan bilim dalıdır." (Erden ve Akman, 2006: 14). Eğitim, insan davranışlarını belli bir amaç doğrultusunda şekillendirmek için yapılan etkinliklerdir. "Eğitim, en genel anlamıyla, belli amaçlara göre davranış değiştirme süreci olarak tanımlanmaktadır." (Şahin, 2007: 3).

Bir milletin bütünlüğü, millî dilin hayatı devam ettiği sürece korunur. "Ferdi yaşatan şuuru olduğu gibi milleti ayakta tutan da millî şuur demek olan millî dildir. Onun için millet bütünlüğü üzerinde titreyenler, millî dil üzerinde de titrerler." (Güzel, 2010: 19). Dilin bozulması milletin kültürel değerlerinin de yıpranması anlamına gelmektedir. Kültürün korunarak geliştirilmesi için öğrencilere planlı bir anadili eğitimi vermek gerekir. Planlı bir dil eğitimi hem millî kültürün devamını

sağlayacak hem de insanlar arasındaki iletişimsizlik sorununu ortadan kaldıracaktır. Diline önem vermeyen bir ülke yok olmaya mahkûmdur. Bu yüzden dil eğitiminin üzerinde hassasiyetle durulması gerekmektedir.

1.3. DİL, DÜŞÜNCE VE TOPLUM İLİŞKİSİ

Dil, düşünce ve toplum arasındaki ilişkiyi anlayabilmek için öncelikle bu kavramları tanımlamak gerekir. Yukarıda çeşitli tanımları verilmiş olan dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir iletişim aracıdır. "Düşmek" fiilinden gelen düşünce ise "Düşünme sonucu varılan, düşünmenin ürünü olan görüş, mütalaa, fikir, mülahaza, ide." ve "Dış dünyanın insan zihnine yansıması." (TDK, 2009: 591). şeklinde ifade edilmiştir. Toplum ise "Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet." (TDK, 2009: 1993). şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlara bakıldığında dil, düşünce ve toplum arasında açık bir ilişki görülmese de bir arada yaşayan insanların dil aracılığıyla düşündükleri ve anlaşma sağlayabildikleri unutulmamalıdır. "Özü bakımından, toplumsal bir sözleşmedir dil, bildirişim sağlayabilmek için tümüyle uymak gerekir ona." (Barthes, 1979: 4).

İnsanoğlu, somut ve soyut kavramların varlığını dil ile açıklayabilmiştir; gördüğü ve varlığından haberdar olduğu her şeye bir ad vererek onu anlamlı hâle getirmiştir. Nesnelere verdiği bu adlarla da düşünme eylemini gerçekleştirmektedir. "Görülüyor ki düşünce dile dayanarak, daha doğrusu dille kaynaşarak görevini yapabilir. Dil basit bir yardımcı değil, düşüncenin vazgeçilmez bir ortağıdır. İnsan beyninde kelimeler nesnelerin imgeleriyle birlikte doğmuştur." (Vendryes, 2001: 21).

Dil, düşünce ve toplum arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışırken "kültür" kavramının da üzerinde durmak gerekir. Kültür, toplumun tarihi gelişimi sürecinde oluşturduğu değerleridir. "Dile kültür açısından bakacak olursak ortaya çıkan genel görünüş şudur: Dil, kültürü hem kurar hem geliştirir, genellikle toplumsallaşmayı da toplumsallaşmayla birlikte tarihsel sürekliliği de sağlamakla insan varlığını eksiksizce olanaklı kılar dil." (Uygur, 2006: 19). Dil, kültürün aktarılmasını sağlayan bir araçtır. Kültürün ve toplumun kalıcılığını sağlayan unsur dildir. Bir dildeki deyimler, atasözleri, şiirler, şarkılar vs. o toplumun sahip olduğu duygu ve

düşünceleri göstermektedir. Yıllardır öğüt veren atasözlerini dinlemekte, duygularımızı ifade eden türküleri söylemekte, düşüncelerimizi dile getiren edebî eserleri okumaktayız. Bu durum, bir milletin kültürünün dil sayesinde gelecek kuşaklara aktarılabildiğini göstermektedir. "İnsan düşüncelerini seslerle dile getirmekle birlikte, düşünce biçimi toplum içerisinde önemli boyutuyla anlam kazanmakta ve dil, toplumun gelenekleriyle geleceği arasında bağ kurmaktadır." (Sinanoğlu, 2009: 93).

Toplumsal ilişkilerin temeli, okuma, konuşma, yazma gibi dil etkinliklerine dayanmaktadır. Dilin zenginleşmesi, düşüncenin zenginleşmesi demektir. Düşüncenin zenginleşmesi de toplumun ilerlemesi demektir. "Dil olmasa tarih, kültür, edebiyat ve medeniyet de olmazdı." (Kaplan, 2006: 145).

İKİNCİ BÖLÜM

TEMEL DİL BECERİLERİ

1. TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİL BECERİLERİ

"Beceri, insanın yatkınlık ve öğrenimine bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma maharetidir." (Özbay, 2008: 19). Türkçe öğretiminde temel dil becerileri "Anlama Becerileri" ve "Anlatma Becerileri" olarak ikiye ayrılır:

Anlama Becerileri:

- Dinleme/İzleme Becerisi
- Okuma Becerisi

Anlatma Becerileri:

- Konuşma Becerisi
- Yazma Becerisi

"Anlama ve anlatma becerileri, öğrenim hayatları boyunca öğrencilerin bütün derslerindeki başarılarını etkiler." (Özbay, 2000: 46). Dinlediğini ve okuduğunu doğru anlayabilen, duygu ve düşüncelerini etkili cümlelerle, açık bir şekilde sözlü ve yazılı olarak ifade edebilen öğrenciler hayatlarının her alanında başarılı olabilmektedir.

1.1. DİNLEME/İZLEME BECERİSİ

Kişiler, duyu organlarında bir rahatsızlık olmadığı sürece çevrelerinde olup biten olayları görür ve oluşan sesleri işitir. İnsan, çevresinden gelen sesleri istem dışı olarak duyuyorsa buna işitme denir. Dinleme ise işitilen bu sesleri anlamlandırma sürecidir. "İşitmek, dinlemek demek değildir. İşitme, istemimiz dışında da gerçekleşebilmektedir. Yani, işitme dinlemeksizin ortaya çıkabilir. Dinleme ise kişinin tercihine bağlı olarak, seçerek veya isteyerek algıladığı bütün seslerdir." (Calp, 2007: 156). Alperen (2001: 17) ise dinlemeyi "Dinleme, kulağın işitme işlevini bilinçli olarak kullanmadır. Yani dikkati seslerin üzerinde toplayarak manayı

anlamadır. İşitmede dikkat olmadığı hâlde dinlemede dikkat vardır. Bir anlamda dinleme, dikkatli işitmedir. Ya da işitme, dikkatsiz dinlemedir." şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlardan hareketle akla şu soru gelmektedir: Dinlediklerimizi doğru algılamakta gördüklerimizin etkisi ne derece önemlidir? "Dinleme yalnızca işitme ile gerçekleşmez. Dinlemenin etkili unsurlarından biri de görmedir." (Yıldız, Okur, Arı ve Yılmaz 2008: 181). Bu yüzden 2006 Türkçe dersi programında bu beceri "dinleme/izleme" adı altında birbirinden ayrılmadan verilmiştir: "Dinleme/izleme, iletişim kurmanın ve öğrenmenin temel yollarından biri olup verilen iletiyi doğru bir şekilde anlama, yorumlama ve değerlendirme becerisidir." (MEB 2006: 5).

> "Konuşma, insanlar arasında iletişimi sağlayan bir anlaşma biçimidir. Bu anlaşma biçiminin bir tarafında konuşmacı, diğer tarafında ise dinleyici vardır. Hayatımızda en çok kullandığımız dil becerilerinden birisi konuşma diğeri ise dinlemedir. Ancak bu, dinleme becerisine yeterince önem verildiğini göstermez. Sosyal ilişkilerde, televizyon programlarında, öğrenci-öğretmen ilişkilerinde bu konuya yeteri kadar ağırlık verilmediği açıkça ortadadır. (Özbay, 2009: 47-48).

Çifçi, (2001, 166) dinlemeyi ihmal edilmiş bir alan olarak nitelendirmektedir. Oysa dinleme, insan hayatında çok önemli bir yere sahiptir. "İşitilen seslerin anlamlandırılmasına dayanan dinleme, kazanılan ilk dil becerisidir. Hem günlük hayatta hem de okul hayatında en çok başvurulan becerilerin başında gelen dinleme henüz dünyaya gelmeden önce gelişmeye başlamakta ve bu beceriyi birey, ölümüne kadar sürekli kullanmaktadır." (Melanlıoğlu, 2012: 1584). Başarılı öğrencilerin derslerini iyi dinlediği, başarılı insanların da çevresindekileri iyi dinlediği tartışılmaz bir gerçektir. Muhatapları iyi dinlemek aynı zamanda saygılı olmanın da bir göstergesidir.

"Dört temel dil becerisinden, ilk ve en çok kullanılanı dinleme becerisidir." (Özbay, 2009: 69). Bir insanda dinleme becerisi diğer dil becerilerinden önce gelişmektedir. Yeni doğan bir bebek konuşmayı öğrenmeden önce dinleyerek etrafında olup bitenleri algılar. İnsanlar, konuşmayı, okumayı ve yazmayı öğrenmeden önce dinlemeyi öğrenirler.

Dinleme becerisinin eğitimi çok önemlidir. Orta okullarda sınıf içinde dinleme etkinlikleri yapılırken bunun üzerinde önemle durmak gerekir. "Dinleme becerisinin eğitimiyle ilgili etkinlikler uygulanmadan önce öğrencilere dikkat

etmeleri gereken hususlar önemle hatırlatılmalı; bu hususların etkinliklerin sağlıklı uygulanması ve yapılan çalışmadan beklenenlerin gerçekleşmesi açısından önemi vurgulanmalıdır." (Doğan, 2010: 266). İnsanların bilgiye ulaşması için çeşitli yollar vardır. Okuyarak, konuşarak veya dinleyerek çeşitli bilgilere ulaşılmaktadır. "Öğrencilere bilgi edinmenin önemli bir yolunun dinleme eğitiminden geçtiğini mutlaka kavratmalı ve bu konuda uygulama çalışmalarına ağırlık verilmelidir." (Özbay, 2009: 73).

Koç (2009, 452), dinleme çeşitlerini üçe ayırmaktadır:

- Seçerek Dinleme
- Katılımlı Dinleme
- Eleştirel Dinleme

Seçerek dinleme, insanların dış dünyadan algıladığı seslerin hepsini değil işine yarayanları dinlemesidir. Katılımlı dinleme, bir konuşmacının anlattıklarını dikkatli bir şekilde ve anlamaya çalışarak dinlemektir. Eleştirel dinleme ise dinleyicinin, konuşmacının ifade ettiği düşüncelerin kendi düşünceleriyle uyuşup uyuşmadığını tartmasıdır.

1.2. OKUMA BECERİSİ

Okuma, günlük yaşamımızda çok farklı anlamlarla kullandığımız bir kelimedir. "Okudu adam oldu", "benim okumam yazmam yok", "üniversitede okuyorum" gibi değişik cümlelerle okumaya çeşitli anlamlar yüklenmiştir. Aşağıda okumanın çeşitli tanımları verilmektedir:

"Okuma, okuyucu ve yazar arasında uygun bir ortamda gerçekleşen görüş alışverişidir. Bu süreçte okuyucu metni anlamaya uğraşmakta ve anladıklarıyla ön bilgilerini birleştirerek yeni anlamlar ortaya koymaya çalışmaktadır." (Akyol, 2009: 15).

"Okuma, yazılı işaretlerin taşıdığı anlamı sesle veya gözle ortaya çıkartma işidir. Başka bir söyleyişle okuma, yazarın demek istediğini keşfetme işidir." (Alperen, 2001: 19).

"Okuma, gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketlerinden ve zihnin anlamı kavrama çabasından oluşan etkinliktir." (Arıcı, 2008: 6).

"Okuma, bir yazıdaki sembolleri tanıma ve anlamlandırma etkinliğidir. Okuma, algısal yönü yüksek, motorik yanı düşük bir psikomotor beceridir." (Calp, 2007: 89).

Yukarıdaki tanımlardan hareketle okumanın yazılı sembolleri anlamlandırma süreci olduğunu söylemek mümkündür.

"Günümüz iletişim teknolojisi daha çok gördüğünü, izlediğini anlama yeteneğine dayanmaktadır. Okuma da bir bakıma gördüğünü anlama faaliyeti olup fiziksel ve zihinsel ögelerin birlikte kullanıldığı karmaşık bir dil becerisidir." (Özbay, 2011: 2). Kitap okuyan öğrenci, okuduğu kitaptan etkilenmektedir. Öğrenciler, okuduğu her metinden birçok anlam çıkarabilir. Bu durum, öğrencinin düşündüğünün de bir göstergesidir. Metnin ne söylediğini doğru şekilde anlamlandırmak burada önem kazanmaktadır. Bu da öğrencilere okuma becerisinin en doğru şekilde kazandırılmasıyla mümkündür. Okuma becerisinin kazandırılmasıyla ilgili Reşat Nuri Güntekin'in bir sözü vardır: "Niye kitap okumuyorlar demek, niye piyano çalmıyorlar demek gibi bir şeydir. Kafayı kitap okumaya alıştırmak, parmakları piyano çalmaya alıştırmaktan daha kolay değildir. Ona göre yetişmek, hazırlanmak lazım." (adaminsitesi.com.'dan aktaran Uçan, 2005: 39).

Okuma alışkanlığı zor kazanılır. Bu alışkanlığı kazanmak zahmetlidir. "Okuma bir beceri, alışkanlık ve tekrar işidir. Okuma becerisinin gelişerek devam etmesi, zorunlu eğitim içinde atılan temellere bağlıdır. Bu dönemdeki temelin kökleri ne kadar sağlam olursa ileriki dönemlerde de gelişme ve alışkanlık o kadar başarılı olur." (Özbay, 2011: 42). Okuma alışkanlığının sosyal çevreyle de ilişkisi vardır. Öğrenci, kitap okuma oranının yüksek olduğu bir yerde veya kitap okuma alışkanlığı olan bir ailede yaşıyorsa okuma alışkanlığını daha kolay kazanabilir.

"Okumanın toplumsal işlevleri vardır. Okuma, öznenin toplumsallaşmasına büyük bir katkı sağlar." (Uçan, 2006: 40). Okuma, bilgiye ulaşmanın bir yolu olduğu gibi insanın ruh sağlığı ve kişisel gelişimi açısından da önemli bir beceridir; çünkü okuma "bireyin ruhsal ihtiyaçlarına da cevap veren bir beceridir. Okuyamayan

insanlar akademik ve kültürel faaliyetlerde dolayısıyla da sosyal etkinliklerde bulunamayabilir." (Özbay, 2011: 3). Bunun sonucunda toplum içinde konuşmaktan çekinen, çevresindeki insanlarla iletişim sorunu yaşayan insanlar çoğalmaktadır.

Okumanın düşünmekle doğrudan ilişkisi vardır. Okuyan insanlar farklı şeyler düşünebilir. "Okumak aynı zamanda düşünmek demektir; bir hafızaya alış, bir karşılaştırma yapmak demektir." (Uçan, 2008: 70). Gerek yetişkinlerin gerek orta okul öğrencilerinin farklı düşünceler üretebilmesi için çokça kitap okuması gerekmektedir.

1.3. KONUŞMA BECERİSİ

Konuşma, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliktir. "Konuşma yeteneği, dolayısıyla dil, insanı insan yapan niteliklerin başında gelir." (Aksan, 2003: 11). Konuşma sırasında dil, diş, damak, dudak, ses telleri, diyafram gibi çeşitli organlar görev yapmaktadır. Bu organlar yardımıyla çıkarılan sesler anlamlı kelimelere dönüştükten sonra konuşma eylemi gerçekleşmektedir.

"Konuşma zihnin söz kalıbına döktüğü ve şekillendirdiği düşüncelerin, duyguların seslendirilmesidir. Başka bir ifadeyle konuşma sözlerin sesler yardımıyla ifade edilişidir." (Temizyürek, Erdem ve Temizkan 2007: 247). Temizkan (2009: 91) ise konuşmayı "duygu, düşünce, tasarı ve isteklerin sözle bildirilmesi" şeklinde tanımlamıştır.

Konuşurken sadece dil ve ağız değil vücudun diğer organları da birbiriyle uyum içerisinde hareket etmektedir. "Konuşma, zihin ve kas gücünün devreye girdiği psikomotor bir yetenek; insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en etkin bir araçtır." (Calp, 2007: 181).

İnsanoğlu kendini konuşarak ifade edebildiği için konuşmanın toplum hayatındaki önemi inkâr edilemez. "Konuşmayı, duygu, düşünce ve tasarıların sözle anlatılması olarak tanımlıyoruz. Düşüncelerin zihinde tasarlanıp dışarıya aktarılması yönüyle konuşma bireysel bir etkinliktir. Söylenenlerin karşıdaki bireylere yöneltilmesiyle de toplumsal bir nitelik taşır." (Özbay, 2010: 178).

Konuşma becerisinin gelişmesinde insanın yaşadığı çevre çok önemli bir etkiye sahiptir. Bu yüzden ilköğretim okullarında öğrencilerin konuşma becerilerine yönelik etkinlikler yapmak onlara konuşmayı yeniden öğretmek anlamına gelmemeli, konuşarak daha iyi bir iletişimin nasıl kurulabileceği üzerinde durulmalıdır.

> "Konuşma öğretimi çocuğa konuşmayı öğretmek demek değildir. Çocuk okula gelmeden önce konuşmayı bilir, derdini anlatabilir, isteklerini sıralayabilir. Konuşma öğretimi, konuşarak daha iyi nasıl iletişim kurulabileceğini, doğru seslendirmeyi, nazik konuşmayı ve kurallarına uygun anlatmayı kapsar." (Yıldız v.d. 2008: 154).

Konuşma, insanların iletişim kurarken en çok başvurduğu bir dil becerisidir. İletişimin büyük bir bölümü konuşma ile gerçekleşmektedir. Güzel konuşmanın sosyal hayatımızda ve iş hayatımızda çok önemli bir yeri vardır. Bu yüzden Türkçe öğretiminde konuşma etkinliklerinin üzerine titizlikle eğilmek gerekir. Öğrenciyi konuşturamamak, onların okuldaki derslere katılımını sağlayamamak ve onları sosyal hayata hazırlayamamak demektir.

Öğrencilerde çeşitli nedenlerden dolayı konuşma yetersizlikleri görülebilir. Göğüş'e göre (1978: 179-180), öğrencilerde görülen konuşma yetersizlikleri şunlardır:

- Yerel ağızla konuşurlar
- Anlatımları yetersizdir
- Konuşmada büyüklerin değer ölçülerini henüz kavrayamamışlardır.
- Kavrayış eksikliği gösterirler
- Sürekli bir yargılama yapamazlar
- Dağınık konuşurlar
- Gereksiz sözler söylerler
- Çekingendirler
- Kural bilmezler
- Sesleri yeterli değildir
- Seslendirme ve söyleme yetersizlikleri de vardır
- Konuşurken gereksiz el-kol, gövde hareketleri de yaparlar
- Konuşma özürleri olanlar vardır

Görüldüğü gibi bu konuşma yetersizliklerinden bazıları sosyal çevreden, bazıları aileden, bazıları da öğrencilerin fizyolojik özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

Sadece insana özgü bir beceri olan konuşmanın insanlar üzerindeki etkisi yazının insanlar üzerindeki bıraktığı etkiden çok daha fazladır. "Çünkü ilişkiye giren kişi veya kişilerin aralarında psikolojik bir ilişki de devreye girmekte, sempati ve antipati gibi olumlu ve olumsuz duygular konuşmacının ses tonuna, jest ve mimiklerine yansımaktadır." (Yalçın, 2006: 98). İnsanlar konuşurken iletişim hâlindedir ve duygularını birbirine daha etkili aktarabilir.

Temizyürek, Erdem ve Temizkan'a göre (2007: 211), konuşma türleri şunlardır:

- Hazırlıklı konuşmalar
- Hazırlıksız konuşmalar

Hazırlıklı konuşmalar, kişilerin önceden planladığı, üzerinde çeşitli çalışmalar ve hazırlıklar yaptığı, bunun sonucunda konuşmasına hazırlandığı konuşma türüdür. "Bu konuşmalar konferans, panel, açık oturum, brifing ve benzeri konuşma türleridir." (Yalçın, 2006: 136). Hazırlıksız konuşmalar ise kişilerin planlamadığı, hiçbir hazırlık yapmadan insanlarla iletişim kurarken uyguladığı konuşma türüdür. Tanışma, selâmlaşma, adres sorma, sohbet konuşmaları vb. hazırlıksız konuşma türleridir.

1.4. YAZMA BECERİSİ

Yazı, sesleri çeşitli sembollerle temsil eden harflerin bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Yazma ise duygu, düşünce ve olayların yazıyla ifade edildiği bir eylemdir. "Yazma, başka bir deyişle yazılı anlatım, duygu ve düşünceleri herhangi bir dilde kullanılan alfabedeki yazı karakterlerini, sembollerini, işaretlerini kullanarak başkalarına aktarma işi olarak kullanılabilir." (Karatay, 2011: 21). Göçer, (2011: 195) yazma becerisini "Bireylerin bir konudaki duygu, düşünce, hayal, izlenim veya yaşadıklarını dilin temel kurallarına uyarak ve belli bir planlama çerçevesinde anlatma becerisidir." şeklinde tanımlamıştır.

İnsanlar, duygu ve düşüncelerini başkalarına aktararak iletişim kurmak amacıyla çokça etkinlik üretir. Resim, müzik, heykel v.s. bunların hepsi insanların kendilerini ifade etmek üzere geliştirdiği sanat dalıdır. Kendini daha doğru ifade edebilmek, duygu ve düşüncelerini estetik bir şekilde yazıya dökebilmek de bir sanattır. "Yazma, konuşmanın birtakım sembollerle tespit edilmesidir. Yazma da konuşma gibi bir ihtiyaçtan doğmuş ve hayatımızın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir." (Özbay, 2010: 251).

Yazma becerisi kısa sürede kazanılmaz:

> "Yazma becerisi, el ve göz eğitimine dayanmakla birlikte uzun süreli bir alıştırma sonucu kazanılan bir etkinliktir. Buna göre yazma etkinliğini, hem bir düşünme aracı hem de düşünceleri, duyguları, hayalleri ve izlenimleri en iyi şekilde ifade edebilmek için birtakım sembol ve işaretleri belli bir disipline göre düzenleme becerisi olarak tanımlanabilir." (Gündüz ve Şimşek, 2011: 17).

Yazma becerisinin kazanılması için öncelikle dinleme, okuma ve konuşma becerilerinin kazanılması gerekmektedir. Yazma, bütün bu becerileri içine alan bir eylemdir. Bu becerilerin kazanılmasından sonra yazma etkinlikleri belli bir disipline göre düzenlenir. Yazma etkinlikleri okullarda kompozisyon çalışmaları adı altında gerçekleştirilmektedir. "Kompozisyon, duygu, düşünce, görüş ve hayallerin düzenli biçimde, açık, canlı ve çarpıcı bir anlatımla sözlü veya yazılı olarak ortaya konulmasıdır." (Kavcar v.d. 1998: 115). Kelime anlamı itibariyle düzen demek olan kompozisyonu Cemiloğlu ise (2009: 2) "Sözcüklerden cümle, cümlelerden paragraf ve paragraflardan da bir yazı veya eser meydana getirmek." şeklinde tanımlamıştır.

"Yazma, konuşma gibi bir anlatım yoludur. Ancak ondan ayrı beceriler de gerektirir; her konuşan söylediğini yazamaz. Bundan dolayı ilkokula konuşmayı öğrenerek gelmiş çocukları yazılı anlatıma alıştırmak için önce sınıfça birlikte, sonra adım adım bireysel yazma çalışmaları yaptırılır." (Göğüş, 1978: 235). Bir anlatma tekniği olan yazma becerisinin öğrencilere kazandırılması çok önemlidir. Yazma etkinlikleri, öğrencilerin Türkçeyi doğru kullanabilmelerini, kendilerini daha rahat ifade edebilmelerini ve tutarlı düşünme alışkanlığı kazanabilmelerini sağlar.

Öğrenciler, yazma çalışmalarıyla ortaya bir ürün koyar. Bunun sonucunda çeşitli yazınsal metinler üretirler. Dil bir iletişim aracı olduğu için yazının da bir iletişim aracı olması kaçınılmazdır. Öğrenciler yazı yazarak iletişim kurmayı ve

düşünmeyi öğrenirler. Öğrencilerin yazma çalışmaları yapması, düşünce üretebilmelerine olanak sağlar.

Yazma, duygu, düşünce ve hayalleri yazıyla anlatmak demektir. Yazma süreci sonunda ortaya konulan ürün, bir olayı anlatsa da bir düşünme sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle yazı üretmeyle düşünce üretme arasında sıkı bir bağ olduğu söylenebilir. Düşünce, insan beyninin bir ürünüdür ve dille doğrudan ilgilidir. Yazma da bir dil becerisi olduğu için dil-düşünce-yazı arasında sınırları kesin olarak çizilemeyen bir ilişki vardır. Yazınsal ürün, bir insanın düşündüklerini ve zihninde tasarladıklarını anlatma ihtiyacı sonucunda ortaya çıkar. Burada yazı, insanın düşüncelerini açığa çıkaran bir görev üstlenir.

1.4.1. Yazma Etkinliklerinde Öğretmenlerin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Öğretmenlerin farklı yöntem ve tekniklerle uyguladıkları yazma etkinliklerinde dikkat etmesi gereken bazı noktalar vardır:

Farklı türlerde ve içerik olarak güzel yazı yazmak bir yetenek işidir. Bu her öğrencinin kazanabileceği bir beceri değildir; fakat Türkçenin kurallarına uygun bir şekilde duygu ve düşüncelerini planlı bir şekilde yazıya aktarmak her öğrencinin öğrenebileceği bir beceridir. Bir öğrencinin doğru yazması için öncelikle iyi bir dinleyici olması gerekir. Dinlediklerini Türkçenin kurallarına uygun bir şekilde konuşarak aktarması için iyi bir okuyucu olması ve dil bilgisi kurallarını da bilmesi gerekir. Bunların hepsini gerçekleştirebiliyorsa doğru bir şekilde yazabilir. Yazma, Türkçenin bütün beceri alanlarını kapsayan geniş bir alandır.

Yazma becerisini kazanmak uzun bir zaman gerektirir ve öğrencilerin kendi kendilerine yazma becerisini kazanmaları beklenmemelidir. Yazma eğitimi bir süreçtir, bu sürecin doğru idare edilmesi öğretmenlerin elindedir.

Öğrencilere yazma çalışmaları yaptırılmadan önce öğrencileri yazmaya istekli hâle getirmek gerekir. Öğrencileri yazmaya güdüledikten sonra onları yazmaya çekecek konuların belirlenmesi gerekir. Öğrencilerin ilgileri, hayalleri ve duyguları en iyi yazma konularıdır. ‘Damlaya damlaya göl olur atasözünden ne anlıyorsunuz?

Ak akçe kara gün içindir atasözünden ne anlıyorsunuz?' gibi çok sıradan yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerilerine bir katkısı olmamaktadır. Öğrencilere yazma çalışmaları yaptırılırken onları yakın çevrelerindeki olaylara, hislerine, sevindikleri ve etkilendikleri durumlara yönlendirmek gerekmektedir. Yazma alanında yetenekli olan, duygu ve düşüncelerini çeşitli edebî türlerle güzel bir şekilde ifade eden, yazılı anlatım çalışmaları bakımından akranları arasında farklı bir yere sahip olan öğrencilerle de özel olarak ilgilenmek gerekmektedir.

"Yazma eğitiminin amacı, metin oluşturma değil metin oluşturma için gerekli becerilere sahip olunmasını sağlamaktır." (Coşkun, 2009: 51). Bunun için öğrencileri yazmaya hazır duruma getirmek gerekir. Bu, öğrencilerin hem psikolojik olarak hazırlanmalarını hem de onların kompozisyon yazacak bilgi ve donanımı kazanmış olmalarını sağlamak anlamına gelmektedir.

Yazma çalışmaları yaptırılırken öğrencilerin bireysel farklılıkları göz ardı edilmemelidir. Öğrencilerin hangi edebi türde yazma yeteneği varsa onun üzerinde durmak daha faydalıdır. Şiir yazmaya yeteneği olmayan bir öğrenciye zorla şiir yazdırmak, öğrenciyi genel anlamda yazmadan soğutmaktadır. Bu yüzden öğrencilerin ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır.

"Dilekçe ve mektup yazmaktan, öykü, şiir, deneme ve rapor yazmaya kadar her türlü etkinlik yazma işinin sınırları içine girer." (Calp, 2007: 217). Yazma becerisini öğrencilere kazandırmaya çalışırken "mektup" türünün üzerinde önemle durulması gerekir. Öğrenci mektup yazarken:

> "Güzel ifadelerle karşıdakinin beğenisini kazanmak ister; bu nedenle cümlelerini düşünerek kurar ve düzgün cümle kurmayı öğrenir. Duygu ve düşüncelerini güzel anlatma gereği duyar ve bunun için yeni kelimeler, yeni deyimler, yeni sözler, yeni mısralar, yeni şiirler öğrenme ihtiyacı hisseder. Böylece kişisel kelime servetini zenginleştirir. Estetiğe önem verir, yazısı güzelleşir, kâğıdı daha düzenli kullanmayı öğrenir, bu yolla eşyayı temiz, dikkatli ve amaca uygun kullanma alışkanlığı kazanır. Güzel sözün insan üzerindeki etkisini görür ve insana (arkadaşa, büyüğe, küçüğe, akrabaya…) hitap etmeyi öğrenir. Zarafeti ve kibarlığı öğrenir. Bildiği ancak kullanmadığı kelimeleri sırası geldikçe yazılarında kullanıp onları aktif hâle getirir." (Demir, 2005: 35).

Mektup aynı zamanda bir saygı ve sevgi ifadesidir. Mektup, yazılan kişiye olan nezaketin derecesini gösterir. Kuralına ve şekline uygun bir biçimde öğrencilere mektup yazdırmak hem onların yazma becerisini geliştirecek hem de onlara saygı ve değer kavramlarını kazandıracaktır. 2005 Türkçe Öğretim Programında mektup

yazmayla ilgili "3.3. Bildirme yazıları yazar" (MEB 2006: 32). kazanımı mevcuttur. Bu kazanımla, öğrencilerin sadece mektup türünü değil diğer bildirme yazılarını da şekline uygun bir biçimde yazabilmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Öğretmen, yazma çalışmalarını titizlikle incelemelidir ve yaptığı incelemeden sonra öğrencilere yazma hataları konusunda bilgi vermelidir. Böylece öğretmen, öğrencilerin nerede hata yaptıklarını göstermiş olur ve öğrencilerin bu hataları tekrarlamalarını engeller.

Öğrencilere yazma çalışması yaptırılırken onlara yeteri kadar zaman verilmelidir. Kısa zamanda aceleyle yaptırılan yazma çalışmaları öğrencilerin sağlıklı düşünmesini de engelleyeceği için ortaya koyacakları çalışmayı da olumsuz etkileyebilir.

Olay ve düşünce yazılarını yazdırma çalışmalarında öğrencilere kâğıt sınırlaması yapılmamalıdır. Öğrencinin, düşüncesinin ve hayallerinin ulaştığı sınıra kadar yazabilmesinin önü açılmalıdır.

1.4.2. Yazmanın Aşamaları

Coşkun'a göre (2009: 57-68), yazma sürecinde yazılı anlatımın aşamaları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Hazırlık
- Yazmaya güdüleme
- Konu seçimi
- Metin türünü belirleme
- Amaç belirleme
- Hedef kitleyi belirleme
- Temel düşünceleri belirleme
- Beyin fırtınası yöntemi
- Kavram ağı oluşturma
- Konuyla ilgili araştırma yapma
- Konuyu sınıfta tartışma
- Görsel araçlardan yararlanma

- Resim yapma
- Örnek metin okuma

- Taslak Oluşturma

- Konunun temel boyutlarının belirlenmesi
- Yardımcı düşüncelerin belirlenmesi

- Düzenleyerek Yazma
- Düzeltme (Tashih/Redaksiyon)

Yazma çalışmalarını öğrencilere bir plan dâhilinde yaptırmak gerekir. Yazı planı, öğrencilerin dili etkili ve akıcı kullanmaları açısından önemlidir. Hiçbir yazı plansız yazılmamalıdır. Karatay (2011: 29), planlı yazma aşamalarını aşağıdaki gibi belirlemiştir:

- Hazırlık
- Yazma taslağı oluşturma
- Yazma taslağını gözden geçirme/düzenleme-geliştirme
- Yazıyı düzeltme
- Yazıyı ortaya koyma-yayınlama.

Calp (2007: 222-223) ise yazma aşamalarını şu şekilde belirtmiştir:

- Konunun seçilmesi ve sınırlandırılması
- Amacın belirlenmesi
- Ana düşüncenin yerleştirilmesi
- Birikimin harekete geçirilmesi
- Anlatımın mantıklı bir düzen içinde ifade edilmesi
- Yazıya uygun bir başlığın konması
- Kelime seçilmesi
- Cümlelerin kurulması
- Paragrafların düzenlenmesi
- İmla kuralları ve noktalama işaretlerine uyulması

Bütün bu bilgilerden hareketle yazma sürecinin aşamalarını şöyle sıralamak mümkündür:

- Yazmaya hazırlık

- Konu ve amaç belirleme
- Taslak oluşturma ve yazıya geçme
- Düzenleme/Gözden geçirme
- Düzeltme (Tashih)

1.4.2.1. Yazmaya Hazırlık:

Öğrenciler yazacakları konuyu belirlemeden önce öğretmenlerin öğrencileri yazmaya güdülemesi gerekir. Bunun için yazdırılması düşünülen edebi türün ve konunun özelliklerine göre sınıfta tartışmalar, beyin fırtınası etkinlikleri yapılabilir veya sınıfa getirebilecek olan çeşitli görsellerle (video, resim vb.) öğrencilerin yazmaya istekli hâle gelmesi sağlanabilir.

1.4.2.2. Konu ve Amaç Belirleme:

Öğrencilerin yazmaya güdülenmesinden sonraki adım konunun belirlenmesidir. Hiçbir yazı konusuz olmaz. Öğrencilerin yaşantıları ve ilgi alanları konunun belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Konu belirlendikten sonra, belirlenen konunun dışına çıkılmaması gerekir ve bu yüzden konuyla ilgili sınırlamaların da yapılması gerekir.

Konu belirlendikten ve sınırlandırıldıktan sonra metnin kimlere nasıl mesaj vereceğini düşünerek yazmanın amacının belirlenmesi gerekir.

1.4.2.3. Taslak Oluşturma ve Yazıya Geçme:

Taslak oluşturma, yazılı anlatımda plan yapma işidir. Bu aşamada öğrenciler, giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde neyi nasıl anlatacaklarını belirlemelidirler. Bu aşamada ana düşüncenin ve yardımcı düşüncelerin de oluşturulması önem kazanmaktadır. Bunun için öğrenciler bilgi birikimlerinden yararlanmalıdır. Giriş, gelişme ve sonuç bölümünün planı yapıldıktan sonra öğrenciler birikimlerini, duygu ve düşüncelerini yazmaya başlamalıdır.

1.4.2.4. Düzenleme/Gözden Geçirme:

Öğrenciler yazılı anlatım çalışmasını yaptıktan sonra yazılarını gözden geçirmelidir. Yazdığı konuyla ilgili daha farklı neler yazabileceğini, o konuyu daha iyi nasıl anlatabileceğini düşünmelidir. Bu sürede düzeltme aşamasına geçmeden önce paragraflar arasında mantıksal bütünlüğü sağlayıp sağlayamadığı hakkında fikir sahibi olabilir.

1.4.2.5. Düzeltme (Tashih):

Düzeltme, yazının son hâlini aldığı aşamadır. Türkçe öğretimi açısından düzeltme aşaması iki açıdan ele alınmalıdır:

- Öğrencinin yazıyı düzeltmesi
- Öğretmenin yazıyı düzeltmesi

Öğrencinin yazıyı düzeltmesi sırasında daha çok gözden geçirme aşamasında yaptıkları önemlidir. Öğrenciler yazılarını, paragraflar arasındaki geçişleri kontrol etme, anlatım bozukluklarını giderme, yazım ve noktalama uygunluğuna dikkat etme gibi durumları kontrol etmelidir.

Düzeltme aşamasında en önemli iş öğretmene düşmektedir. Öğretmen, öğrencinin yazısıyla ilgili eksiklikleri mutlaka düzeltmeli ve öğrenciye geri bildirim vermelidir.

1.4.3. Yazılı Anlatım Biçimleri

Bir yazıda, bir tane anlatım biçiminin kullanılması doğru değildir. Öğrencilerin yazacağı yazılarda, konuya ve amaca uyan anlatım yöntemlerini kullanabilmeleri, onların yazıda vermek istediği mesajın daha anlaşılır olmasını sağlayacaktır. Yazılı anlatım biçimleri şunlardır:

1.4.3.1. Açıklayıcı Anlatım

Açıklayıcı anlatım, birçok yazı türünde çok sık başvurulan bir anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminde "anlatılacak durum, varlık, konu, nesne, tanımlama

ve açıklama yoluyla anlatılır. Amaç, o şey hakkında bilgi vermek ve yine o şey hakkında okuru aydınlatmaktır." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 91). Bununla beraber bilinenler yazıya dökülmektedir. Açıklayıcı anlatım biçiminde "amaç, açık ve seçik olarak ortaya konur ve anlatım sırasında da gerekirse örneklere, tanımlamalara, karşılaştırmalara, başkalarını tanık göstermeye gidilebilir." (Kantemir, 1997: 218). Örneğin 'Mevlana Haftası'nda Mevlana konulu bir yazı yazmak gerektiğinde açıklayıcı anlatım biçimine başvurulması gerekmektedir.

Açıklayıcı anlatım, makale, fıkra, deneme, eleştiri gibi yazı türlerinde sıkça kullanılmaktadır.

1.4.3.2. Kanıtlayıcı Anlatım

"Ortaya atılan bir öneriyi, bir düşünceyi, bir yargıyı ya değiştirmek ya desteklemek yahut yanlışlığını kanıtlamak için başvurulan bir anlatım biçimidir." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 93). Kanıtlayıcı anlatım, okuyucuyu belli bir düşünceye yöneltmek, çoğu zaman okuyucunun yerleşik düşüncelerini değiştirmek için kullanılmaktadır. "Kanıtlayıcı anlatım biçiminin amacı, öne sürülen düşünce, yargı veya görüş konusunda okuyucuyu inandırmaktır." (Yağcı, 2009: 291).

Kanıtlayıcı anlatım biçimi makale ve eleştiri türlerinde sıklıkla kullanılmaktadır. Bu anlatım biçiminde karşılaştırma, kanıt gösterme gibi yöntemlerden yararlanılmaktadır.

1.4.3.3. Betimleyici Anlatım

Betimleme (tasvir), bir varlığın, bir yerin veya bir kişinin görünüşünü ve hareketlerini gözlemleyerek insanda uyandırdığı izlenimleri anlatmaya denilir. "Tasvir bir başka ifadeyle kelimelerle resim yapmaktır. Yazar, dış dünyayı gözlemleyerek kelimelere döker; okuyucu veya dinleyici böylece kendisinin görmediği ve tanık olmadığı bir nesneyi, tanımadığı bir kişiyi ve bambaşka bir dünyayı tanımış, hatta onlarla özdeşleşmiş olur." (Babacan, 2010: 120).

Betimleme gözlem yaparak gerçekleştirilmektedir. Gözlem sayesinde betimlenecek varlığın nitelikleri okuyucuya daha iyi aktarılmaktadır. Gözlem sadece

görme duyusuyla değil diğer duyu organlarının da kullanılmasıyla yapılmalıdır. "Başarılı tasvir yazarları, tasvirini yaptıkları şeyin sadece görünüşünü kelimelerle vermekle kalmaz, beş duyuyu da faaliyete geçirerek onun tadını, rengini, kokusunu, uyandırdığı ruh hâlini vererek okurda heyecan uyandırırlar." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 94).

Betimleyici anlatım biçimi genellikle olay yazılarında kullanılmaktadır. Bir yazıda betimleme yaparken gereksiz ayrıntılara girilmemelidir. Gereksiz ayrıntılar yazıyı sıkıcı hâle getirmektedir. Bu nedenle yazar, kendisinin önemli gördüğü ve etkilendiği durumları betimlemelidir.

1.4.3.4. Öyküleyici Anlatım

"Olmuş veya olması mümkün olan bir olayın okuyucuya anlatılmasıdır. Okuyucuyu olayın içine çekmek ve heyecanlandırmak istiyorsak öyküleyici anlatım biçimini kullanırız." (Yağcı, 2009: 292). Öyküleme, bir olayın anlatılmasıdır. Öyküleyici anlatımın amacı, yazıdaki olay aracılığıyla okuru heyecanlandırmaktır. "Bu anlatım biçiminde okuyucu eylemin içine çekilir, serüvene ortak edilir. Birbiriyle bağlantısı koparılmadan olayın oluşumunda zamanda geriye dönüşler, ileriye sıçramalar yapılarak olaya duygusal bir ton katılır." (Aktaş ve Gündüz, 2005:99). Böylece yazar okuyucunun merakını yazının sonuna kadar canlı tutmaktadır.

"Bir olayın öykülenmesinde; olay, kişiler, yer, zaman ögelerine yer verilir." (Yağcı, 2009: 292). Bu ögelerden birinin eksik olması durumunda o yazı olay yazısı türünden uzaklaşır.

Öyküleyici anlatım biçimi, edebi türlerde sıkça başvurulan bir anlatım biçimidir. Genellikle hikâye, roman, anı, gezi, tiyatro, biyografi türlerinde kullanılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ESKİ MÜFREDATLARDA VE 2005 TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

Kültürün korunması ve geliştirilmesi için öğrencilere anadili eğitimi vermek ve bunu planlamak gerekir. Dil becerilerinin okullarda geliştirilmesi için bu şarttır. Planlı bir dil eğitimi hem millî kültürün devamını sağlayacak hem de insanlar arasındaki iletişim sorununu ortadan kaldıracaktır.

Okulların başarısını etkileyen etmenler çok çeşitlidir. Bunlardan en önemlisi öğretmenlerin nitelikleri olarak kabul edilse de eğitim programlarının da unutulmaması gerekir. Eğitim programı, "öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği." (Demirel, 2011: 4) şeklinde tanımlanabilir.

Müfredat kelimesi, Arapça "ferd" kökünden gelir ve bölümlendirilmiş, dökümü yapılmış, sıralanmış anlamını taşır. "Türkçe öğretiminin temel kavramları içerisinde değerlendirilen 'müfredat' ya da 'müfredat programı', bir dersin içeriğinin konu başlıkları şeklinde sunulmasıdır." (Özbay, 2008: 15).

1. 1340 (1924) LİSE BİRİNCİ DEVRE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

Bu programa göre Türkçe ders saatleri şu şekilde düzenlenmiştir: (Temizyürek ve Balcı: 2006: 228)

Birinci Sene: Haftada 7 ders.

Kıraat 2, İnşad 1, Sarf ve Nahiv 2, İmlâ 1, Kitabet 1

İkinci Sene: Haftada 5 ders.

Kıraat ve İnşad 2, Sarf ve Nahiv 2, İmlâ ve Kitabet 1

Üçüncü Sene: Haftada 4 ders.

Edebî Kıraat 3, Kitabet 1

Görüldüğü üzere 1340 (1924) Lise Birinci Devre Türkçe Müfredat Programında, dil bilgisine ve dört temel dil becerisinden okumaya, yazmaya, konuşmaya yönelik derslere yer verilmiştir.

Birinci sınıfta yazma becerisine yönelik bir saat imlâ ve bir saat kitabet derslerine yer verilmiştir. İkinci sınıfta imlâ ve kitabet dersleri bir saate indirilmiştir. Üçüncü sınıfta ise yazma becerisine dair sadece bir saat kitabet dersine yer verilmiştir.

1340 (1924) Lise Birinci Devre Müfredat Programı, yazma becerisi yönünden yetersiz kalmış bir müfredat programıdır.

2. 1929 ORTAMEKTEP TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

"Yeni alfabenin kabulünden sonra Türkçe ve edebiyat programları tekrar ele alınıp gözden geçirilerek 1929 yılında yeni bir program yayımlandı." (Özbay, 2010: 69). Bu programı, o dönemin Talim Terbiye Heyeti Azası İhsan Sungu, Dil Encümeni Azası Reşat Nuri Güntekin, Maarif Vekâleti Müfettişi Hasan Ali Yücel ve Hüseyin Cahit Yalçın hazırlamıştır.

Bu program, Türkçe derslerini ayırmaktan yana değildir: "Türkçe dersleri tatbikatta kolaylık için gramer, tahrir, edebî kıraat… gibi kısımlara ayrılmış ise de hakikatte bunların mecmuu bir 'kül'dür ve birbirinden ayrılmaları muvafık değildir." (Maarif Vekâleti, 1929: 7) Buradan anlaşıldığı üzere derslerin gramer, kıraat, tahrir olarak ayrılması uygulamada kolaylık olması içindir. "1929 Müfredat Programının en belirgin özellikleri ortaokul Türkçe ve lise Edebiyat programlarının temelde aynı olduğu düşüncesiyle bir bütün olarak ele alınıp '*Türkçe*' ve '*Edebiyat*' gibi iki ayrı ad yerine '*Türkçe*' olarak tek adla anılmış olması ile ana dili eğitim ve öğretiminin ilke, yöntem ve amaçlarının belirlenmiş olmasıdır." (Dursunoğlu, 2006). Fakat programda bu becerilere dair farklı ders saatleri gösterilmiştir. "Program, ilkeleri ile doğruları bünyesinde barındıran bir yapıdadır. Ancak Türkçe dersinin bütüncül bir bakış açısıyla işlenmesi gerektiği söylenirken kıraat, gramer, tahrir konuları için bağımsız ders saatlerinin gösterilmesi kendisi ile çelişmektedir." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 8).

Bu programa göre ortaokullarda Türkçe ders saatleri haftalık olarak şöyle düzenlenmiştir (Maarif Vekâleti, 1929):

Birinci sınıf: Haftada 7 saat

Kıraat 3 saat, Gramer 2 saat, Tahrir 2 saat.

İkinci sınıf: Haftada 5 saat

Kıraat 2 saat, Gramer 2 saat, Tahrir 1 saat

Üçüncü sınıf: Haftada 4 saat

Kıraat 3 saat, Tahrir 1 saat

Ders saatlerinden anlaşıldığı üzere kıraat derslerine ağırlık verilmiştir. Üçüncü sınıfta ise gramer dersi kaldırılmıştır. 1929 Ortamektep Türkçe Müfredat Programının başlıca amaçları şunlardır:

- Talebeyi meramını ağızdan ve yazı ile ifade etmeye alıştırmak.
- Talebede dinlediği ve okuduğu parçalar üzerinde düşünme ve bedîî kıymeti takdir etme kabiliyetini inkişaf ettirmek, talebeye iyi eserleri okuma zevkini vermek ve okumaya değer kitaplarla kendilerinin daimi temasını temin etmek. (Maarif Vekâleti, 1929: 3).

1929 Türkçe Programında "Talebeyi meramını ağızdan ve yazı ile ifade etmeye alıştırmak." ifadesiyle konuşma ve yazma becerisinin önemine vurgu yapılmıştır. Birçok bakımdan günümüzdeki müfredat programlarına ilham kaynağı olan 1929 programında Türkçe derslerinin bir sanat dersi olarak öğretilmesinin önemi üzerinde durulmuştur:

> "Türkçe dersleri umumiyetle malûmat vermekten ziyade talebeyi faaliyete sevk etmek gayesini takip etmelidir. Bu dersler talebeye birtakım hakikatleri kuru kuruya öğretmekten ziyade onlarda mefkûreler, tavırlar, maharetler ve itiyatlar kazandırmaya bir vasıta olarak kullanmalıdır. Bu itibarla ortamektepte Türkçe dersleri bir ilim olarak değil bir sanat olarak tedris edilmeli ve nazarî olmaktan ziyade ameli bir mahiyeti haiz olmalıdır." (Maarif Vekâleti, 1929: 7).

1929 Türkçe müfredat programında yazma dersleri "tahrir dersleri" başlığı altında ele alınmıştır. Bu programa göre tahrir derslerinin amaçları şunlardır:

1- Talebeye muhiti hakkında daha geniş bir alaka ve daha iyi bilgiler vermek.
2- Talebede müşahede ve bilgilerini tertip ve ifade kabiliyetini artırmak.
3- İyi cümle paragraf (fıkra) teşkili itiyadını inkişaf ettirmek.
4- Manasını kavrayarak kullandığı kelimelerin adedini artırmak.
5- En muvafık şekilde mektup yazmayı öğretmek.
6- Yazacağı kelimeleri yanlışsız yazmayı öğretmek.

7- Gramer ve sentaks kaidelerine muvafık olarak yazıya alıştırmak. (Maarif Vekâleti, 1929: 9).

Tahrir derslerinde, imlâ kurallarına uygun yazma alışkanlığı kazandırılmak istenmekte ve kelime servetinin artırılması amaçlanmaktadır. 1929 Programında, "En uygun şekilde mektup yazmayı öğretmek" amacının yerini 2005 Programında "Bildirme yazıları yazar." (MEB, 2006: 32) kazanımı almıştır.

"1929 programında yazma becerisini geliştirmeye yönelik çok mantıklı ve son derece işlevsel etkinlikler önerilmiştir." (Demir, 2005: 34). 1929 Ortamektep Türkçe Müfredat Programında birinci sınıfların tahrir mevzuları şöyledir:

a) Tatile, gezintilere ve talebenin mektep harici faaliyetlerine ait hadiseleri hikâye. (Muallim talebeye yazacağı mevzuların arkadaşlarına alaka verecek surette anlatılmasını, alaka vermeyecek tafsilattan sakınmasını telkin edecektir.)
b) Muhtelif sahne ve eşyanın tasviri. (Talebenin kendi bildiği fakat arkadaşlarının bilmediği şeylerin tasviri daha münasiptir.)
c) Talebenin öteki derslerde ve mektep haricindeki faaliyetlerine ait tafsilat.
d) Muhtelif mektuplar.
e) Talebenin yaptığı işler hakkında izahat veya başkasına yaptırılacak işlere dair talimat.
f) Sınıf haricinde talebenin okuduğu kitap hakkında arkadaşlarına şifahi izahat. (Talebe okuduğu kitap hakkında izahat verirken o kitaba arkadaşlarının alakasını celp etmeyi gaye edinmelidir.)
g) Muallim tarafından talebeye karşı yarıya kadar okunulan veya anlatılan bir hikâyenin ötesini uydurmak veya baştan başa okunan yahut anlatılan bir hikâyeye zeyil yazmak.
h) Kitaplarda görülen vak'alar ve vaziyetlerin telkin ettiği mevzuları genişletmek.
i) Milli, vatani mevzular, Türk İnkılâbına dair mevzular. (Maarif Vekâleti, 1929: 9-10).

Birinci sınıf tahrir mevzularında öğretmenlerden, öğrencilere ilgi çekici konuları yazdırmak için onları yönlendirmeleri istenilmiştir. Yazma becerisi kazandırırken mektup yazmanın önemine değinilmiş ve öğrencilerin yarıya kadar okunulan bir hikâyenin devamını getirmeleri istenilmiştir. Milli, vatani mevzuları yazdırmadaki amaç ise öğrencilerin Türk inkılâbını daha iyi anlamalarını sağlamak ve öğrencilerde vatan sevgisi, millet sevgisini pekiştirmektir.

İkinci sınıfta tahrir mevzuları şunlardır:

Bu sınıfta, birinci sınıfın tahrir mevzularından başka şu gibi mevzulara da yer verilmelidir:

a) Mahallî, millî veya vatani mevzular, Türk İnkılâbına dair mevzular.
b) Hayali seyahatler.
c) Talebenin hayatta veya kitapta temas ederek seciyelerine hayran oldukları şahsiyetler.

d) Öteki derslerde yapılan alaka verici işlerin tasviri, bilhassa el işleri, ev idaresi ve fen derslerindeki faaliyetler.
e) Muhtelif kitaplarda talebenin tesadüf edeceği muhtelif şahsiyetler arasında hayali mükâlemeler. (Bunlar talebe için temsil mevzuu da olabilir.)
f) Sade münakaşa mevzuları. (Mevzuların mektep hayatından seçilmesi daha iyidir. Münakaşa mevzuları, mevzudan dışarı çıkmamaya ve muarızlara karşı nezaketle muamele etmeye talebeyi alıştırır.)
g) Muhtelif mevzuları başkasına anlattırmak temrinleri. (Talebeye filan şeyi nasıl yaptığını filan şeyin nerede ne surette yapıldığını, muhtelif yerlere nasıl gidilebileceğini arkadaşlarına anlattırmak.)
h) Alaka verici muhtelif yerleri ziyaretten sonra gördüklerini anlattırmak. (Maarif Vekâleti, 1929: 11).

İkinci sınıfta üzerinde durulan konulardan biri hayali seyahatler ve çeşitli kitaplardaki kişiler arasındaki hayali konuşmalardır. Böylece yazma becerisindeki en etkili yöntemlerden biri olan öğrencileri hayallerine yönlendirmenin üzerinde durulmuştur. İkinci sınıfta üzerinde durulan bir diğer önemli konu da diğer derslerde yapılan ilgi çekici işlerin tasviri ve fen derslerindeki faaliyetlerdir. Burada Türkçe dersinin disiplinlerarası önemi vurgulanmıştır.

Üçüncü sınıfta tahrir mevzuları aşağıdaki gibidir:

Bu sınıfta ikinci sınıfın tahrir mevzularından başka şu gibi mevzular da ilave edilmelidir:

a) Muhtelif meslekler hakkında talebeden her birinin elde ettiği hususî malûmatı arkadaşlarına ifade. (Filan mesleğe nasıl girilir, oraya girenler ne ile meşgul olur, bu meslekte bulunmanın faydalı ve mahzurlu noktaları.)
b) Bu sınıfta talebeye tasvir ettirilecek mevzular seçilirken talebenin muhtelif duygularına hitap edecek mevzulara ehemmiyet verilmeli ve yazılan eserin kıymeti dinleyenlerin üzerinde yaptığı tesirin derecesi ile ölçülmelidir.
c) Kitapta görülen bir vak'anın bugün cereyan ediyormuş gibi bir gazeteye havadis olarak yazılması, bu havadise münasip bir serlevha konulması.
d) Kitaplarda tesadüf edilen muhtelif şahsiyetler arasında mektuplar.
e) Gazetelerde görülen mühim vak'alara dair ağızdan izahat.
f) Millî, vatani mevzular. Türk Cumhuriyetinin ve Türk İnkılâbının muhtelif cephelerine dair mevzular. (Maarif Vekâleti, 1929: 11-12).

Üçüncü sınıfta artık bir mesleğe yönelmenin önemi üzerinde durulmuş ve öğrencilerin aynı zamanda ülke gündemiyle de ilgilenmeleri gerektiği anlatılmaya çalışılmıştır. Gazetelerde görülen önemli olaylara dair ağızdan izahat istenmesi, tahrir dersinde konuşma becerisinin geliştirilmesine de önem verildiğini göstermektedir.

"Bu programda tahrir (kompozisyon) derslerinde verilecek konuların öğrencilerin ilgi, seviye ve yeteneklerine uygun olması, konuya öğrencinin ilgisini çekmenin önemi, plan yapma becerisinin kazandırılması gibi hususlar

vurgulanmıştır." (Coşkun, 2009: 8). Müfredat programları hazırlanırken geçmiş birikimler göz ardı edilmemelidir. Yeni müfredat programları geçmişin tecrübeleriyle geliştirilmektedir. "Örneğin 1929'da yapılan programın birçok özelliği daha sonraki programlara da yansıtılmıştır. Çünkü bu program, hem okuryazar nüfusun artırılmasını sağlamış hem de okuma alışkanlığı olan bir kuşak yetiştirmiştir. Cumhuriyeti ve inkılâpları en iyi anlayan 'o nesil' 1929 programının ürünüdür." (Demir ve Yapıcı, 2007: 188). Bu saydığımız özellikleriyle 1929 Türkçe Müfredat Programı, kendinden sonra gelen bütün Türkçe programlarının temelidir. 1929 Programında belirlenen birçok ilke bugün de geçerliliğini korumaktadır.

3. 1931-1932 DERS SENESİ TADİLATI ORTAMEKTEP TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1931 yılındaki Türkçe Müfredat Programında tahrir derslerinde önemli bir değişiklik yapılmamıştır. Üçüncü sınıfta yer alan tahrir mevzularına "İstida yazmak, resmî işlere taallûk eden mevzular üzerinde tahrirat ve tezkereler yazmak." (Maarif Vekâleti, 1931: 27) ifadesiyle yeni bir madde eklenmiştir. Bu maddeyle öğrencilerin dilekçe gibi resmi yazıları yazmalarını sağlamak amaçlanmıştır.

4. 1938 ORTAOKUL TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1938 Ortaokul Türkçe Müfredat Programı'nda yazma becerisi ile ilgili bir değişiklik yapılmamış, gramer konularıyla ilgili önemli değişikliklere gidilmiştir. "1935 yılında Atatürk'ün Türkçenin yeniden incelenip kuralları tespit edilinceye kadar dil bilgisi konularının müfredattan çıkarılması yönündeki talebi doğrultusunda 1938 yılında yayınlanan ortaokul programında gramer konuları çıkarılır." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 9). 1935 yılında çıkarılan gramer konuları, yapılan çalışmaların sonucunda 1949 programına yeniden dâhil edilmiştir.

5. 1949 ORTAOKUL TÜRKÇE MÜFREDAT PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1949 yılında hazırlanan müfredat programında Türkçe dersi müfredatı değiştirilmiştir. Bu programın amaçlar ve açıklamalar bölümünde anlama ve anlatma becerileri üzerinde durulmuş; aynı zamanda öğrencilerin soyut kavramları düşünme yeteneği kazanmalarının önemine değinilmiştir. "Önceki programlara göre bu programda kompozisyon ve yazı çalışmalarıyla ilgili açıklamalar daha ayrıntılıdır. 'Yazma çocuğun hayal dünyasını geliştirir' düşüncesinin vurgulandığı bu programın 'yazı ile ifade' bölümünde kompozisyon ödevlerinin, yazmanın yanı sıra diğer dil becerilerini geliştireceği ifade edilmiştir." (Uçgun, 2011: 13).

1949 Ortaokul Türkçe Müfredat Programı ana hatlarıyla, "amaçlar, açıklamalar, okuma, söz ve yazıyla ifade, dil bilgisi, imlâ, inşat ve yazı" bölümlerinden oluşmuştur. Bu programda "söz ve yazıyla ifade" bölümü konuşma ve yazmanın anlatma teknikleri olarak birbirinden bağımsız beceri alanları olmadığının vurgulanması yönünden dikkat çekicidir. "Düzgün yazmak, her şeyden önce düzgün konuşmakla sıkı bir surette ilgilidir. Bu sebeple, sözle ifade alıştırmaları öğrencilerin düzgün konuşmaları için olduğu kadar düzgün yazmaları için de faydalı bir başlangıç olur." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 278).

1949 Ortaokul Türkçe Müfredat Programı'nda öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırmanın önemi vurgulanmıştır. Bunun için öğrencinin:

a) Çevresini yakından tanıması ve tanıtması, icab ettiği zaman bu konuda geniş bilgi verebilmesi,
b) Gözlem yeteneğinin, tertip ve anlatış kabiliyetinin geliştirilmesi,
c) Anlamını kavrayarak kullandığı kelimelerin sayısını çoğaltması,
d) Yazacağı kelimeleri, cümle ve fikirleri yanlışsız olarak tertiplemeyi öğrenmesi,
e) İmlâ kurallarını bilerek uygulama alışkanlığını kazanmış bulunması lazımdır. (Temizyürek ve Balcı, 2006: 278)

1949 programında öğrencilere serbest yazma tekniğinin kazandırılması amaçlanmıştır: "Öğretmen tarafından bütün sınıfta beraberce işlenmesi şeklindeki yazma ödevleri verilirken 'şu kadar satır, sahife veya cümle yazılacak' diye bir sınırlama koymak, öğrencinin düşünme ve yazma serbestliğine engel olacağından doğru değildir." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 282).

1949 programında en dikkat çekici kısımlardan biri de "Düzeltmeler" bölümüdür. Yazma ödevlerinin düzeltilmesi sırasında öğrencinin yanlışlarına karşı ilk aşamada öğretmenden hoşgörülü davranmaları, sonradan bunu sınırlamaları gerektiği istenilmiştir. Programda, öğrencilerin yazma cesaretini kırmadan onların yanlışlarının düzeltilmesi önerilmiştir. 1949 Ortaokul Türkçe Programı'nda yazma etkinliklerinin şu şekilde düzeltilmesi uygun görülmektedir:

a) Kendi kendine düzeltme,
b) Karşılıklı düzeltme,
c) Kümeler içinde düzeltme,
d) Sınıfça düzeltme,
e) Öğretmenin düzeltmesi, şekilleri uygulanacaktır. Düzeltmeler sonunda müşterek yanlışlar üzerinde durulmalıdır.

Bu düzeltmeler:

a) Öğrenciyi kendi yaptığı yanlıştan kendi şuuruyla kurtarmak,
b) Müşterek yanlışların önüne geçilmesini sağlamak,
c) Öğrencinin yazma şahsiyetini öğretmene göstermek faydalarını sağladığından yalnız birisinin uygulanmasıyla yetinilmemeli, zaman zaman ötekilere de başvurulmalıdır. (Temizyürek ve Balcı, 2006: 286).

1949 Ortaokul Türkçe Müfredat Programı'nda anlatma teknikleri olarak konuşma ve yazma becerilerinin birbirleriyle sıkı bir ilişki içinde olduğu, öğrencilere yazma alışkanlığının kazandırılması gerektiği, öğrencilerin dil bilgisi ve imlâ kurallarına uygun yazı yazmaları gerektiği, yazma etkinliklerinde öğrencilerin sınırlandırılmaması ve öğretmenlerin yazma etkinliklerinden sonra yazının düzeltme aşamasına dikkat etmelerinin önemi vurgulanmıştır.

6. 1962 ORTAOKUL TÜRKÇE PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1962 Ortaokul Türkçe Programı'nda Türkçe derslerinin haftalık saati şöyledir:

"**Birinci sınıf:** 6 saat

İkinci sınıf: 4 saat

Üçüncü sınıf: 4 saat" (MEB, 1962: 45).

1962 programında Türkçe dersleri bir bütün hâlinde ele alınmış ve yazma becerisi için ayrı bir ders saati konulmamıştır; fakat programda birinci sınıfta Türkçe dersinin bir saatinin yazı dersine verilmesi önerilmiştir:

> "Birinci sınıfta Türkçe dersinin bir saati yazı dersine verilecek. İkinci sınıfta yazı dersi, Türkçe ve resim dersleri öğretmenlerinin işbirliğiyle serbest çalışma saatlerinden faydalanarak idare edilecek; bilhassa yazıları düzgün olmayan çocuklar üzerinde durulacaktır. Yazıları düzgün olmayan çocuklarla üçüncü sınıfta da aynı şekilde meşgul olunacaktır." (MEB, 1962: 45).

1962 programında yazma becerisine "Söz ve Yazıyla Anlatım" bölümünde yer verilmiştir. Bu bölümün amaç kısmı "Öğrencilere gördüğünü, yaşadığını, duyduğunu, tasarladığını, okuduğunu ve düşündüğünü söz ve yazıyla doğru, maksada uygun ve güzel olarak anlatma yetkisini kazandırmaktır." (MEB, 1962: 60). şeklinde ifade edilmiştir. Açıklamalar kısmında ise yazının önemine değinilmiş ve öğretmenin, öğrencilerin yaşadıklarını sözle anlatmaya imkân verirken yazıyla anlatmalarına da imkân vermesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur.

1962 programında "Kompozisyon ödevlerinin çeşitli yönlerdeki çalışmalarıyla Türkçe öğreniminin okuma, söz ve yazıyla anlatım, dil bilgisi ve imla gibi hemen bütün bölümlerinde başarı sağladığı unutulmamalı ve bu derse önem verilmelidir." (MEB, 1962: 64). ifadesiyle yazma becerisinin diğer beceri alanlarını da kapsadığı ifade edilmiştir. Öğrencilerin kişiliklerinin gelişmesinde en çok yazma derslerinin rolü olduğu belirtilen bu programda, öğrencilerin yazma çalışmaları yaparken göründüğü tipler şu şekilde sıralanmıştır:

a) Bazıları, sadece tasvir ederler. (Tasvirci tip),
b) Bazıları, tek tek görülen olaylar arasında ilişkiler ararlar. (Gözlemci tip),
c) Bazıları, kendi duygularını belirtirler. (Duygucu tip),
d) Bazıları, öğrendiklerini birbirine bağlayarak aralarında ilişki kurarlar. (Bilimci tip),
e) Bazıları, imgelem gücüyle yazarlar. (Hayalci tip), (MEB, 1962: 66).

Programa göre, öğrencilerin hangi tipte olduğu belirlendikten sonra yazma çalışmaları yaptırılmalıdır.

Öğrencilerin serbest yazma çalışmaları yapmasına önem veren 1962 Türkçe Programında, yazılı anlatımda plan yapmanın önemine de değinilmiştir; fakat öğretmen tarafından verilecek olan planlar öğrencinin serbest yazmasına engel olacağı için uygun görülmemiştir. Bu yüzden yazı planının öğrencilere hazırlatılması

önerilmiştir. Bu planlar "Devimsel-hareki-plan, Fikrî veya mantıkî plan, Duygusal-hissî-plan" (MEB, 1962: 67) olmak üzere üç çeşittir.

1962 Türkçe Programı'nda birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncü sınıflar için farklı konular belirlenmiştir. Birinci sınıfların yazma konularının somuttan soyuta doğru bir yöntemle seçilmesi önerilmiştir. Yazma konularının öğrencilerin hoşlanacağı nitelikte olması, yaşadığı olayları, yakın çevresini konu alması ve çeşitli sanat eserleri karşısında hissedilen duygulardan oluşması önem kazanmıştır.

Bu programda yazma ödevlerinin düzeltilmesinin üzerinde önemle durulmuştur:

> "Yazma ödevlerinin düzeltilmesinde öğretmenin yanlışları hoş görürlüğü, ilk zamanlarda öğrencinin cesaretini kırmamak bakımından yararlıdır. Fakat, sonradan bunu sınırlamak gerekir. Baştan ne kadar hoş görürlük, sonraki düzeltmelerde ne kadar titizlik gösterileceği ve bunun öğrencilere göre tek tek ayar edilmesi hususu öğretmene bırakılmıştır." (MEB, 1962: 72).

Bir yazma ödevinde öncelikle öğrencinin kendi kendine düzeltme yapma alışkanlığı kazanmasından bahsedilmiş, sonrasında sınıfça düzeltme ve öğretmenin düzeltmesi şeklinde düzeltmenin yapılacağı anlatılmıştır. "Düzeltmeler içten bir dille, öğrencinin benliğini incitmeden yapılmalı, özellikle çocuğu başarısızlık yılgınlığına düşürmemek hususuna çok dikkat olunmalıdır." (MEB, 1962: 74) cümlesiyle öğretmenler, öğrencileri yazma etkinliklerinden soğutmayacak ifadelerle düzeltme yapmaları konusunda uyarılmıştır.

7. 1981 İLKÖĞRETİM OKULLARI TÜRKÇE EĞİTİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

1981'de yeni bir program yürürlüğe girmiştir. 1981 Türkçe Eğitimi Programı, önceki yıllarda uygulanan programlardan daha kapsamlı ve ayrıntılı bir programdır. "Programda öğrencilere karşılaştırmalar yoluyla soruları çözme, tümevarım, analiz ve sentez yapma, bilimsel, eleştirici, yapıcı ve yaratıcı düşünme gibi özellikler kazandırmada Türkçe dersinin önemine değinilmiş, anlama, anlatım, dil bilgisi, yazı gibi bölümlemelerin birbirinden kopuk düşünülemeyeceği ifade edilmiştir." (Uçgun, 2011: 14).

1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı, "Genel Amaçlar, Açıklamalar, Anlama, Anlatım, Dil Bilgisi, Yöntem, Araç ve Gereçler, Ölçme ve Değerlendirme, Yazı" bölümlerinden oluşmaktadır. 1981'den önceki Türkçe programlarında "Yöntem, Araç ve Gereçler, Ölçme ve Değerlendirme" bölümleri bulunmamaktadır.

1981 programında yazma becerisine "Anlatım" bölümünde yer verilmiştir. Bu bölümde "Öğrencilerin Kazanacakları Davranışlar" başlığı altında hem konuşma becerisi olarak hem de yazma becerisi olarak öğrenci kazanımları her sınıf için ayrı ayrı belirlenmiştir. 6. 7. ve 8. sınıflar için belirlenen yazma kazanımlarının sayısı toplamda 51'dir.

1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı'na göre öğrencilerin yazma becerisinde kazanacakları davranışlar şunlardır:

"6. sınıf:

1. Yazım yanlışı yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek;

2. Yerine göre türlü yapıdaki cümlelerle, doğru olarak 4-5 cümlelik paragraflar kurabilmek;

3. Türkçe derslerindeki her türlü etkinliklere katılabilmek, varılan sonuçları anlatabilmek, açıklayabilmek;

4. Yakın çevreyi, bilinen bir köy, kasaba, kent vb.yi kısaca anlatabilmek;

5. Bayram, tören, şölen, şenlik gibi hareketli bir olayı, yerini veya orada olanları kısaca anlatabilmek;

6. Özel mektuplar ve iş mektupları, zarf üstü yazabilmek;

7. Dilekçe, telgraf, alındı, senet yazabilmek, bir karar, bir olay üzerine rapor düzenleyebilmek;

8. Bir gezide görülenleri ve edinilen izlenimleri anlatabilmek;

9. Düzeylerine uygun kelime grupları, atasözü, özdeyiş ve deyimleri açıklayabilmek;

10. Türkçeden başka derslerle ilgili de olsa gözlem, deney, sonuç ve açıklamaları, yazım ve söz dizimi yanlışı yapmadan, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanarak anlatabilmek (Bu etkinliklerle ilgili dersin öğretmenleri de yükümlüdür.);

11. Okuduğu bir kitabı, izlediği bir filmi tanıtabilmek, özetleyebilmek, o kitap ya da film üzerindeki düşüncelerini belirtebilmek;

12. Çevresinin doğal, toplumsal ve ekonomik olaylarını anlatabilmek;

13. Seçme şiirler defteri tutma zevk ve alışkanlığını kazanabilmek;

14. Uygun bir parçayı kişilerin özelliklerine göre karşılıklı konuşmalara dönüştürebilmek;

15. Yeteneği varsa öykü, şiir yazma gibi sanat etkinliklerinde bu yeteneği geliştirmek;

16. El yazısını her zaman her türlü kalemle gereği gibi okunaklı, işlek, güzel ve düzenli yazma yeteneği geliştirmek." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 374).

Görüldüğü gibi 6. sınıf kazanımlarında yazım, noktalama, paragraf kurma, bildiri yazıları yazma, yakın çevreyi yazma gibi hedeflerin üzerinde durulmuştur. Başka dersle ilgili olan gözlemlerin de yazılması amaçlanarak öğrencilerin Türkçe dersinde disiplinlerarası ilişki kurmaları amaçlanmıştır.

"7. Sınıf:

1. Yazım yanlışı yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek;

2. Türkçe derslerindeki her türlü etkinliklerde varılan sonuçları saptayabilmek;

3. Yerine göre türlü yapıdaki cümleleri doğru kurabilmek;

4. Yerine göre 5-6 cümlelik paragraflar kurabilmek, yazılarını uygun bir plana göre geliştirebilmek;

5. Yakın çevreyi, görülen, bilinen bir köy, kasaba, kenti vb.yi anlatabilmek;

6. Bayram, tören, şölen gibi hareketli bir olayı, yeri ve orada görülenleri 4-5 paragrafla anlatabilmek;

7. Özel mektuplar, iş mektupları, zarf üstü yazabilmek;

8. Dilekçe, telgraf, alındı, senet yazabilmek; bir karar, bir olay üzerine rapor düzenleyebilmek;

9. Bilinen bir kimsenin, örnek bir kişinin fiziksel ve karakter portrelerini çizebilmek; bir ağacı, bir hayvanı, bir yapıyı vb. tanıtabilmek, anlatabilmek;

10. Gördüğü, yaşadığı olaylar üzerindeki duygu ve düşüncelerini belirtebilmek;

11. Bir gezide görülenleri ve edinilen izlenimleri anlatabilmek;

12. Kelime, kelime grupları, atasözü, özdeyiş, deyim ve benzetmeleri açıklayabilmek.

13. Türkçeden başka derslerle ilgili de olsa yazım ve söz dizimi yanlışı yapmadan noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz olarak kullanarak gözlem, deney, açıklama ve sonuçları saptayabilmek, rapor düzenleyebilmek, özet çıkarabilmek, not alabilmek (Bu etkinliklerle, ilgili dersin öğretmenleri de yükümlüdür.)

14. Seçme şiirler defteri tutma zevk ve alışkanlığı kazanabilmek;

15. Uygun bir parçayı, kişilerinin özelliklerine göre karşılıklı konuşmalara dönüştürebilmek;

16. Eğitsel kol çalışmalarıyla ilgili toplantıların programlarını düzenlemek, alınan kararları maddeler hâlinde yazabilmek; bu konularda bildiriler, duyurular hazırlamak; sonuçları bir rapora bağlayabilmek;

17. Yeteneği varsa öykü, şiir yazma gibi sanat etkinliklerinde bu yeteneğini geliştirebilmek;

18. El yazısını her zaman, her türlü kalemle gereği gibi okunaklı, işlek, güzel ve düzenli yazma becerisini geliştirmek." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 376-377).

7. sınıfın kazanımlarında 6. sınıfa ek olarak bilinen bir kimsenin fiziksel ve karakter portrelerini çizebilmek, eğitsel kol çalışmalarıyla ilgili toplantıların programlarını düzenlemek ve bunları bir rapora bağlayabilmekle ilgili kazanımlar eklenmiştir.

"8. Sınıf:

1. Yazım yanlışı yapmadan yazabilmek, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmek;

2. Yerine göre türlü yapıdaki cümleleri doğru olarak kurabilmek;

3. 6-8 cümlelik paragraflar kurabilmek;

4. Yazılarını uygun bir plana göre yazabilmek;

5. Türkçe derslerindeki etkinliklerde varılan sonuçları saptayabilmek;

6. Dilekçe, telgraf vb. iş mektupları, özel mektuplar yazabilmek;

7. Bilinen bir kimsenin, örnek bir kişinin fiziksel ve karakter portrelerini çizebilmek; bir ağacı, bir hayvanı, bir yapıyı vb.ni tanıtabilmek, anlatabilmek;

8. Gördüğü, yaşadığı olaylar üzerine duygu ve düşüncelerini anlatabilmek;

9. Okunan bir kitap, dinlenen bir müzik parçası, geziler, bir sergi, izlenen bir film, bir oyun, bir maç vb. üzerine açıklamalarını, eleştirilerini, yargılarını saptayabilmek;

10. Atasözü, özdeyiş, deyim, kelime, kelime grupları ve benzetmeleri açıklayabilmek;

11. Türkçeden başka derslerle ilgili de olsa yazım ve söz dizimi yanlışı yapmadan, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanarak gözlem, deney açıklama, sonuçlarını saptayabilmek; rapor düzenleyebilmek; özet çıkarabilmek ve not alabilmek (Bu etkinliklerle ilgili ders öğretmeni de yükümlüdür.);

12. İleriki öğrenimi ya da hayatıyla ilgili tasarı ve düşüncelerini anlatabilmek;

13. Yurt ve dünya sorunlarıyla ilgili düşüncelerini belirtebilmek;

14. Seçme şiirler defteri tutma zevk ve alışkanlığını kazanabilmek;

15. Eğitsel kol çalışmalarıyla ilgili toplantıların programlarını düzenlemek, alınan kararları maddeler hâlinde yazabilmek; bu konularda bildiriler, duyurular hazırlamak, sonuçları bir rapora bağlayabilmek;

16. Yeteneği varsa, öykü, şiir yazma gibi sanat etkinliklerinde bu yeteneğini geliştirmek;

17. El yazısını her zaman her türlü kalemle gereği gibi, okunaklı, işlek, güzel ve düzenli yazma becerisini geliştirmek." (Temizyürek ve Balcı, 2006: 378-379).

8. sınıf kazanımlarına baktığımızda, programın öğrencileri daha olgun kabul ettiğini görmekteyiz. Burada 7. sınıf kazanımlarına ek olarak öğrencilerden, gelecekteki hayatlarıyla ilgili düşüncelerini yazabilmeleri, ülke ve dünya sorunlarıyla ilgili görüşlerini yazılı olarak anlatabilmeleri istenilmiştir.

1981 İlköğretim Okulları Türkçe Eğitim Programı, önceki programlara bakıldığında yazma becerisi bakımından daha zengin bir programdır. Programda yazma dersinin amaçları ve öğrencilere kazandırılacak davranışlar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

8. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA EĞİTİMİ

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı, günümüz orta okullarının Türkçe derslerini şekillendiren bir programdır. 2005 programı farklı başlıklardan oluşmaktadır. Programda, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları, programın temel yaklaşımı, programın yapısı, genel amaçlar, temel beceriler, temel dil becerileri ve dil bilgisi, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, ara disiplinler, Atatürkçülük, öğrenme ve öğretme süreci, hazırlanacak kitapların forma sayıları, Türkçe dersiyle ilgili etkinlik örnekleri, programın uygulanmasında öğretmenin rolü, 6, 7 ve 8. sınıflarda yer verilmesi gereken türler, temalar, yöntem ve teknikler, okuma gelişim dosyası, ölçme ve değerlendirme, ders işleniş örneği başlıkları bulunmaktadır.

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dört temel dil becerisine çok önem verilmiş ve bunlar ayrı ayrı başlıklarda ele alınmıştır. Programda geçen dört temel dil becerisi şunlardır:

- Dinleme/İzleme Becerisi
- Konuşma Becerisi
- Okuma Becerisi
- Yazma Becerisi

Dil bilgisi ise bir beceri alanı olmadığı için programda ayrı bir başlıkta ele alınmıştır. 2005 programında dört temel dil becerileriyle ilgili amaçlar, kazanımlar ve etkinlik örnekleri bulunmaktadır. "Kazanımlar, öğretim sürecinde öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve alışkanlıkları kapsamaktadır. Öğrencilerin dil becerilerinde gelişme sağlamaları, bu kazanımların edinilmesine bağlıdır." (MEB, 2006: 8).

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nı daha iyi anlamak için programın genel amaçlarını vermekte fayda vardır:

"Türkçe Dersi Öğretim Programı ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

1. Dilimizin, millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olduğunu benimsemeleri,

2. Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri,

3. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmaları,

4. Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmeleri,

5. Seviyesine uygun eserleri okuma; bilim, kültür ve sanat etkinliklerini seçme, dinleme, izleme alışkanlığı ve zevki kazanmaları,

6. Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmeleri,

7. Yapıcı, yaratıcı, akılcı, eleştirel ve doğru düşünme yollarını öğrenmeleri, bunları bir alışkanlık hâline getirmeleri,

8. Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmaları,

9. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları,

10. Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmeleri,

11. Millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır." (MEB, 2006: 4).

2005 programının genel amaçlarına yazma becerisi açısından bakacak olursak, öğrencilerin duygu, düşünce, hayallerini yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri ve Türkçeyi yazma kurallarına uygun olarak bilinçli kullanmaları gerektiği vurgulanmıştır.

2005 programının temel amaçları ise şu şekildedir:

- Öğrencilerin edindikleri birikimler üzerine yenilerini inşa etmeleri,
- Karşılaştıkları sorunlara alternatif ve yaratıcı çözümler üretmeleri,
- Bir grup içerisinde beraber çalışma bilinç ve cesaretine ulaşmaları,
- Üretme ve tartışma etkinliklerine katılmaları,
- Farklı araştırma yöntem ve tekniklerini kullanmaları,
- Olay ve durumları kendi deneyimlerinden hareketle doğru olarak anlamaları,
- Disiplinler arası bir bakış kazanmaları, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temel amaçlarını oluşturmaktadır. (MEB, 2006: 2).

Programın temel amaçlarına baktığımızda, öğrencilerin yeni bilgiler öğrenmeleri, sorunlara yaratıcı çözümler üretmeleri, tartışmaları, farklı araştırma yöntemlerini kullanmaları, deneyimlerine önem vermeleri, disiplinler arası bir bakış açısı kazanarak çok yönlü düşünebilmelerinin gerekliliği vurgulanmıştır.

2005 programında yazma becerisi ayrı bir başlık altında ele alınmıştır:

> "Yazılı anlatım, bireyin kendini doğru ve amacına uygun olarak ifade etmesinde ve iletişim kurmasında en etkili araçlardan biridir. Türkçe Öğretim Programı'nda yazma becerisinin geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkânlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uzun bir süreç isteyen yazma becerisinin kazanılması ve istenen amaçlara ulaşılması, ancak çeşitli ve özendirici yazma uygulamalarıyla mümkün olur." (MEB, 2006: 7).

2005 programına göre yazma becerisinin dinleme, konuşma, okuma ve dil bilgisi etkinlikleriyle desteklenmesi gerekmektedir çünkü yazma becerisi dilin diğer tüm beceri alanlarını kapsamaktadır. Yazma çalışmalarının amacına ulaşabilmesi için yapılan etkinliklerin mutlaka değerlendirilmesi gerekmektedir. Programda yalnızca öğretmenin değil öğrencinin kendisinin ve arkadaşlarının da yazılarını değerlendirme davranışı kazanmaları amaçlanmıştır. "Bu tutum öğrencilerin eleştirme, değerlendirme ve yorumlama becerilerinin geliştirilmesine de yardımcı olacaktır." (MEB, 2006: 7).

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yazma becerisine dair kazanımlar, "yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını uygulama" başlıkları altında verilmiştir. Bu kazanımlar şöyledir:

“1. Yazma Kurallarını Uygulama

1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder.
2. Düzgün, okunaklı ve işlek “bitişik eğik yazıyla” yazar.
3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar.
4. Standart Türkçe ile yazar.
5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.
6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.
7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır.
8. Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
9. Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar.
10. Tekrara düşmeden yazar.
11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.” (MEB, 2006: 30).

‘Yazma Kurallarını Uygulama’ amacı için on bir kazanım belirlenmiştir. Bu kazanımlarda öğrencinin sayfa düzenine dikkat etmesi, düzgün yazması, yazma kurallarına uyması, yazım-noktalama kurallarını uygulaması ve yazılarını standart Türkçeyle yazmasının önemi vurgulanmıştır. Yazıların içeriği olarak da olaylar ve bilgileri sıraya koyması, öğrencinin sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkisini kurması, yazısında tekrara düşmemesi belirtilmiştir. “Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.” kazanımıyla ise öğrencilerin dilimize giren yabancı sözcükler konusunda dikkatli olmaları gerektiği vurgulanmıştır.

“2. Planlı Yazma

1. Yazma konusu hakkında araştırma yapar.
2. Yazacaklarının taslağını oluşturur.
3. Yazısını bir ana plan etrafında planlar.
4. Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler.
5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır.
6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir.
7. Yazdığı metni görsel materyallerle destekler.
8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar.
9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar.
10. Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.
11. Dipnot, kaynakça, özet, içindekiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler.
12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.” (MEB, 2006: 31).

‘Planlı Yazma’ amacı için toplam on iki kazanım belirlenmiştir. Bu kazanımlarda öğrencilerin güzel bir yazı yazmaları için öncelikle iyi bir yazı planı yapmalarının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Yazmaya başlamadan önce yazı için öğrencilerin araştırma yapması sonra yazı taslağı hazırlaması, bununla beraber

yazısını bir ana plan etrafında düzenlemesi, yazının ana fikrini ve yardımcı fikirlerini belirlemesi, giriş-gelişme-sonuç bölümlerine dikkat etmesi, yazma yöntem ve tekniklerini de kullanarak yazısını oluşturması gerektiği belirtilmiştir.

"3. Farklı Türlerde Metinler Yazma

1. Olay yazıları yazar.
2. Düşünce yazıları yazar.
3. Bildirme yazıları yazar.
4. Şiir yazar." (MEB, 2006: 32).

'Farklı Türlerde Metinler Yazma' amacı için dört kazanım belirlenmiştir ve 'Düşünce yazıları yazar.' kazanımı tezimizin konusunu oluşturmaktadır. Buradaki kazanımlarla öğrencilerden olay yazıları yazmaları, düşünce yazıları yazmaları, bildirme yazıları yazmaları ve şiir yazmaları beklenmektedir.

"4. Kendi Yazdıklarını Değerlendirme

1. Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir.

2. Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.

3. Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir." (MEB, 2006: 34).

'Kendi Yazdıklarını Değerlendirme' amacı için üç kazanım belirlenmiştir. Burada öğrencilerin yazılarını kendilerinin değerlendirmesi vurgulanmıştır. Öğrenciler yazılarını değerlendirirken biçim, içerik, dil, anlatım, yazım ve noktalamaya dikkat etmelidirler.

"5. Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma

1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.
2. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.
3. İlgi alanına göre yazar.
4. Şiir defteri tutar.
5. Günlük tutar.
6. Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.
7. Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.
8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.
9. Yazdıklarından arşiv oluşturur.
10. Yazma yarışmalarına katılır." (MEB, 2006: 35).

'Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma' amacı için on kazanım belirlenmiştir. Bu kazanımlarda öğrencilerin yazma alışkanlığını nasıl

kazanacağı değil yazma alışkanlığı kazandıktan sonra neler yapması gerektiği göze çarpmaktadır.

"6. Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama

1. Yazım ve noktalama kurallarını kavrayarak uygular.

2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır." (MEB, 2006: 36).

'Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama' amacı için iki kazanım belirlenmiştir. Programda bu kazanımlara yönelik etkinlik örnekleri verilmiştir.

8.1. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YAZMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

2005 programında temel dil becerileri için çeşitli yöntem ve teknikler önerilmiştir. Bu programa göre yazma yöntem ve teknikleri (MEB, 2006: 69-71) şunlardır:

- Not alma
- Özet çıkarma
- Boşluk doldurma
- Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma
- Serbest yazma
- Kontrollü yazma
- Güdümlü yazma
- Yaratıcı yazma
- Metin tamamlama
- Tahminde bulunma
- Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma
- Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma
- Duyulardan hareketle yazma
- Grup olarak yazma
- Eleştirel yazma

Bu yöntem ve tekniklerin hepsi için ayrı başlıklar altında yöntemlerin amacı ve uygulaması açıklanmış, etkinlik örnekleri verilmiştir. Programa göre:

Öğrencilerin okunan veya dinlenilenlerin önemli noktalarını seçebilmesi, bilgileri sınıflandırabilmesi amacıyla not alma; anladıklarını kısa ve öz bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek amacıyla özet çıkarma yöntem ve tekniğinin kullanılması önerilmiştir.

Boşluk doldurma yöntem ve tekniği, öğrencilerin okuduklarını ve dinlediklerini anlamaları, bunları konunun bağlamına uygun olarak anlatma becerilerini geliştirmeleri için önerilmiştir.

Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniği, öğrencilerin öğrendikleri kelimeleri, atasözlerini, deyimleri anlatımlarında kullanmaları ve söz varlıklarını zenginleştirmeleri için önerilmiştir.

Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini yazmalarını sağlayarak ifade güçlerini ve yazma yeteneklerini geliştirmek amacıyla serbest yazma yöntem ve tekniği önerilmiştir. Serbest yazma tekniği, öğrencilere zaman ve kâğıt sınırlaması getirmediği için öğrencinin yazma yeteneğinin gelişmesinde çok etkilidir.

Kontrollü yazma yöntem ve tekniği, kelimelerin, cümlelerin ve ifadelerin Türkçenin kurallarına uygun şekilde yazılması amacıyla önerilmiştir. Öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek için de güdümlü yazma tekniği önerilmiştir.

Öğrencilerin yazma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla yaratıcı yazma, öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, öğrencilere yorum yapma ve fikir yürütme becerisi kazandırmak amacıyla metin tamamlama yöntem ve teknikleri önerilmiştir.

Öğrencilerin çevreleriyle iletişim kurmalarını, işbirliği yapmalarını ve birbirleriyle etkileşimde bulunarak grup bilinci kazanmalarını sağlamak amacıyla grup olarak yazma; öğrencilerin olay ve durumlara tarafsız bakma, olaylara fikir ve çözüm üretmelerini sağlama becerilerini geliştirmek amacıyla da eleştirel yazma yöntem ve tekniklerinin kullanılması önerilmiştir.

8.2. 2005 İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN YAZMA ETKİNLİKLERİ

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2006: 146-184) yer alan yazma etkinlikleri şunlardır:

- Güzel Türkçem
- Pilavdan Dönenin Kaşığı Kırılsın
- Yuvarlak Masa Yazarlığı
- Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var
- Denemeler
- Geçmişe Yolculuk
- Balon Doldurma
- Kışı Hatırla
- Geldiğimde Sen Yoktun
- Boya! Boya!
- Macera Peşinde
- Projem
- Yaşayan Zaman
- Adım Adım Dergicilik
- Resimlerin Ezgisi
- Gezip Gördüklerim
- Eğer
- Çizgiler Ne Söyler?
- Atatürk'ü Tanıyorum
- Sınıf Gazetesi
- Gündem Oluşturma
- Onu Tanıyorum
- Şirket Kuruyorum
- Sergi
- Şair Gibiyim
- Çağrışımlar ve Duygular
- Zamanla Değişir Her Şey

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı şimdiye kadar hazırlanmış en kapsamlı Türkçe programıdır. Öğrenciyi merkeze alan bu programda, her temel dil becerisi için ayrı ayrı kazanımlar belirlenmiş ve çok sayıda etkinlik örnekleri verilmiştir. Bununla beraber öğretmenlere dersin işlenişiyle ilgili önerilerde bulunulmuştur. 2005 programında bulunan yazma etkinlikleri, yazma yöntem ve teknikleriyle geliştirilmiştir. Bu programda öğrencilerin yazma becerilerini geliştirecek, onlara yazma alışkanlığı kazandıracak çok sayıda etkinlik bulunmaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DÜŞÜNCE YAZILARI

"Aklıma düştü" ifadesiyle daha iyi anlayacağımız düşünce sözcüğü, Türkçe Sözlük'te "Düşünme sonucu varılan, düşünmenin ürünü olan görüş, mütalaa, fikir, mülahaza, ide." ve "Dış dünyanın insan zihnine yansıması." (TDK, 2009: 591). şeklinde tanımlanmıştır. "Düşünce dile dayanarak, daha doğrusu dille kaynaşarak görevini yapabilir. Dil basit bir yardımcı değil, düşüncenin vazgeçilmez ortağıdır." (Vendryes, 2001: 21).

Düşünce, insan beyninin bir ürünüdür ve dille doğrudan ilgilidir. İnsan, düşündüklerini sözlü veya yazılı olarak anlatma ihtiyacı hisseder. Burada dil, bir iletişim aracı olarak öne çıkar ve insanın düşüncelerini açığa çıkaran bir görev üstlenir. "Platon'a göre düşünme, insanın içinden kendi kendisiyle yaptığı bir konuşmadır. Düşünme ile dil arasındaki bağ ihmal edilirse dil ile varlık dünyası arasında kurulması gereken bağ kurulamaz." (Mengüşoğlu, 1998: 238). Düşünce ile dilin birbirinden bağımsız düşünülmesi demek, dilin işlevini yitirmesi demektir.

İnsan, düşündüklerini anlatma ihtiyacı hisseder. Bunun altında yatan neden insanın kendini ifade etmek ve düşüncelerini başkalarına onaylatmak istemesidir. İnsan, düşüncelerinin doğruluğunu kabul ettirmek ister ve bunun için düşüncesini yazar. Bunun için bazen kanıt gösterir bazen de düşüncelerini ispatlama gereği duymaz. Düşünce yazılarının kanıt göstererek yazılması veya kanıt göstermeden yazılması, düşünce yazısı türlerinin birbirinden farklı şekilde değerlendirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmış olabilir.

1. ORTA OKULDA ÖĞRETİLEN DÜŞÜNCE YAZISI TÜRLERİ

2005 programında, orta okullarda öğretilmesi tavsiye edilen düşünce yazıları için şu ifade geçmektedir: "6. sınıfta deneme, 7. sınıfta deneme ve söyleşi, 8. sınıfta deneme, söyleşi ve makale türünde metinler yazılır. Adı geçen türler, belirtilen sınıflarda zorunlu olup diğer sınıflarda da isteğe bağlı olarak ele alınabilir." (MEB, 2006: 32-33). Buna göre orta okullarda öğrencilere deneme, söyleşi ve makale

türünde yazma çalışmaları yaptırılmaktadır; fakat tezin konusu düşünce yazılarıyla ilgili olduğu için diğer düşünce yazısı türlerini de açıklamakta fayda görmekteyiz.

Düşünce yazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Makale
- Fıkra/Köşe Yazısı
- Sohbet/Söyleşi
- Eleştiri
- Deneme

1.1.MAKALE

Makaleler, bir düşünceyi ortaya koymayı amaçlayan, onu savunan, belirli bir plan dâhilinde yazılan bilimsel nitelikli yazılardır. "Bir konuyu, bir olayı, bir eseri ele alıp çeşitli özelliklerini ayrıntılarıyla inceleyen ve onunla ilgili birtakım sonuçlara ulaşan; yahut bir görüşü, bir iddiayı belge ve kanıtlarla destekleyerek savunan yazılara makale denir." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 140). Makaleler, nesnel olmak zorundadır. Duygusal ifadeler, senli benli konuşmalar, günlük dilde kullanılan sözcükler, sanatlı söyleyişler, süslü anlatımlar gibi öznellik taşıyan ifadeler makalede yer almaz. Makalede üçüncü tekil kişiyle anlatım kullanılır. Böylece makale yazısının tarafsızlığına vurgu yapılır.

Makaleler, gazete ve dergi yazısıdır. "Gazete makaleleri, günlük olaylara; dergi makaleleri ise akademik konulara dayanır." (Kantemir, 1997: 223). Bu yüzden makalenin konuları çok çeşitlidir. Makaleler farklı bilim dalları için yazılabilir. Bununla beraber sanat, siyaset, spor, ülke ve toplum sorunları makalenin başlıca konularıdır. "Makalelerde temel öğe fikirdir. Makale, bir fikri, bir görüşü, bir amacı, bir gerçeği geniş halk kitlelerine sunarken yol gösterici, inanç verici, görev ve sorumluluk duygusunu aşılayıcı özellikleri de taşımalıdır." (Kantemir, 1997: 223). Makale yazarı bunları yaparken tarafsızlığından da ödün vermemelidir.

1.2.FIKRA/KÖŞE YAZISI

"Gazete, dergi gibi süreli yayınların belirli sayfa ve sütunlarında düzenli olarak yer alan, güncel, siyasal, toplumsal konu ve sorunları ele alan; bunları ayrıntılara inmeden samimi bir anlatımla işleyen kısa yazılara denilir." (Babacan, 2010: 162). Fıkra yazarları, günlük olaylardan hareketle düşüncelerini samimi bir dille anlatır. Fıkra da makale gibi planlı bir yazıdır; fakat fıkra yazarları makalede olması gerektiği gibi düşüncelerini kanıtlamak zorunda değildir.

Fıkra çeşitleri şunlardır:

- Siyasal fıkra
- Toplumsal fıkra
- Edebî fıkra (Kavcar vd. 2004: 254).

Türkçede fıkra sözcüğünün iki anlamı vardır. Gazete ve dergilerde yer alan fıkralar ile Karedeniz, Nasreddin Hoca gibi sözlü edebiyat ürünleri olan fıkraların birbirinden farklı olduğunun bilinmesi ve bunların karıştırılmaması gerekir.

1.3. SOHBET/SÖYLEŞİ

"Güncel bir konuyu okuyucuyla konuşuyormuş gibi samimi ve anlaşılır bir üslûpla ele alan, her türlü özentiden uzak yazılara sohbet (söyleşi) adı verilir." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 178). Sohbet yazılarını diğer türlerden ayıran özelliği güncel bir konunun 'okuyucuyla konuşuyormuş gibi' içten bir dille kaleme alınmasıdır. Bu yazı türünde konular, genellikle güncel olaylardan, sanattan ve toplumun sorunlarından seçilir. Sohbet yazılarında yazar, düşüncelerini kanıtlama gereği duymaz, ele aldığı olayı çok derine inmeden yorumlar ve yazısına okuyucuyla konuşuyormuş gibi bir görünüm verir.

1.4. ELEŞTİRİ

Çeşitli sanat eserlerini ayrıntılarıyla inceleyip tanıtma ve bu sanat eserlerini değerlendirme amacıyla yazılan yazılara eleştiri denir. Eleştiri türüne eskiden

"tenkit"; eleştiri yazanlara ise "münekkit" denilirdi. Günümüzde ise eleştiri yazarlarına eleştirmen denilmektedir.

"Eleştiri, bir sanat eserinin gerçek değerini ortaya koymak amacıyla yazılır. Bu bakımdan önce eser tanıtılır, biçim ve içerik açısından özelliklerinin yanında edebiyat ve sanat tarihi bakımından yeri ve önemi açıklanır; bu arada yetersizlikleri de ortaya konulur." (Babacan, 2010: 182). Eleştirmenler, değerlendireceği eseri ayrıntılarıyla açıklamak için eser ve yazar hakkında bilgi birikimi oluşturmalıdır. Bu yüzden iyi bir eleştirmen olmak için iyi bir okuyucu olmak gerekir. "Başarılı bir eleştiri yazısı, hem eleştirilecek konu hakkında uzmanlık derecesinde bir bilgi birikimine hem de deneyime sahip olmayı gerektirir." (Gündüz ve Şimşek, 2011: 241). Eleştirmen, araştırmacı ve sorgulayıcı bir zihne, aklıselim bir düşünce gücüne sahip olmalıdır. "Eleştiride amaç, bir eseri yalın bir anlatımla tanıtıp yargılamak, biçimi ve özünü, çevre ve tarih içindeki yer ve durumunu, önemini, değerini ve etkisini belirtmektir." (Kantemir, 1997: 231).

Eleştiri çeşitleri şunlardır:

- Tarihî eleştiri
- Toplumbilimsel eleştiri
- Özyaşamsal (biyografik) eleştiri
- Ruhbilimsel eleştiri.
- İzlenimci eleştiri
- Dilbilimsel eleştiri
- Çok yönlü (eklektik) eleştiri (Kavcar vd. 2004: 159-160).

Tarihî eleştiri, bir eserin yazıldığı zaman ve dönemin özellikleri dikkate alınarak incelendiği eleştiri türüdür. Toplumbilimsel eleştiri, incelenen sanat eserinin sosyolojik şartlar bakımından irdelenmesini; özyaşamsal eleştiri, yazarın yaşayış tarzıyla eserleri arasındaki benzerlikleri incelemesini; ruhbilimsel eleştiri, yazarın ruhsal yaşantısı ve eseri arasındaki ilişkinin incelenmesini; izlenimci eleştiri, eleştirmenin bir eseri incelerken tamamen bağımsız olmasını; dilbilimsel eleştiri, ele alınan eserin sadece bir dil ürünü olması nedeniyle incelenmesini; çok yönlü eleştiri de bir eserin tarih, psikoloji, sosyoloji gibi farklı yönlerden değerlendirilmesini ifade etmektedir.

1.5. DENEME

Denemenin çeşitli tanımlarını vermek mümkündür. Enginün (2009: 429) denemeyi "Genellikle çeşitli konular üzerindeki kısa yazılardır." şeklinde tanımlamıştır. Aytaç deneme için, (2007: 154) "Düşünce ağırlıklı, bakış açısı öznel, üslûbu özenli, çoğunlukla kısa bir düz yazı türüdür." demiştir. Göğüş (1978: 316) ise denemeyi "Yazarın bir olay, konu ya da düşünce üzerinde kendi görüşünü anlatan, çoklukla kısa yazılara deneme (essai) deniyor." şeklinde tanımlamıştır.

Deneme yazarı düşüncelerini kanıtlama gereği duymaz. "Deneme yazarı gözlemlerinden ve deneyimlerinden yararlanarak düşüncelerini ispata gerek duymadan, "bence", "benim diyeceğim şudur" gibi kişisel duygu ve düşüncelere yer verir; kendisiyle konuşur gibi samimi ve yapmacıksız ifadeler kullanır." (Aktaş ve Gündüz, 2005: 170). Deneme yazarı, görüş ve düşüncelerini açıklarken herhangi bir kurala uymak zorunda değildir, düşüncelerini kesin bir sonuca varmadan ortaya koyar. "Deneme yazarı, iddiasız bir tutumla herhangi bir konu üzerinde bireysel düşüncelerini içtenlikle ve çok kez bir söyleşi havası içinde açıklamaya çalışır. Hatta bazı deneme yazılarında, anılarda veya günlüklerde rastlanan bir içtenlik, bir gelişigüzellik havası vardır." (Kavcar vd. 2004: 138). Yetkin (2007: 42) ise bu konuda şöyle demiştir: "Deneme, makale gibi belli bir fikri kesin bir sonuca bağlamaz. Bir felsefe incelemesi gibi, bir doktrinin boyunduruğu altında solumaz, atacağı adımı hesaplamaz." Bütün bunlara rağmen deneme bir düşünce yazısıdır. Deneme yazarı, okuyucuyu bir yere sürüklemek istemez; denemede önemli olan yazarın düşüncelerini aktarmasıdır.

Deneme yazmak zordur. Deneme yazarının kaleminin güçlü olması gerekmektedir. "Deneme yazarlığı, geniş bir dünya görüşü ve zengin bir edebiyat, sanat veya felsefe kültürü ile birlikte açık, özgün ve sürükleyici bir anlatış özelliğine sahip olmayı gerektirir." (Kavcar ve Oğuzkan, 1999: 81).

Denemenin belirli bir planı yoktur. "Denemenin düzenli bir gelişigüzel yazılışı vardır. Yazar, kendi kendisi ile konuşuyormuş gibidir, belirli bir planı yoktur. Yazarın sağlam bir bilgisi, geniş bir dünya görüşü, açık seçik, yalın ve içtenlik dolu bir anlatışı olmalıdır." (Kantemir, 1997: 227). Bu yüzden edebî türler içinde

yazılması en zor olan tür denemedir; fakat denemelerin kendine has bu özellikleri sayesinde deneme yazısı okumak birçok okur için çok ilgi çekici olabilmektedir.

Kavcar ve Oğuzkan'a göre (1999: 83), deneme çeşitleri ikiye ayrılır:

- Senli Benli Deneme
- Düzenli Deneme

> "Senli benli deneme Fransa'da Monteigne ile başlamıştır denebilir. Bu çeşit deneme yazılarında genellikle yazarın önyargılarına, kesin bir sonuca yönlendirici düşüncelerine ve belirli eğilimlere rastlanmaz. Bu gibi yazılarda canlı ve içten bir konuşma dili kullanılır; betimlemeye, gülmeceli anlatmaya (mizaha) ve ince anlamlı sözlere (nüktelere) geniş yer verilir. Düzenli denemenin ilk örneklerini ise İngiltere'de Bacon vermiştir. Bu tür deneme yazılarında anlatım biçimi olabildiğince nesnel, yoğun, ciddi, kısa ve özdür. Bu çeşit deneme yazıları zamanla ele alınan konular, anlatım biçimi ve uzunluk bakımından değişikliklere uğramış, başlangıçtaki özelliğini yitirmiştir." (Kavcar ve Oğuzkan, 1999: 83-84).

Avrupa'da deneme türünün kurucusunun ve ilk temsilcisinin Monteigne olduğu kabul edilmektedir. "Türk edebiyatında 20. yüzyılın başlarından itibaren "kalem tecrübesi" adında bu türün ilk örneklerini dergi ve gazetelerde görmeye başlarız. Ahmet Haşim'in Gurebahane-i Laklakan (1920) ve Bize Göre (1928) kitaplarında yer alan bazı yazılar ilk örneklerimizdir." (Babacan, 2010: 175).

Yukarıdaki bilgilerden hareketle, deneme türünün yazılmasının zor olduğu anlaşılmaktadır; fakat öğrencilerin duygu ve düşüncelerini en rahat ifade edebileceği düşünce yazısı türü olduğunu söylemek mümkündür. Bu yüzden deneme türü, 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerilerinin ne yönde olduğu hakkında genel yorumlar yapılmasını sağlayabilir.

2005 programında, orta okullarda deneme dışında makale ve sohbet türlerinin yazılması da önerilmiştir; fakat bu türlerin kendine has planı ve şekil özellikleri 8. sınıf öğrencilerinin makale ve sohbet yazısı yazmalarını zorlaştırmaktadır. Denemede ise belirli bir plan yoktur. Öğrencilerin sadece giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat etmesi, deneme yazısını sağlam bir şekilde oluşturmalarına yardımcı olmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

1. ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİ HAKKINDA GENEL GÖZLEMLER VE İZLENİMLER

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında, 113 8. sınıf öğrencisine toplam dokuz adet düşünceye dayalı kompozisyon ödevi verilmiştir ve öğrencilerin düşünce yazısı yazma çalışmaları yıl boyunca gözlenmiştir. Yıl sonunda öğrencilerin ödevlerinden aldıkları puanlar aritmetik ortalama yoluyla hesaplanmış ve düşünce yazısı ortalamaları kayıt altına alınmıştır. Araştırmanın geçerlik ve güvenirliğinin önemi düşünülerek düşünce yazısı ve akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi için en az 6 ödev getirilmiş olması şartı konulmuştur. 113 öğrenci içerisinden 76 öğrenci en az altı ödev getirmiş ve bu öğrencilerin puanları araştırmaya dâhil edilerek sonuçlara ulaşılmıştır.

2011-2012 eğitim-öğretim yılı boyunca öğrencilere verilen düşünce yazısı ödevleri, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini çeşitli sınırlamalara gitmeyerek en rahat anlatabilecekleri bir tür olan "deneme" üzerine verilmiştir. Verilen düşünce yazısı ödevlerinin konuları 'Belirli Gün ve Haftalar'dan hareketle belirlenmiştir.

Öğrencilere düşünce yazısı ödevleri verilirken ne yapmaları gerektiği şöyle ifade edilmiştir:

1) Kötü ve kırıcı sözlerin insanlar arasındaki iletişimi nasıl etkilediği hakkında düşüncelerinizi yazınız.
2) Cumhuriyetin ilanından sonra Türk milleti ne gibi yeniliklerle tanışmıştır? Düşüncelerinizi yazınız.
3) Mevlana'nın "Cömertlikte ve yardım etmede akarsu gibi ol." sözünden hareketle, paylaşmanın ve yardım etmenin toplum hayatı için neden önemli olduğu hakkında neler düşündüğünüzü açıklayınız.
4) Enerji tasarrufu yapmak, tutumlu olmak, bize ve ülkemize neler kazandırır? Düşüncelerinizi yazınız.

5) Eğitimin önemi nedir? Gelecekte hangi eğitimi alıp hangi mesleği yapmak istersiniz? Düşüncelerinizi yazınız.

6) Sigaranın ve alkollü içeceklerin aile ve toplum hayatına verdiği zararlar hakkında neler düşünüyorsunuz?

7) Sahne sanatlarından biri olan tiyatronun çok sevilmesinin nedenleri neler olabilir? Hayatın çeşitli yönlerini anlatan tiyatro oyunları insanları sadece güldürmeli midir yoksa düşündürmeli midir? Düşüncelerinizi yazınız.

8) Temiz kalmak ve sağlıklı bir hayata sahip olmak hakkında neler düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi yazınız.

9) Turizm için neden "bacasız sanayi" benzetmesi yapılır? Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin ülkemizden memnun ayrılması için neler yapmalıyız? Düşüncelerinizi açıklayınız.

Verilen bu düşünce yazısı ödevlerini sağlıklı bir şekilde değerlendirmek amacıyla 2005 programında bulunan 'Yazılı Anlatımı Değerlendirme Formu'ndan hareketle (MEB, 231). düşünce yazısı puanlama ölçeği oluşturulmuştur. Öğrencilerden toplanan ödevler bu ölçeğe göre 0-100 puan arasında değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ödevlerinde genellikle küçük yazım hataları yaptıkları ve bağlaşıklık-bağdaşıklık kurallarına uymakta zorlandıkları gözlenmiştir. Bazı öğrencilerin düşünce yazısı yerine zaman zaman olay yazısı yazmaya çalıştıkları görülmüştür. Öğrencilere verilen yazma ödevlerinin konusu belirli olduğu için hemen hemen bütün öğrenciler yazılarının ana düşüncesini bulmakta zorlanmamıştır.

Aşağıdaki tablolarda 8-A, 8-B, 8-D ve 8-E şubelerinde öğrenim gören sekizinci sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı ödevlerinden aldıkları puanlar ve ortalamaları verilmiştir:

Tablo 1. *8-A Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları*

S.No	Öğr No	Cinsiyet	Adı	Soyadı	I. Ödev	II. Ödev	III. ödev	IV. Ödev	V. Ödev	VI. Ödev	VII. Ödev	VIII. Öde	IX. Ödev	Ortalama
1	204	Erkek	İSMAİL IRMALI		80			75	65	75	75		55	70,83
2	239	Kız	ŞERİFE EDA DÖNELİ		90	80	75	70	95	85	90		75	82,5
3	249	Kız	AYŞEGÜL CIRMAN			55			70	75	65		80	geçersiz (6 ödevden az)
4	431	Erkek	ARDA GÜNEŞ ER		80	70			75	75	75		65	73,33
5	673	Erkek	MEHMET ÇOPUR		70	60		60	70	60	60		55	62,14
6	715	Kız	ESRA AKSU		85	60		70	80	70	55		75	70,71
7	741	Kız	ÖZGE ALPÖZGEN		85	85		85	75	70	55		70	75
8	801	Erkek	BERKAY KÜÇÜK		90	70		80		50	70	70	75	72,14
9	823	Erkek	MUSTAFA OKUR		65	50	70	60	65	60	70		60	62,5
10	969	Kız	TANSEL SAKAR		85	75	80	90	90	90	90	85	85	85,55
11	970	Kız	RÜMEYSA MUKU		80	80	85	85	85	85	90	85	90	85
12	1008	Kız	MERAL EDA UYSAL		80	85		80		85	80		70	80
13	1139	Erkek	BURAK YILDIRIM						35				10	geçersiz (6 ödevden az)
14	1145	Erkek	AHMET ŞAHİN DEMİREL		50			40	35	40	30		10	34,16
15	1152	Erkek	BURAK MENTEŞ		85	75	60	80		90	85	85	90	81,25
16	1207	Kız	TÜLAY ESRA KELEŞ		70	60	60	60	60	60	55		55	60
17	1216	Kız	AYŞE SİMA ARSLAN			75		85	90	85	85	85	90	85
18	1280	Kız	NUR ALEYNA GÜZEL		90	85		85	75	90	90	90	85	86,25
19	1313	Erkek	BURAK ŞİMŞEK		75	55			85	75	70		80	73,33
20	2062	Kız	SEMİHA ERDEN		75	70		70		65				geçersiz (6 ödevden az)
21	2792	Kız	AYŞENUR ÖZTÜREN		80	70			80	75	70		70	74,16
22	2838	Kız	EDA GÜLSÜM GENÇ		85	90	75	90	85	85	90	90	90	86,66
23	2864	Erkek	ONUR CAN YILAN		70		65	55					45	geçersiz (6 ödevden az)
24	2873	Kız	SUNA EREN					55	50	70	65		45	geçersiz (6 ödevden az)
25	2879	Erkek	UFUK EMRE GÜLÜMSER		90	75		85		65				geçersiz (6 ödevden az)
26	2888	Erkek	SİNAN YILDIZ		80	70			85					geçersiz (6 ödevden az)
27	2898	Kız	KEVSER GÜNDÜZ		65	60		40	50	50	45		45	50,71
28	2916	Kız	İLKNUR KARATAŞ		50	30								geçersiz (6 ödevden az)
29	2961	Erkek	TURHAN CAN DURU		70				60	60			50	geçersiz (6 ödevden az)

Tablo 2. *8-B Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları*

S.No	Öğr No	Cinsiyet	Adı	Soyadı	I. Ödev	II. Ödev	III. ödev	IV. Ödev	V. Ödev	VI. Ödev	VII. Ödev	VIII. Öde	IX. Ödev	Ortalama
1	44	Kız	SENA PARTAL		80	85	80	75	85	85	60	80		78,75
2	99	Erkek	BURAK DENİZ ANDAÇ		90	70	70	85	90	90	80	85	85	82,77
3	174	Kız	NURAY ARSLAN		75	70	70	75	60	75	60	70	65	68,88
4	175	Kız	ZEYNEP KARAKOYUN		90	90	85	80	90	90	95	80	85	87,22
5	259	Kız	BİLGE CANDAN		80	75	70	75	95	80	80	85		80
6	316	Kız	AYŞE NUR ŞAHİN		75	50	60	50	70	55	65	60	50	59,44
7	319	Kız	İLKNUR KARAÇİVİ		75	70	75	75	65	75	80	70	75	73,33
8	346	Kız	NİDA KILIÇ		85	85	75	75	90	90	80	90	90	84,44
9	551	Erkek	MELİH TAŞ		80	65	75	70	60	70	75	75	65	70,55
10	597	Kız	HASİBE BEYZA ÇAM		90	75	90	75	80	85	75	85	75	81,11
11	598	Kız	EMİNE SENA AVCI		90	80	65	85	85	90	95	85	85	84,44
12	634	Erkek	BATUHAN GÜLEÇ		80	80	70	80	85	85	85		80	80,62
13	645	Kız	SEMİHA NUR YİĞİT		85	75	75	80	80	85	90	80	90	82,22
14	659	Kız	SEVİM SEREN BARUT		85	70	60	60	70	60	75	65	60	67,22
15	740	Erkek	FAHRİ SÖZER		70	85	65	80	75	85	75	75	75	76,11
16	757	Erkek	BURAK ARSLAN		80	70	85	75	65	80	60	65		72,5
17	1134	Erkek	ENES MELİH AKOĞLU		70	75	75	75	85	75	50	80	85	74,44
18	1136	Kız	BUKET GÜLSÜN ARSLAN		75		70	80	60	60	60			67,5
19	1148	Erkek	ENES UĞUZ		80	70	75	75	65	75	65	65	70	71,11
20	1151	Erkek	BATUHAN MAHMUT KİRİŞCİ		50		10	40	50	45	50	50	55	43,75
21	1154	Kız	EBRU GÜNEŞ		85	85	80	80	85	90	75	80	85	82,77
22	1166	Erkek	EREN ERDEM		50	75			65	75	65	65	65	65,71
23	1201	Kız	BAŞAK NUR BOR			80	80	55	55	55	50	50	50	59,37
24	2053	Erkek	KADİR ÇİVİ		45		10	35	45	50		45		38,33
25	2777	Erkek	SEMİH ACAR		75	80	65	65	65	65	65	70	65	68,33
26	2797	Kız	SELAY KIR		85	80	90	85	85	80	90	90	90	86,11
27	2824	Erkek	YUNUS EMRE BULDU		75	75	70	70	85	75	85	70	75	75,55

Tablo 3. *8-D Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları*

S.No	Öğr No	Cinsiyet	Adı	Soyadı	I. Ödev	II. Ödev	III. ödev	IV. Ödev	V. Ödev	VI. Ödev	VII. Ödev	VIII. Öde	IX. Ödev	Ortalama
1	25	Kız	HATİCE	OKUR	75	70	85	75	80	70				75,83
2	171	Erkek	HASAN SALİM	ATİK	65				40	50		55		geçersiz (6 ödevden az)
3	173	Kız	ZİŞAN	DAL	75	80	70		70	55				geçersiz (6 ödevden az)
4	203	Kız	FİRDEVS	ŞAHİN	85	95	95	85	70	90		90		87,14
5	231	Erkek	HARUN	GÜRBÜZ	75		10	60	75					geçersiz (6 ödevden az)
6	234	Kız	BUSE	ÖZTEKİN		80	85	90	90	90				geçersiz (6 ödevden az)
7	498	Kız	DUYGU	TOPCU	70	70	70	75	60	55				66,66
8	579	Erkek	MUHAMMED BERK	KESKİN	60		50	40	10					geçersiz (6 ödevden az)
9	621	Erkek	EMRE	ÖZKAN	50			50	35	30				geçersiz (6 ödevden az)
10	652	Erkek	POLAT	YİRİK	65	30		30	30	30				geçersiz (6 ödevden az)
11	672	Kız	BİLGE	DOĞRUÖZ	50	45	65	50	50					geçersiz (6 ödevden az)
12	708	Kız	VİLDAN	TOPAL	70	80	55	70	75	70				70
13	712	Erkek	ONUR	GÜL	60		80	70						geçersiz (6 ödevden az)
14	928	Kız	ŞULE	ATİK		60	40	60	65	70				geçersiz (6 ödevden az)
15	1112	Kız	BEYZA FUNDA	YILDIRIM	70	45		20						geçersiz (6 ödevden az)
16	1137	Erkek	MURAT FURKAN	ŞAHİN	55	70	45	50		65				geçersiz
17	1149	Kız	NİSANUR	KALE	90	70	80	70	65	70				74,16
18	1169	Kız	RAZİYE	ŞİMŞEK	85	75	90	85	65	70		85		79,28
19	1278	Erkek	MUSTAFA	USCA	85	30	55	60	60				10	50
20	2057	Kız	AYSUN	ARSLAN	85	85	90	85	80	95	90	85		86,87
21	2064	Kız	HANDENUR	YILMAZ	80	70	80	70	80	85		80	75	77,5
22	2189	Erkek	SEMİH BERKİ	YAŞAR	75	70	65	55	55	50			10	geçersiz
23	2195	Kız	ASYA	KAYMAK	75	70	70	75		80				geçersiz (6 ödevden az)
24	2206	Kız	ASLIHAN	GÜRBÜZ					70					geçersiz (6 ödevden az)
25	2207	Erkek	FURKAN İRİAĞAÇ							55				geçersiz (6 ödevden az)
26	2870	Erkek	ALAADDİN	TURAN	65	70	45	40	10					geçersiz (6 ödevden az)
27	2895	Kız	MÜZEYYEN	SOY	85	75	75	70	85	75		70	75	76,25
28	2900	Erkek	FURKAN ALP	SOYLU	70	50	70	30	10	60		10	10	geçersiz

Tablo 4. *8-E Şubesindeki Öğrencilerin Düşünce Yazısı Puanları*

S.No	Öğr No	Cinsiyet	Adı	Soyadı	I.ödev	II. Ödev	III. ödev	IV. Ödev	V. Ödev	VI. Ödev	VII. Ödev	VIII. Öde	IX. Ödev	Ortalama
1	29	Erkek	FURKAN	KELCE	90	70		90			80	80	80	81,66
2	103	Kız	ELİF	UYSAL	85	90	75	80	85	90	75	75	85	82,22
3	237	Erkek	AHMET BURAK	ÖRS	70			70	75		60	50		geçersiz (6 ödevden az)
4	238	Kız	SELİN BERFİN	COŞKUN	85	80	85		85		80	75	80	81,42
5	255	Kız	AYŞE İPEK	KALAN	95	95	90	90	90	95	90	90	85	91,11
6	260	Kız	FATMA MELİKE	SARI	70			80	95		70	75	70	76,66
7	266	Kız	BEGÜM	ATİK	85	75	80	90	90				85	84,16
8	306	Kız	SELİN NİSA	YILMAZ	85		80	90	75				85	geçersiz (6 ödevden az)
9	330	Kız	KERİME	KARAER	75	65	75	65	75	60				69,16
10	557	Erkek	ADİL	GÜLTEKİN	80	70			75		65	65	60	69,16
11	585	Erkek	ARİFCAN	YALÇIN	85			75					75	geçersiz (6 ödevden az)
12	618	Kız	NURMERYEM	GÜNGÖR	70	70	60	65	65	65	70	60	55	64,44
13	631	Erkek	YILMAZ DOĞAN	ÖZDAMAR	70			55			80	75		geçersiz (6 ödevden az)
14	689	Kız	BUKET	KURT	75		80	85	80	65	75	70	60	73,75
15	695	Erkek	TUNAHAN	YÜKSEL	45						45	40		geçersiz (6 ödevden az)
16	763	Kız	AYTEN SİMGE	ÖRS	75	60	65	75	70	70	70	65	60	67,77
17	1211	Kız	HİLAL	AYDIN	85	60	65	65	60	75	65	60	55	65,55
18	2050	Erkek	MUSTAFA KADİR	ALTUNDİŞ	70						20			geçersiz (6 ödevden az)
19	2052	Erkek	ALPER	YAPALAK	70			95	70		90	80	90	82,5
20	2056	Kız	AYŞENUR	YILDIZHAN	80	80	90	80			75	70	80	79,28
21	2090	Kız	MISRA	ÖZLEM YANAR	80	90			85					geçersiz (6 ödevden az)
22	2186	Erkek	MUSTAFA	GÜL	80	45	70	80	65		75	60	55	66,25
23	2796	Erkek	FURKAN	BİÇER	85	65	80	85	90		90	80	75	81,25
24	2805	Erkek	TÜRKER FAZIL	ERDEN	70			55			10			geçersiz (6 ödevden az)
25	2850	Erkek	UTKU	KAHRAMAN				55			20			geçersiz (6 ödevden az)
26	2869	Kız	GAMZE	ILGAR	85	75	65		70		85	80		76,66
27	2883	Kız	FATMA	DEVECİ	65			60		50	60	55		geçersiz (6 ödevden az)
28	2909	Erkek	FARUK	KAPLAN	75	90	85	90	90		75	90	75	83,75
29	2960	Erkek	İBRAHİM ETHEM	İŞLİYEN	90	90	85	85	85	90	85	60	80	83,33

2. VERİLERİN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma verilerinin analizinde Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama, Anova ve T-Testi kullanılmış ve SPSS-17.0 istatistik programından yararlanılmıştır.

Katılımcıların yazma başarısı ve ders başarısı puanları için yüzde ve frekans; yazma başarısı puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediğini test etmek için t-testi; yazma başarı puanlarının SBS puanı, yıl sonu başarı puanı, Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji ile İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanlarına göre değişip değişmediğini test etmek için ise Anova testi yapılmıştır. Anova testini uygulamak için bağımsız değişkenler puan düzeylerine göre gruplara ayrılmıştır. Buna göre SBS puanları 0-349, 350-399, 400-449 ve 450-+ şeklinde dört gruba ayrılmıştır. Yıl sonu başarı puanları ve adı geçen derslerin başarı puanları ise 0-44, 45-54, 55-69, 70-84 ve 85-100 şeklinde genel not ayrımına paralel olarak gruplara ayrılmıştır. Bu işlemlerden sonra Anova analizleri yapılmış, farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi yapılmıştır.

2.1. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE CİNSİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Cinsiyete göre 48 kız ve 28 erkek öğrencinin düşünce yazısı yazma çalışmalarında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 5. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Yazma Çalışmalarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	$\overline{X}$	S	sd	t	p
Kız (1)	48	76.46	9.02	74	2.687	.009
Erkek (2)	28	69.54	13.38			

$p<.05$

Tablo 5'e göre sekizinci sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puan ortalamaları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir [$t_{(74)}$=2.687, p<.05].

Kız öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının ($\overline{X}$=76.46), erkek öğrencilerin düşünce yazısı puanlarına ($\overline{X}$=69.54) göre daha yüksek olduğu ve kız öğrencilerin düşünce yazısı yazma çalışmalarında daha başarılı oldukları gözlenmektedir.

Kız ve erkek öğrencilerin arasında 6.92 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Öğrencilerden alınan çalışma kâğıtlarında, kız öğrencilerin düşüncelerini daha rahat ifade edebildikleri gözlenmiştir.

2.2. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE SBS PUANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ve SBS puanları arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 6. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının SBS Puanına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	**Kareler Toplamı**	**sd**	**Kareler Ortalaması**	**F**	**P**	**Anlamlı Fark**
Gruplar Arası	4942,072	3	1647,357			
Gruplar İçi	4568,795	72	63,455	25,961	,000	2-1, 3-1, 4-1, 4-2
Toplam	9510,867	75				

Tablo 7. *8. Sınıf Öğrencilerinin SBS Puanına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

SBS Puan Grubu	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
1,00 (0-349)	17	59,9559	11,47824	34,16	72,50
2,00 (350-399)	17	73,1047	5,03787	62,50	81,42
3,00 (400-449)	22	78,3014	8,37236	50,00	87,22
4,00 (450-+)	20	81,6450	5,53786	66,25	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 6 ve Tablo 7'ye göre düşünce yazısı puanları ile SBS puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler aldıkları SBS puanlarına göre 0-349 puan aralığında olanlar (1. grup), 350-399 puan aralığında olanlar (2. grup), 400-449 puan aralığında olanlar (3. grup), 450 ve üzeri puan aralığında olanlar (4. grup) olmak üzere dört gruba ayrılmıştır.

- 1. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 59,9'dur.
- 2. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 73,1'dir.
- 3. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 78,3'tür.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 81,64'tür.

SBS puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre bütün grupların düşünce yazısı puanlarının 1. gruba göre ayrıca 4. grubun kompozisyon puanlarının 2. gruba göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin SBS puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla beraber düşünce yazısı puanı düşük olan öğrencilerin SBS puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bütün bunların sonucu olarak düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin SBS'den yüksek puan almaları öngörülebilir.

2.3. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE YIL SONU BAŞARI PUANLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sekizinci sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ile yıl sonu başarı puanları arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 8. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Yıl Sonu Başarı Puanlarına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	5456,741	2	2728,371			
Gruplar İçi	4054,126	73	55,536	49,128	,000	4-3, 5-4, 5-3
Toplam	9510,867	75				

Tablo 9. *8. Sınıf Öğrencilerinin Yıl Sonu Başarı Puanına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

Yıl Sonu Başarı Puanı	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
3,00 (0-69)	10	54,4630	12,04727	34,16	67,77
4,00 (70-84)	23	71,2817	5,37130	62,14	81,42
5,00 (85-100)	43	79,8477	7,09322	50,00	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 8 ve Tablo 9'a göre düşünce yazısı puanları ile yıl sonu başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Yıl sonu başarı puanı ile kastedilen, öğrencilerin sekizinci sınıf karne ortalamalarıdır. Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler yıl sonu başarı puanlarına göre 0-69 puan aralığında olanlar (3. grup), 70-84 puan aralığında olanlar (4. grup), 85-100 puan aralığında olanlar (5. grup) şeklinde genel not ayrımına paralel olarak üç gruba ayrılmıştır. Buna göre:

- 3. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 54,4'tür.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 71,2'dir
- 5. grubun düşünce yazısı puanı aritmetik ortalaması 79,8'dir.

Yıl sonu başarı puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 4. grubun düşünce yazısı puanlarının 3. gruba göre ve 5. grubun kompozisyon puanlarının 4. ve 3. gruba daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre yıl sonu başarı ortalaması yüksek olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla beraber yıl sonu başarı ortalaması düşük olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bu bilgilerden hareketle düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin karne ortalamalarının yüksek olması öngörülebilir.

2.4. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE TÜRKÇE DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ile Türkçe dersi puanları arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 10. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Türkçe Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	5366,949	2	2683,474			
Gruplar İçi	4143,918	73	56,766	47,273	,000	4-3, 5-3, 5-4
Toplam	9510,867	75				

Tablo 11. *8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

Türkçe Başarısı	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
3,00	18	60,6833	11,69456	34,16	75,55
4,00	23	72,3239	6,66409	50,00	83,33
5,00	35	81,7660	4,97621	66,25	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 10 ve Tablo 11'e göre düşünce yazısı puanları ile Türkçe dersi başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler, Türkçe dersi puanlarına göre 55-69 puan aralığında olanlar (3. grup), 70-84 puan aralığında olanlar (4. grup) ve 85-100 puan aralığında olanlar (5. grup) şeklinde genel not ayrımına paralel olarak üç gruba ayrılmıştır. Buna göre:

- 3. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 60,6'dır.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 72,3'tür.
- 5. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 81,7'dir.

Türkçe dersi başarı puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 4. grubun düşünce yazısı puanlarının 3. gruba göre ve 5. grubun kompozisyon puanlarının 4. ve 3. gruba daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre Türkçe dersi puanı yüksek olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla beraber Türkçe dersi puanı düşük olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bu bilgilere göre, düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Türkçe dersi puanlarının da yüksek olması öngörülebilir.

2.5. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE MATEMATİK DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ile Matematik dersi puanları arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 12. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Matematik Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	5946,900	4	1486,725			2-1, 3-1,
Gruplar İçi	3563,967	71	50,197	29,618	,000	4-1, 5-1,
Toplam	9510,867	75				5-2, 5-4

Tablo 13. *8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

Matematik Başarısı	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
1,00	9	53,7867	12,53555	34,16	67,22
2,00	10	67,7380	4,23268	60,00	73,33
3,00	12	75,3492	5,24650	65,71	81,42
4,00	15	73,1120	8,89292	50,00	87,22
5,00	30	81,8410	5,03658	66,25	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 12 ve Tablo 13'e göre düşünce yazısı puanları ile Matematik dersi başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler, 0-44 puan aralığında olanlar (1. grup), 45-54 puan aralığında olanlar (2. grup), 55-69 puan aralığında olanlar (3. grup), 70-84 puan aralığında olanlar (4. grup) ve 85-100 puan aralığında olanlar (5. grup) şeklinde genel not ayrımına paralel olarak beş gruba ayrılmıştır. Buna göre:

- 1. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 53,7'dir.
- 2. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 67,7'dir.
- 3. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 75,3'tür.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 73,1'dir.
- 5. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 81,8'dir.

Matematik dersi başarı puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 1. grubun düşünce yazısı puanlarının bütün gruplara göre daha düşük olduğu ayrıca 5. grubun kompozisyon puanlarının 2. ve 4. gruba daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre Matematik dersi puanı yüksek olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla beraber Matematik dersi puanı düşük olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bu bilgilerden hareketle düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Matematik dersi puanlarının da yüksek olması öngörülebilir.

2.6. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE FEN VE TEKNOLOJİ DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ile Fen ve Teknoloji dersi başarısı arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 14. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının Fen ve Teknoloji Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	**Kareler Toplamı**	**Sd**	**Kareler Ortalaması**	**F**	**P**	**Anlamlı Fark**
Gruplar Arası	5733,475	3	1911,158			
Gruplar İçi	3777,392	72	52,464	36,428	,000	4-2, 5-2, 5-3, 5-4
Toplam	9510,867	75				

Tablo 15. *8. Sınıf Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

Fen ve Teknoloji Başarısı	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
2,00	7	51,5357	13,48627	34,16	67,77
3,00	11	67,7955	6,53484	59,44	81,42
4,00	26	73,2854	7,52173	50,00	86,25
5,00	32	81,4263	5,21988	66,25	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 14 ve Tablo 15'e göre düşünce yazısı puanları ile Fen ve Teknoloji dersi başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler, Fen ve Teknoloji dersi puanlarına göre 45-54 puan aralığında olanlar (2. grup), 55-69 puan aralığında olanlar (3. grup), 70-84 puan aralığında olanlar (4. grup) ve 85-100 puan aralığında olanlar (5. grup) şeklinde genel not ayrımına paralel olarak dört gruba ayrılmıştır. Buna göre:

- 2. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 51,5'tir.
- 3. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 67,7'dir.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 73,2'dir.
- 5. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 81,4'tür.

Fen ve teknoloji dersi başarı puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 5. grubun düşünce yazısı puanlarının bütün gruplara göre daha yüksek olduğu ayrıca 4. grubun kompozisyon puanlarının 2. gruba daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre Fen ve Teknoloji dersi puanı yüksek olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla beraber Fen ve Teknoloji

dersi puanı düşük olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bu bilgilerden yola çıkarak düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersi puanlarının da yüksek olması öngörülebilir.

2.7. SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞÜNCE YAZISI PUANLARI İLE İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanları ile İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarısı arasında ne yönde bir ilişki olduğuyla ilgili aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Tablo 16. *8. Sınıf Öğrencilerinin Düşünce Yazısı Puanlarının İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarısına Göre Anova Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar Arası	5189,579	3	1729,860			4-2, 4-3
Gruplar İçi	4321,288	72	60,018	28,822	,000	5-2, 5-3, 5-4
Toplam	9510,867	75				

Tablo 17. *8. Sınıf Öğrencilerinin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Başarısına Göre Düşünce Yazısı Puanlarına İlişkin Standart Sapma, Ortalama, En Düşük ve En Yüksek Puanlar*

İnkılap Tarihi Başarısı	N	$\overline{X}$	S	En Düşük Puan	En Yüksek Puan
2,00	2	47,2300	4,92146	43,75	50,71
3,00	4	47,9650	13,64217	34,16	60,00
4,00	24	71,7242	6,74600	59,44	84,16
5,00	46	78,4752	7,73455	50,00	91,11
Toplam	76	73,9153	11,26106	34,16	91,11

Tablo 16 ve Tablo 17'ye göre düşünce yazısı puanları ile İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Araştırmaya dâhil edilen öğrenciler, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarına göre 45-54 puan aralığında olanlar (2. grup), 55-69 puan aralığında olanlar (3. grup), 70-84 puan aralığında olanlar (4. grup) ve 85-100 puan aralığında olanlar (5. grup) şeklinde genel not ayrımına paralel olarak dört gruba ayrılmıştır. Buna göre:

- 2. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 47,2'dir.
- 3. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 47,9'dur.
- 4. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 71,7'dir.
- 5. grubun düşünce yazısı puanı ortalaması 78,4'tür.

İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanına göre farkın hangi grupta olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 5. grubun düşünce yazısı puanlarının bütün gruplara göre daha yüksek olduğu ayrıca 4. grubun kompozisyon puanlarının 2. ve 3. gruba daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Buna göre İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanı yüksek olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bununla

beraber İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanı düşük olan öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının da düşük olduğu görülmüştür.

Bu bilgilerden hareketle, düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarının da yüksek olması öngörülebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

Araştırmanın bu bölümünde bulgular ve yorumlar bölümünde elde edilen verilere dayanarak araştırmanın sonuçları ortaya konulmuş ve buna dair önerilerde bulunulmuştur.

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin ne yönde olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan bu araştırmada, öğrencilerin düşünce yazılarıyla,

a) Cinsiyetleri
b) SBS puanları
c) Yıl sonu başarı puanları
d) Türkçe dersi başarı puanları
e) Matematik dersi başarı puanları
f) Fen ve Teknoloji dersi başarı puanları
g) İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanları

arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır.

Elde edilen verilere dayanarak yapılan araştırmaya göre şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile cinsiyetleri arasında anlamlı farklılık görülmektedir. Kız öğrencilerin düşünce yazısı puanlarının erkek öğrencilerin düşünce yazısı puanlarına göre daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Buna göre, düşünce yazısı yazma becerisinde kızların erkeklere göre daha başarılı oldukları ve düşüncelerini daha iyi ifade edebildikleri söylenebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile SBS puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin SBS puanlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin düşünce yazılarından yüksek puan almış olmaları SBS puanlarının da yüksek olabileceği hakkında fikir

verebilir. Bununla beraber düşünce yazılarından düşük puan almış olan öğrencilerin SBS puanlarının da düşük olabileceği söylenebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile yıl sonu başarı puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre, düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin karne ortalamaları da yüksektir. Öğrencilerin düşüncelerini iyi bir şekilde ifade edebilmelerinin karne ortalamalarının yüksek olması hakkında fikir verebileceği söylenebilir. Bununla beraber öğrencilerin düşüncelerini iyi bir şekilde ifade edememelerinin karne ortalamalarının düşük olması hakkında fikir verebileceği söylenebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile Türkçe dersi başarı puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Türkçe dersi puanları da yüksektir. Buna göre, öğrencilerin düşüncelerini mantıklı bir şekilde, bağlaşıklık ve bağdaşıklık kurallarına uyarak ifade edebilmelerinin Türkçe dersi puanlarını olumlu etkileyebileceği düşünülebilir. Bununla beraber öğrencilerin düşüncelerini mantıklı bir şekilde açıklayamayıp bağlaşıklık ve bağdaşıklık kurallarına uymadan ifade etmelerinin Türkçe dersi puanlarını olumsuz etkileyebileceği düşünülebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile Matematik dersi başarı puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Matematik dersi puanları da yüksektir. Buna göre, öğrencilerin düşüncelerini mantıklı bir şekilde, belli bir sıraya göre ifade edebilmelerinin Matematik dersi puanlarını olumlu etkileyebileceği söylenebilir. Bununla beraber öğrencilerin düşüncelerini tutarsız bir şekilde, plansız bir şekilde ifade etmelerinin de Matematik dersi puanlarını olumsuz etkileyebileceği söylenebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile Fen ve Teknoloji dersi başarı puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersi puanları da yüksektir. Buna göre, öğrencilerin düşüncelerinin çözümlemesini yapabilmelerinin, eleştirel düşünme becerisini kazanmış olmalarının, Fen ve Teknoloji dersi puanlarını olumlu etkileyebileceği düşünülebilir. Bununla beraber öğrencilerin düşüncelerinin çözümlemesini yapamamalarının, eleştirel düşünme becerisini kazanamamış olmalarının, Fen ve Teknoloji dersi puanlarını olumsuz etkileyebileceği düşünülebilir.

- 8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı puanı ortalamaları ile İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi başarı puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanları da yüksektir. Buna göre, öğrencilerin düşüncelerini tutarlı bir şekilde ifade edebilmelerinin, yazılarında örnek olay, benzetme gibi yöntemleri kullanarak yazılarını somut bir şekilde ortaya koyabilmelerinin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarını olumlu etkileyebileceği düşünülebilir. Bununla beraber öğrencilerin düşüncelerini tutarsız bir şekilde ifade etmelerinin, yazılarında örnek olay, benzetme gibi yöntemleri kullanamamalarının, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi puanlarını olumsuz etkileyebileceği düşünülebilir.

8. sınıf öğrencilerinin düşünce yazısı yazma becerileriyle akademik başarıları arasındaki ilişki üzerine inceleme yaptığımız bu çalışmada, düşüncelerini iyi bir şekilde açıklayarak düşünce yazısı ödevlerinden yüksek puan alan öğrencilerin akademik başarı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Buna paralel olarak düşüncelerini açıklayamayan, düşünce yazısı ödevlerinden düşük puan alan öğrencilerin de akademik başarı puanlarının düşük olduğu görülmüştür. Bu bilgilere

göre, düşünce yazısı puanı yüksek olan öğrencilerin okul başarılarının da yüksek olduğu söylenebilir.

Bütün bu sonuçların nedeni olarak eleştirel düşünme yeteneğini kazanmış, düşüncelerini mantıklı ve tutarlı bir şekilde açıklayabilen, düşüncelerini açıklarken örnek veya benzetmelerle düşüncelerini zenginleştirebilen, Türkçenin kurallarına hâkim olan öğrencilerin okul başarılarının yüksek olması gösterilebilir. Bu durumun tam tersi olarak düşüncelerini açıklayamayan, Türkçenin kurallarını yazılarında uygulayamayan öğrencilerin okul başarılarının düşük olması gösterilebilir.

ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma sonucunda elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin düşünce yazısı yazma eğitimiyle ilgili önerilere yer verilmiştir.

Öğrencilerin tutarlı ve anlamlı yazılar yazması için Türkçenin kurallarına hâkim olması gerekmektedir. Yazma becerisi, diğer dil becerilerini ve dil bilgisini de kapsayan bir alandır. Öğrencilerin yazma becerisini tam anlamıyla kazanmaları için iyi dinlemesi, iyi okuması, güzel konuşması ve dil bilgisi kurallarını da bütün incelikleriyle bilmesi gerekmektedir. Öğrenciler, diğer dil becerilerine ait bilgi ve uygulamaları kazandıktan sonra güzel yazılar yazabilir. Bu nedenle yazma becerisi, diğer dil becerileri arasında özel bir yer almaktadır. Türkçe öğretmenlerinin bu durumun farkında olarak yazma çalışmalarına daha çok önem vermeleri gerekmektedir. Yazma becerisi, kolay kazanılan bir beceri değildir. Yazma becerisinin geliştirilmesi için çok sayıda yazma çalışmasının yapılması etkili olabilir. Bunun için Türkçe derslerinde yazma çalışmaları için ayrılan zaman artırılmalıdır.

Öğrencilerin çalışma kâğıtlarına bakıldığında bazı öğrencilerin düşünce yazısı yerine hikâye türünde olay yazısı yazdığı gözlenmiştir. Türkçe öğretmenlerinin düşünce yazısı yazma çalışmaları yaptırmadan önce öğrencilere düşünce yazısı ve olay yazısının ne olduğunu, bunların arasında ne gibi farklar bulunduğunu açıklaması gerekmektedir.

Düşünce yazısı yazma çalışmaları için öğretmenlerin seçtiği konular öğrencilerin seviyesine uygun olmalıdır. Düşünce yazılarının konuları sanattan

siyasete, bilimden spora kadar geniş bir alandan seçilebilir; fakat sekizinci sınıf öğrencilerinin bu konular hakkında neler bildiği düşünülerek yazma konularının biraz sınırlandırılması gerekmektedir.

Düşünce yazısı konularının sınırlanması gerekse de öğrencilere yazma çalışması yaptırırken kâğıt ve zaman sınırlaması yapmamak gerekir; çünkü öğrencilerin ne kadar yazacaklarını ve ne kadar sürede yazacaklarını söylemek onların düşünce ve hayal güçlerini sınırlandırmak demektir. Bunun için düşünce yazısı yazma çalışmalarının ev ödevi şeklinde verilmesi uygun olabilir; fakat yazma çalışmalarının öğretmen kontrolünde yapılması da çok önemlidir. Bunun için sınıf içinde de düşünce yazısı yazma çalışmaları yapılmalıdır.

Ev ödevi şeklinde verilen veya sınıf içinde yazdırılan düşünce yazısı çalışmaları öğretmen tarafından mutlaka düzeltilmeli ve öğrencilere yanlışları uygun bir dille bildirilmelidir. Bazen bu bildirimler öğrencilerin yazma cesaretini kırmaktadır. Bu yüzden dönüt-düzeltme konusunda öğretmenlerin çok dikkatli davranması gerekmektedir. Bu konuda öğrencilerin hatalarını kendilerine buldurmaya çalışmak önem kazanmaktadır. Öğretmen kontrolünde hatalarını kendisi bulan bir öğrenci aynı hatayı tekrarlamayacaktır.

Öğrencileri yazmaya güdülemek ve yazma isteklerini artırmak amacıyla ödüller de etkili olmaktadır. Sınıf içinde veya okuldaki öğrenciler arasında düşünce yazısıyla ilgili ödüllü yarışmaların yapılması, öğrencileri düşünce yazısı yazmaya teşvik edebilir. Yarışma dışında öğrenciler, ev ödevi olarak verilen düşünce yazısı çalışmalarının karne notlarına yansıyacağını mutlaka bilmelidir. Aksi hâlde öğrenciler, diğer ödevlerini bahane ederek yazma isteklerini kaybedebilir.

Öğrencileri düşünce yazısı yazmaya güdülemek için yazdırılması planlanan konu ve türe uygun kitapların sınıfa getirilmesi, bu kitaplarda ilgi çekici bölümlerin öğrencilere okunması, okunan bölümle ilgili sınıf içinde tartışmalar yapılması faydalı olabilir.

Bu araştırmada öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade edebilmeleri için deneme türünde ödevler verilmiştir. Düşünce yazısı olarak makale, fıkra, sohbet ve eleştiri türleri de vardır; ancak öğrencilerin bu türde yazılar yazabilmeleri için

öncelikle bu türlerin iyi bir okuyucusu olmaları ve geniş bir bilgi birikimine sahip olmaları gerekmektedir.

Öğrencilerden alınan bazı ödevlerde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat edilmediği görülmektedir. Bunun için Türkçe öğretmenlerinin "planlı yazma" üzerinde durması gerekmektedir.

1929 Ortamektep Türkçe Müfredat Programı'nda bahsedildiği gibi Türkçe dersleri bir sanat dersi olarak işlenmelidir ve diğer derslerin öğretmenleri de Türkçe konusunda gereken önemi vermelidir.

KAYNAKÇA

Aksan, Doğan (2003). *Her Yönüyle Dil (Ana Çizgileriyle Dilbilim),* 1. Cilt, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2005). *Yazılı ve Sözlü Anlatım,* Ankara: Akçağ Yayınları.

Akyol, Hayati (2009). Okuma, *İlköğretimde Türkçe Öğretimi,* Editör: Ahmet Kırkkılıç, Hayati Akyol, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Alperen, Nusret (2001). *Türkçe Okuma ve Yazma Eğitimi Rehberi,* Ankara: Alperen Yayınları.

Arıcı, Ali Fuat (2008). *Okuma Eğitimi,* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Aytaç, Gürsel (2007). *Deneme Üzerine Bir Karşılaştırmalı Edebiyat Çalışması,* Ankara: Hece Yayınları.

Babacan, Mahmut (2010). *Yazılı ve Sözlü Anlatım (Kompozisyon Bilgileri),* İstanbul: Akademik Kitaplar.

Barın E. ve Demir C. (2006). *Türk Dil Bilgisi 1,* Ankara: Öncü Kitap.

Barthes, R. (1979). *Göstergebilim İlkeleri,* (B. Vardar ve M. Rifat çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Calp, Mehrali (2007). *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi,* Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Cemiloğlu, Mustafa (2009). *Dil Bilimi Açısından Türkçe Yazılı Anlatım ve Anlatım Teknikleri Öğretimi,* Bursa: Alfa Aktüel Yayıncılık.

Coşkun, E. (2009). "Geçmişten Günümüze Türkçe Öğretimi. A. Kırkkılıç ve H. Akyol, (Ed.), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* içinde (1-12). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Coşkun, E. (2009). "Yazma Eğitimi. A. Kırkkılıç ve H. Akyol, (Ed.), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* içinde (49-90). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Çifçi, M. (2001). Dinleme Eğitimi ve Dinlemeyi Etkileyen Faktörler. *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi,* S. 2(2).

Demir, C. (2005). Türkçe Öğretimi ve Kişisel Kelime Serveti. *Afyon Kocatepe Üniversitesi II. Türk Dili Etkinlikleri Konuşma Metinleri,* Ed: Erdoğan Boz, Afyonkarahisar.

Demir, C. ve Yapıcı, M. (2007). Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi ve Sorunları. *A.K.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi,* S. 2, Aralık.

Demirel, Özcan (2011). *Eğitimde Program Geliştirme,* 17. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Doğan, Y. (2010). Dinleme Becerisini Geliştirmede Etkinliklerden Yararlanma. *Türklük Bilimi Araştırmaları,* S. 27, Bahar.

Dursunoğlu, Halit (2006). Cumhuriyetin İlânından Günümüze Türkçe ve Edebiyat Öğretiminin Orta Öğretimdeki Tarihî Gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi,* S. 169, Kış.

Enginün, İnci (2009). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı,* 10. Baskı. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Erden, M. ve Akman, Y. (2006). *Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme-Öğretme,* 15. Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Ergin, Muharrem (2004). *Türk Dil Bilgisi,* İstanbul: Bayrak Yayınları.

Göçer, A. (2011). "Yazma Çalışmalarını Değerlendirme. M. Özbay, (Ed.), *Yazma Eğitimi* içinde (195-236). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Göğüş, Beşir (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi,* Ankara: Gül Yayınevi.

Gündüz, O. ve Şimşek T. (2011). *Anlatma Teknikleri 2 Uygulamalı Yazma Eğitimi El Kitabı,* Ankara: Grafiker Yayınları.

Güzel, Abdurrahman (2010). *İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği),*2. Baskı. Ankara: Öncü Kitap.

Kantemir, Enise (1997). *Yazılı ve Sözlü Anlatım,* Ankara: Engin Yayınevi.

Kaplan, Mehmet (2006). *Kültür ve Dil,* İstanbul: Dergâh Yayınları.

Karatay, H. (2011). "Süreç Temelli Yazma Modelleri: Planlı Yazma ve Değerlendirme. M. Özbay, (Ed.), *Yazma Eğitimi* içinde (21-40). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan, F., Aksoy Ö. (2004). *Yazılı ve Sözlü Anlatım.* Ankara: Anı Yayınları.

Kavcar, C., Oğuzkan, F., (1999). *Örnek Edebî Metinlerle Yazılı ve Sözlü Anlatım,* Ankara: Anı Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan F., Sever S. (1998). *Türkçe Öğretimi Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin,* Ankara: Engin Yayıncılık.

Koç, S. (2009). Sözlü Anlatım. S. Odacı, (Ed.), *Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım* (2. Baskı) içinde (413-532). Konya: Palet Yayınları.

Maarif Vekâleti (1929). *Ortamektep ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı,* Ankara: Yeni Gün Matbaası.

Maarif Vekâleti (1931). *Ortamektep Müfredat programı,* İstanbul: Devlet Matbaası.

MEB (1962). *Ortaokul Programı,* İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı,* Ankara.

Melanlıoğlu, D. (2012). Dinleme Becerisine Yönelik Ölçme Değerlendirme Çalışmalarında Üstbiliş Stratejilerinin Kullanımı. *Turkish Studies,* S. Kış 7/1.

Mengüşoğlu, Takiyettin (1998). *Felsefeye Giriş,* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Özbay, Murat (2000). *İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Alan Araştırması,* Ankara.

Özbay, Murat (2008). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özbay, Murat (2009). *Anlama Teknikleri: II Dinleme Eğitimi,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özbay, M. (2010). Cumhuriyet Döneminde Ortaokullarda Türkçe Öğretiminin Gelişimi. *Türkçe Öğretimi Yazıları,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özbay, M. (2010). Sesle İlgili Kavramlar ve Konuşma Eğitimi. *Türkçe Öğretimi Yazıları,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özbay, M. (2010). Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesi. *Türkçe Öğretimi Yazıları,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özbay, Murat (2011). *Anlama Teknikleri: I Okuma Eğitimi,* Ankara: Öncü Basımevi.

Özkan, Mustafa (2008). *İnsan İletişim ve Dil,* İstanbul: 3F Yayınları.

Saussure, F. (1998). *Genel Dilbilim Dersleri,* (B. Vardar çev.). İstanbul: Multilingual Yayınları.

Sinanoğlu, A. Faruk (2009). *Dil, Bilgi ve Toplum Üzerine Düşünceler,* İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları.

Şahin, A. (2007). Eğitimle İlgili Temel Kavramlar. Veysel Sönmez (Ed.) *Eğitim Bilimine Giriş* (3. Baskı) içinde (1-24). Ankara: Anı Yayıncılık.

Temizkan, M. (2009). Akran Değerlendirmenin Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi Üzerindeki Etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt 6, Sayı 12.

Temizyürek, F., ve Balcı, A., (2006). *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Programları,* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Temizyürek, F., Erdem, İ., Temizkan, M. (2007). *Konuşma Eğitimi,* Ankara: Öncü Basımevi.

Türkçe Sözlük (2009). Ankara: TDK Yayınları.

Uçan, H. (2004). Yazının, Yazarın, Edebiyatın İşlevi ve Okuyucu. *Hece Dergisi,* S. 90/91/92.

Uçan, H. (2005). Edebiyat Eğitimi, Okuma Anlamlandırma ve Yazınsal Kuramlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi II. Türk Dili Etkinlikleri Konuşma Metinleri,* Afyonkarahisar.

Uçan, Hilmi (2006). *Yazınsal Eleştiri ve Göstergebilim,* Ankara: Hece Yayınları.

Uçan, Hilmi (2008). *Dilbilim, Göstergebilim ve Edebiyat Eğitimi,* Ankara: Hece Yayınları.

Uçgun, D. (2011). İlköğretim Programlarında Yazma Eğitimi. M. Özbay, (Ed.), *Yazma Eğitimi* içinde (1-19). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Uygur, Nermi (2006). *Kültür Kuramı,* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Vendryes, J. (2001). *Dil ve Düşünce,* (B. Vardar çev.), İstanbul: Multilingual Yayınları.

Yağcı, İ. (2009). Yazılı Anlatım. S. Odacı, (Ed.), *Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım* (2. Baskı) içinde (251-396). Konya: Palet Yayınları.

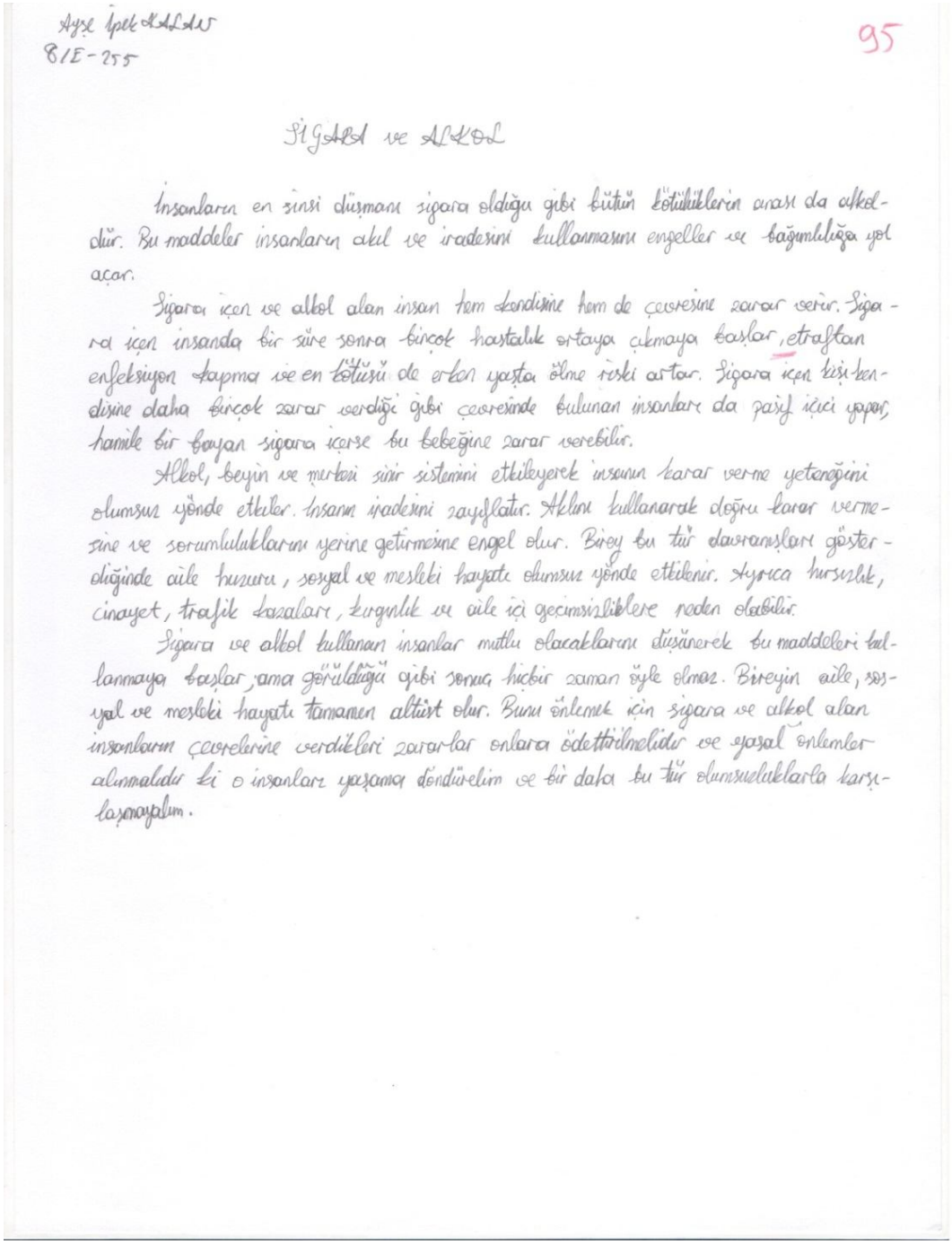
Yalçın, Alemdar (2006). *Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar,* Ankara: Akçağ Yayınları.

Yetkin, Suut Kemal (2007). *Edebiyat Üzerine Denemeler,* Ankara: Palme Yayınları.

Yıldız, C., Okur, A., Arı, G., Yılmaz Y. (2008). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi,* Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

EKLER

Ek-1: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-1

Ayşe İpek [illegible]
8/E-255

95

SİGARA ve ALKOL

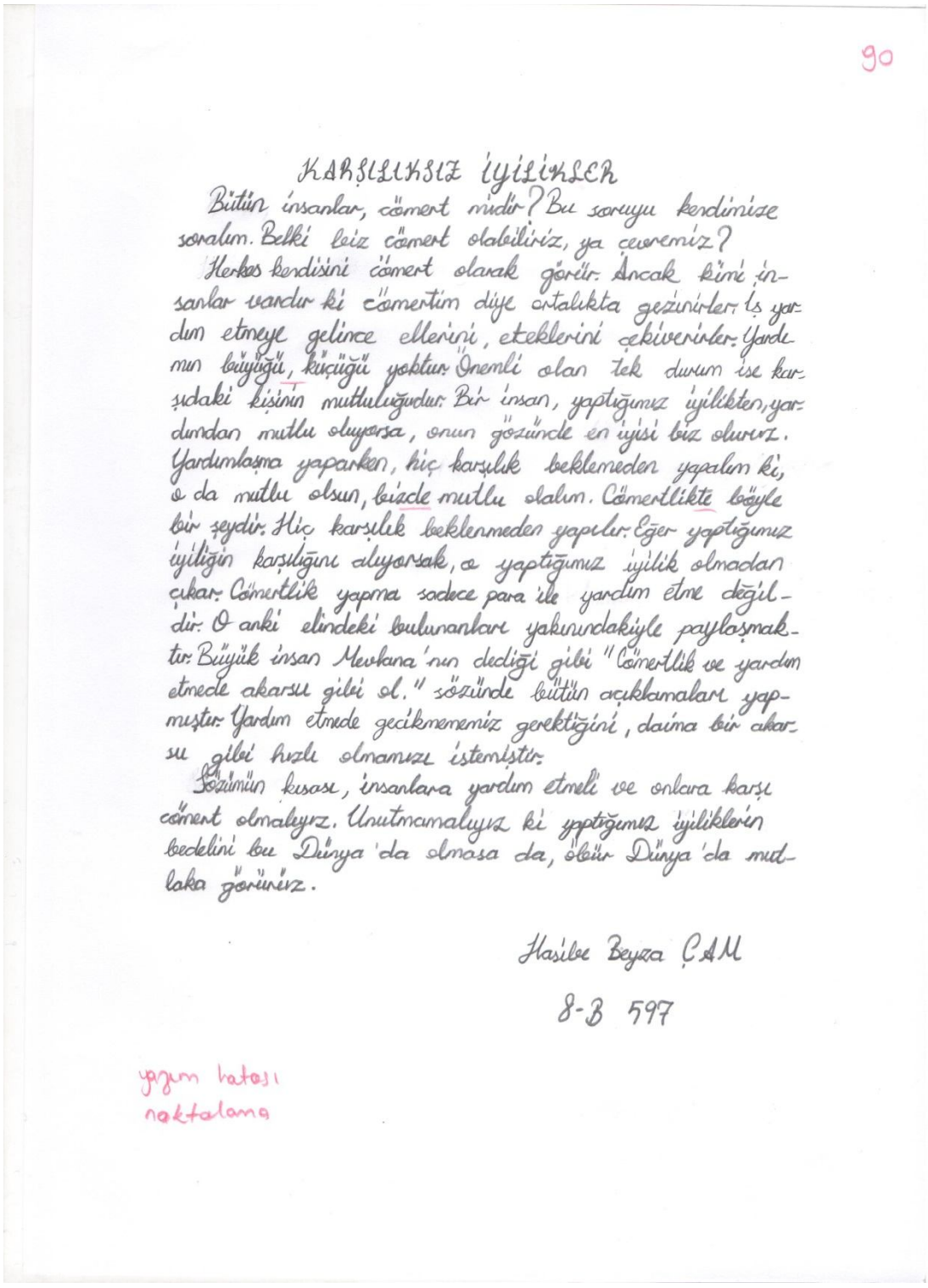
İnsanların en sinsi düşmanı sigara olduğu gibi bütün kötülüklerin anası da alkoldür. Bu maddeler insanların akıl ve iradesini kullanmasını engeller ve bağımlılığa yol açar.

Sigara içen ve alkol alan insan hem kendisine hem de çevresine zarar verir. Sigara içen insanda bir süre sonra birçok hastalık ortaya çıkmaya başlar, etraftan enfeksiyon kapma ve en kötüsü de erken yaşta ölme riski artar. Sigara içen kişi kendisine daha birçok zarar verdiği gibi çevresinde bulunan insanları da pasif içici yapar, hamile bir kadın sigara içerse bu bebeğine zarar verebilir.

Alkol, beyin ve merkezi sinir sistemini etkileyerek insanın karar verme yeteneğini olumsuz yönde etkiler. İnsanın iradesini zayıflatır. Aklını kullanarak doğru karar vermesine ve sorumluluklarını yerine getirmesine engel olur. Birey bu tür davranışları gösterdiğinde aile huzuru, sosyal ve mesleki hayatı olumsuz yönde etkilenir. Ayrıca hırsızlık, cinayet, trafik kazaları, kavgalık ve aile içi geçimsizliklere neden olabilir.

Sigara ve alkol kullanan insanlar mutlu olacaklarını düşünerek bu maddeleri kullanmaya başlar, ama görüldüğü gibi sonu hiçbir zaman öyle olmaz. Bireyin aile, sosyal ve mesleki hayatı tamamen altüst olur. Bunu önlemek için sigara ve alkol alan insanların çevrelerine verdikleri zararlar onlara ödettirilmelidir ve yasal önlemler alınmalıdır ki o insanları yaşama döndürelim ve bir daha bu tür olumsuzluklarla karşılaşmayalım.

Ek-2: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -2

90

KARŞILIKSIZ İYİLİKLER

Bütün insanlar, cömert midir? Bu soruyu kendinize soralım. Belki siz cömert olabilirsiz, ya çevreniz?

Herkes kendisini cömert olarak görür. Ancak kimi insanlar vardır ki cömertim diye ortalıkta gezinirler. İş yardım etmeye gelince ellerini, eteklerini çekiverirler. Yardımın büyüğü, küçüğü yoktur. Önemli olan tek durum ise karşıdaki kişinin mutluluğudur. Bir insan, yaptığınız iyilikten, yardımdan mutlu oluyorsa, onun gözünde en iyisi biz oluruz. Yardımlaşma yaparken, hiç karşılık beklemeden yapalım ki, o da mutlu olsun, bizde mutlu olalım. Cömertlikte böyle bir şeydir. Hiç karşılık beklenmeden yapılır. Eğer yaptığınız iyiliğin karşılığını alıyorsak, o yaptığınız iyilik olmadan çıkar. Cömertlik yapma sadece para ile yardım etme değildir. O anki elindeki bulunanları yakınındakiyle paylaşmaktır. Büyük insan Mevlana'nın dediği gibi "Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol." sözünde bütün açıklamaları yapmıştır. Yardım etmede gecikmemeniz gerektiğini, daima bir akarsu gibi hızlı olmanızı istemiştir.

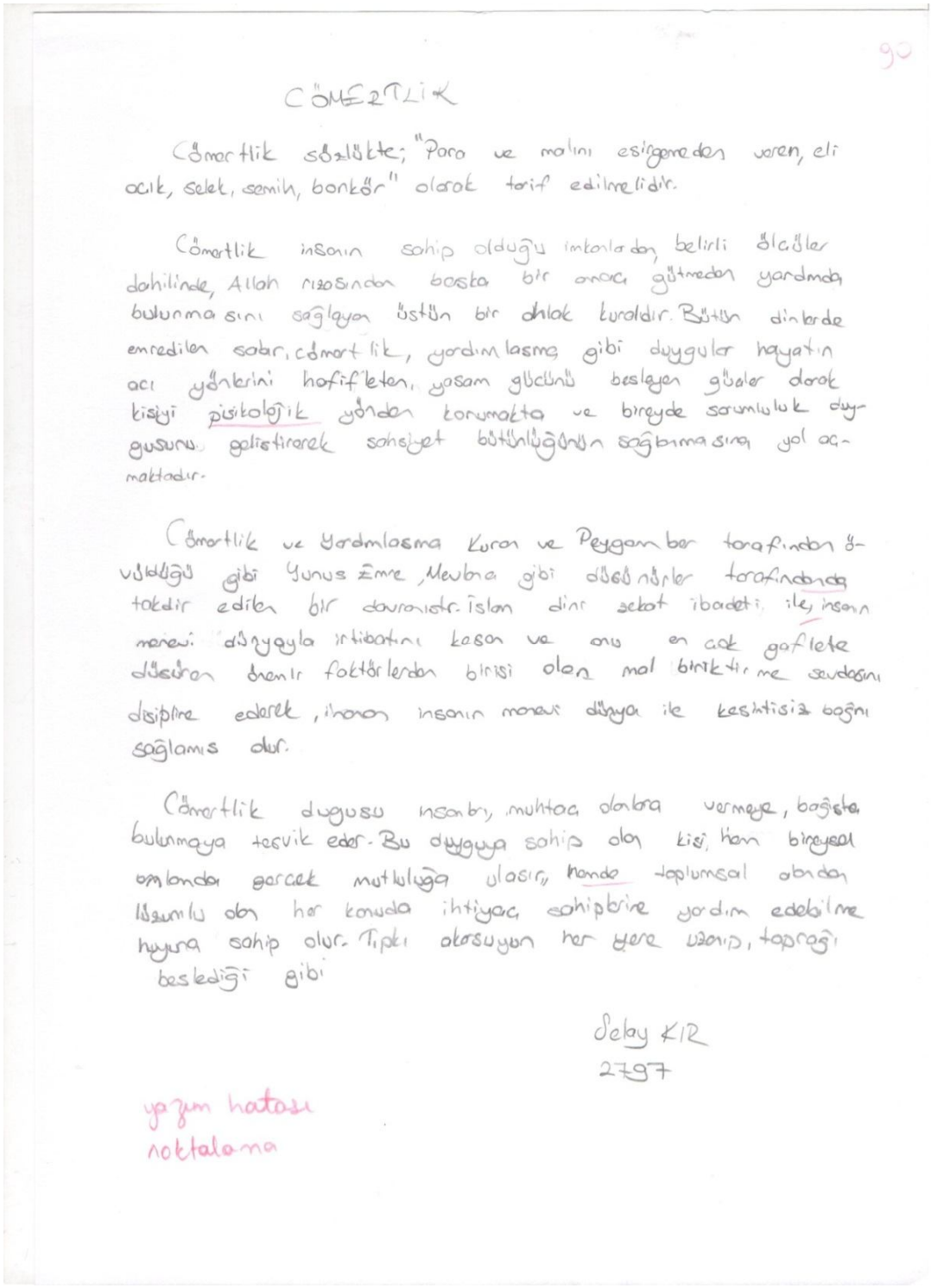
Sözümün kısası, insanlara yardım etmeli ve onlara karşı cömert olmalıyız. Unutmamalıyız ki yaptığımız iyiliklerin bedelini bu Dünya'da olmasa da, öbür Dünya'da mutlaka görürüz.

Hasibe Beyza ÇAM

8-B 597

yazım hatası
noktalama

Ek-3: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -3

90

CÖMERTLİK

Cömertlik sözlükte; "Para ve malını esirgemeden veren, eli açık, selek, semih, bonkör" olarak terif edilmektedir.

Cömertlik insanın sahip olduğu imkanlardan belirli ölçüler dahilinde, Allah rızasından başka bir amacı gütmeden yardımda bulunmasını sağlayan üstün bir ahlak kuralıdır. Bütün dinlerde emredilen sabır, cömertlik, yardımlaşma gibi duygular hayatın acı yönlerini hafifleten, yaşam gücünü besleyen güçler olarak kişiyi psikolojik yönden korumakta ve bireyde sorumluluk duygusunu geliştirerek sağlıklı kişilik gelişmesine yol açmaktadır.

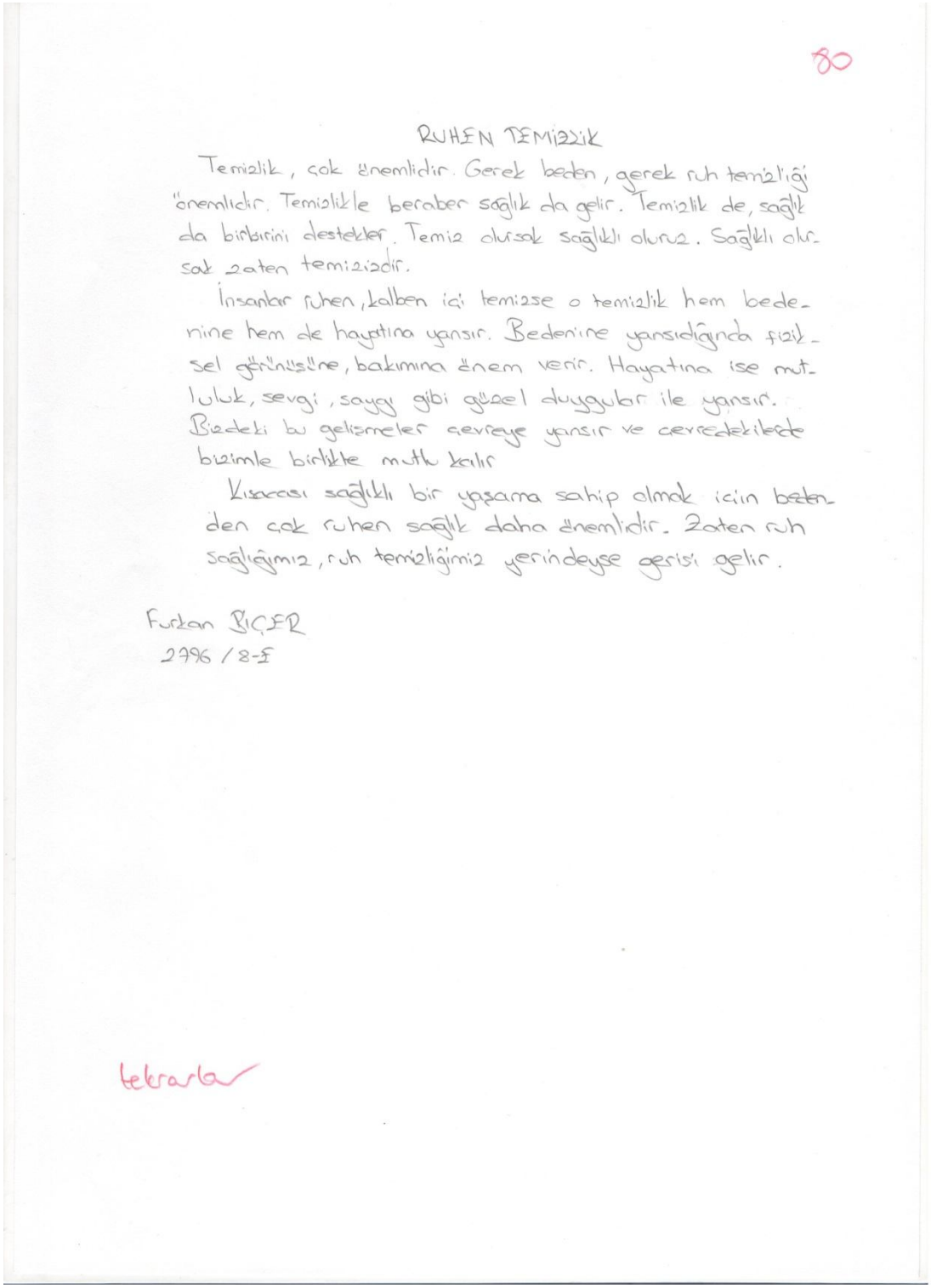
Cömertlik ve yardımlaşma Kuran ve Peygamber tarafından övüldüğü gibi Yunus Emre, Mevlana gibi düşünürler tarafından da takdir edilen bir davranıştır. İslam dini ibadeti, insanın mevlayla irtibatını kesen ve onu en çok gaflete düşüren önemli faktörlerden biri olan mal biriktirme sevdasını disipline ederek, ihtiyacı olan insanın mevla ile kesintisiz bağını sağlamıştır.

Cömertlik duygusu insanı, muhtaç olanlara vermeye, başkalarına yardım etmeye teşvik eder. Bu duyguya sahip olan kişi, hem bireysel anlamda gerçek mutluluğa ulaşır, hem de toplumsal alandan sorumlu olan her konuda ihtiyaç sahiplerine yardım edebilme hazzına sahip olur. Tıpkı okyanusun her yere uzanıp, toprağı beslediği gibi

Selay KIR
2797

yazım hatası
noktalama

Ek-4: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -4

80

RUHEN TEMİZLİK

Temizlik, çok önemlidir. Gerek beden, gerek ruh temizliği önemlidir. Temizlikle beraber sağlık da gelir. Temizlik de, sağlık da birbirini destekler. Temiz olursak sağlıklı oluruz. Sağlıklı olursak zaten temizizdir.

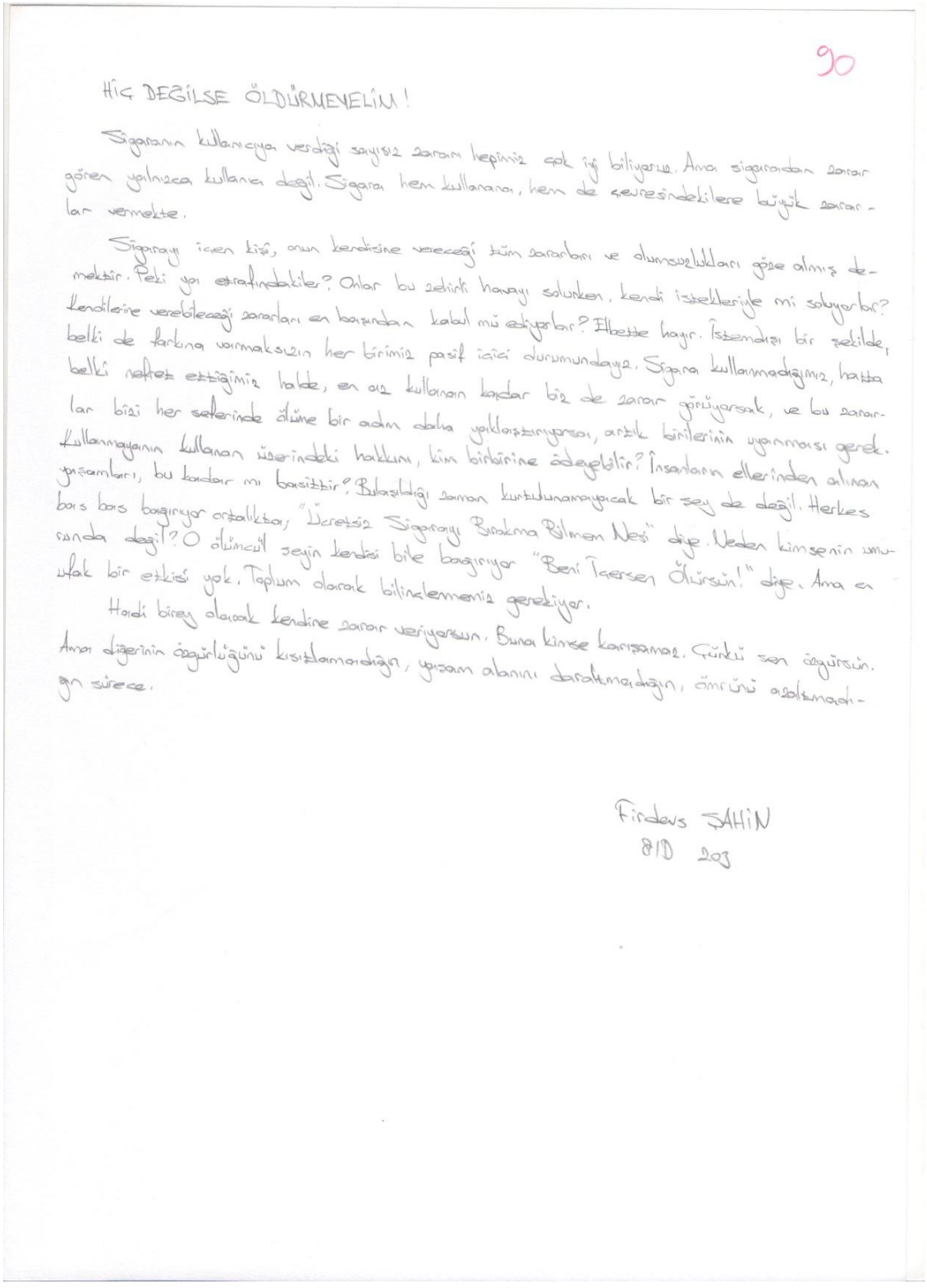
İnsanlar ruhen, kalben içi temizse o temizlik hem bedenine hem de hayatına yansır. Bedenine yansıdığında fiziksel görünüşüne, bakımına önem verir. Hayatına ise mutluluk, sevgi, saygı gibi güzel duygular ile yansır. Bizdeki bu gelişmeler çevreye yansır ve çevredekilerde bizimle birlikte mutlu kalır.

Kısacası sağlıklı bir yaşama sahip olmak için bedenden çok ruhen sağlık daha önemlidir. Zaten ruh sağlığımız, ruh temizliğimiz yerindeyse gerisi gelir.

Furkan BİÇER
2996 / 8-E

tekrarla

Ek-5: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -5

90

HİÇ DEĞİLSE ÖLDÜRMEYELİM!

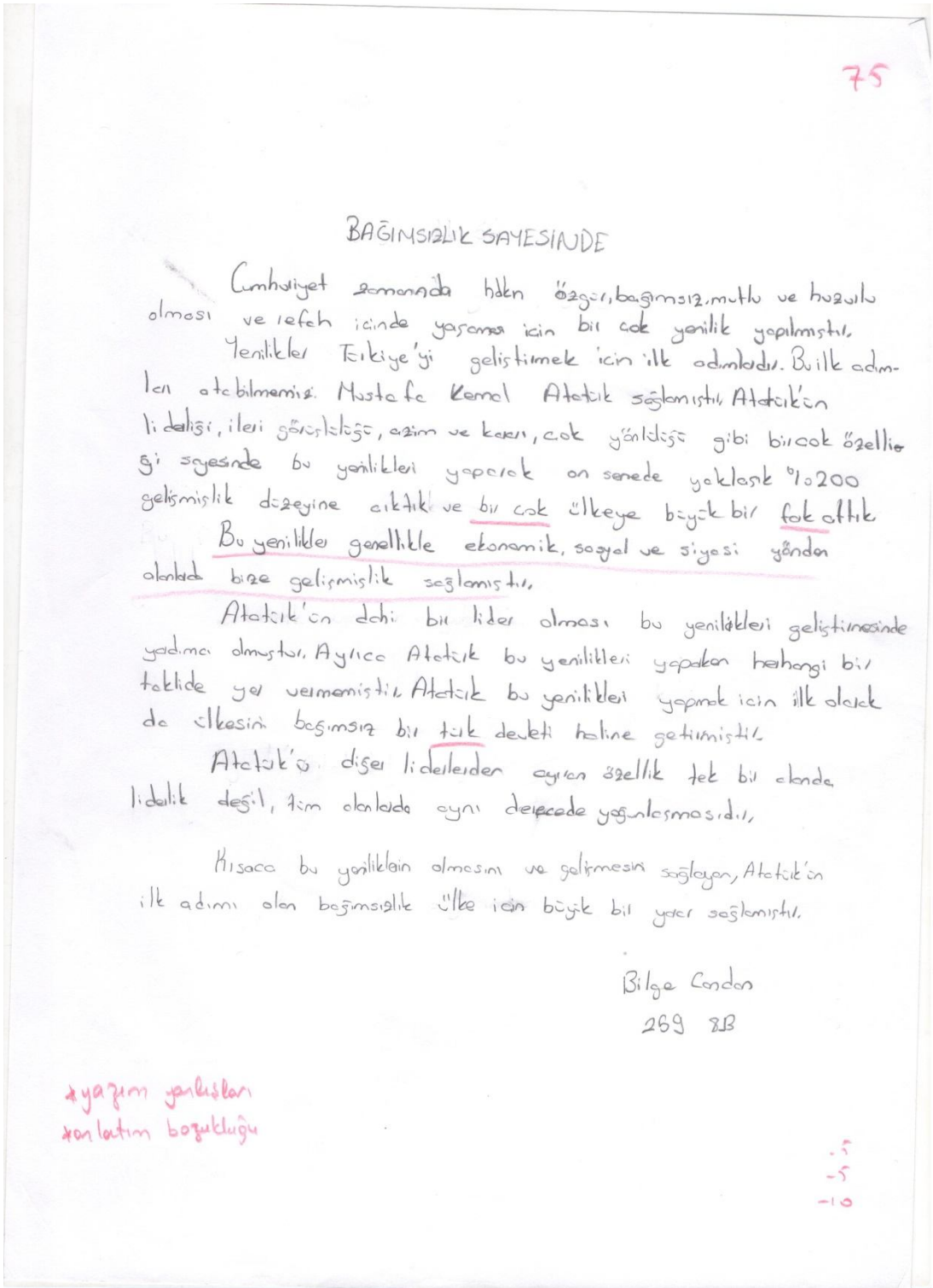
Sigaranın kullanıcıya verdiği sayısız zararın hepimiz çok iyi biliyoruz. Ama sigaradan zarar gören yalnızca kullanıcı değil. Sigara hem kullananın, hem de çevresindekilere büyük zararlar vermekte.

Sigarayı içen kişi, onun kendisine vereceği tüm zararları ve olumsuzlukları göze almış demektir. Peki ya etrafındakiler? Onlar bu zehirli havayı solurken, kendi istekleriyle mi soluyorlar? Kendilerine verebileceği zararları en baştından kabul mü ediyorlar? Elbette hayır. İstemdışı bir şekilde, belki de farkına varmaksızın her birimiz pasif içici durumundayız. Sigara kullanmadığımız, hatta belki nefret ettiğimiz halde, en az kullanan kadar biz de zarar görüyorsak, ve bu zararlar bizi her seferinde ölüme bir adım daha yaklaştırıyorsa, artık birilerinin yapması gerek. Kullanmayanın kullanan üzerindeki hakkını, kim birbirine eşdeğerdir? İnsanların ellerinden alınan yaşamları, bu kadar mı basittir? Bulaşıldığı zaman kurtulunamayacak bir şey de değil. Herkes bas bas bağırıyor ortalıklar, "Ücretsiz Sigarayı Bırakma Eğitimi Nerede" diye. Neden kimsenin umurunda değil? O ölümcül zehir kendisi bile bağırıyor "Beni İçersen Öldürürsün!" diye. Ama en ufak bir etkisi yok. Toplum olarak bilinçlenmemiz gerekiyor.

Hadi birey olarak kendine zarar veriyorsun. Buna kimse karışamaz. Çünkü sen özgürsün. Ama diğerinin özgürlüğünü kısıtlamaradığın, yaşam alanını daraltmaradığın, ömrünü azaltmaradığın sürece.

Firdevs ŞAHİN
8/D 203

Ek-6: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -6

75

BAĞIMSIZLIK SAYESİNDE

Cumhuriyet zamanında halkın özgür, bağımsız, mutlu ve huzurlu olması ve refah içinde yaşaması için bir çok yenilik yapılmıştır. Yenilikler Türkiye'yi geliştirmek için ilk adımlardır. Bu ilk adımları atabilmemiz Mustafa Kemal Atatürk sağlamıştır. Atatürk'ün lidarliği, ileri görüşlülüğü, azim ve kararı, çok yönlülüğü gibi bir çok özelliği sayesinde bu yenilikleri yaparak on sonede yaklaşık %200 gelişmişlik düzeyine çıktık ve bir çok ülkeye büyük bir fark attık.

Bu yenilikler genellikle ekonomik, sosyal ve siyasi yönden alanlarda bize gelişmişlik sağlamıştır.

Atatürk'ün dahi bir lider olması bu yeniliklerin geliştirmesinde yadımcı olmuştur. Ayrıca Atatürk bu yenilikleri yapmakta herhangi bir taklide yer vermemiştir. Atatürk bu yenilikleri yapmak için ilk olarak da ülkesini bağımsız bir türk devleti haline getirmiştir.

Atatürk'ü diğer lidarlerden ayıran özellik tek bir alanda lidarlik değil, tüm alanlarda aynı derecede yoğunlaşmasıdır.

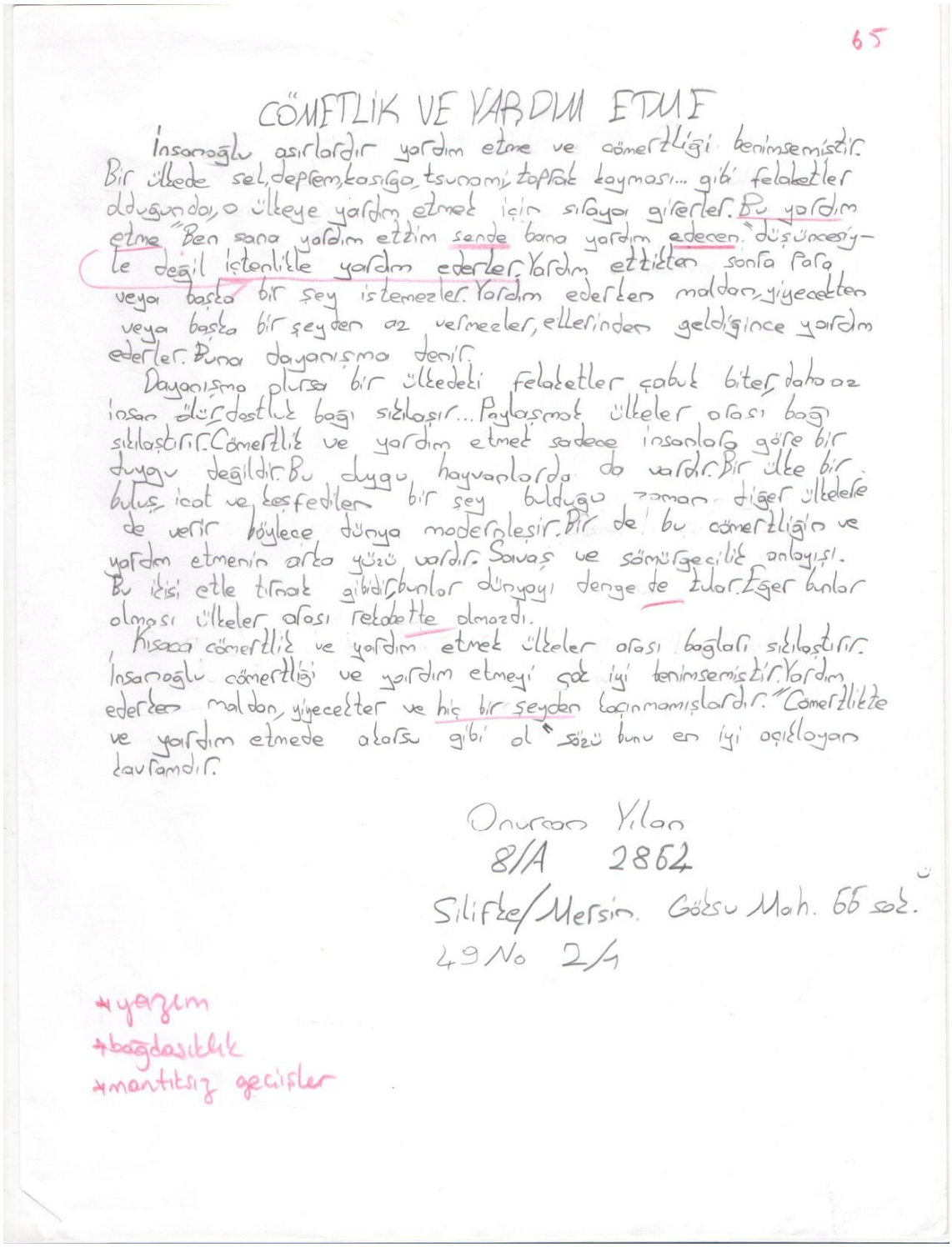
Kısaca bu yeniliklerin olmasını ve gelişmesini sağlayan, Atatürk'ün ilk adımı olan bağımsızlık ülke için büyük bir yer sağlamıştır.

Bilge Candan
269 BB

*yazım yanlışları
*anlatım bozukluğu

-5
-5
-10

Ek-7: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -7

65

CÖMERTLİK VE YARDIM ETME

İnsanoğlu asırlardır yardım etme ve cömertliği benimsemiştir. Bir ülkede sel, deprem, kasırga, tsunami, toprak kayması... gibi felaketler olduğunda, o ülkeye yardım etmek için sıraya girerler. Bu yardım etme "Ben sana yardım ettim sende bana yardım edecen." düşüncesiyle değil istenilikle yardım ederler. Yardım ettikten sonra para veya başka bir şey istemezler. Yardım ederken maldan, yiyecekten veya başka bir şeyden az vermeler, ellerinden geldiğince yardım ederler. Buna dayanışma denir.

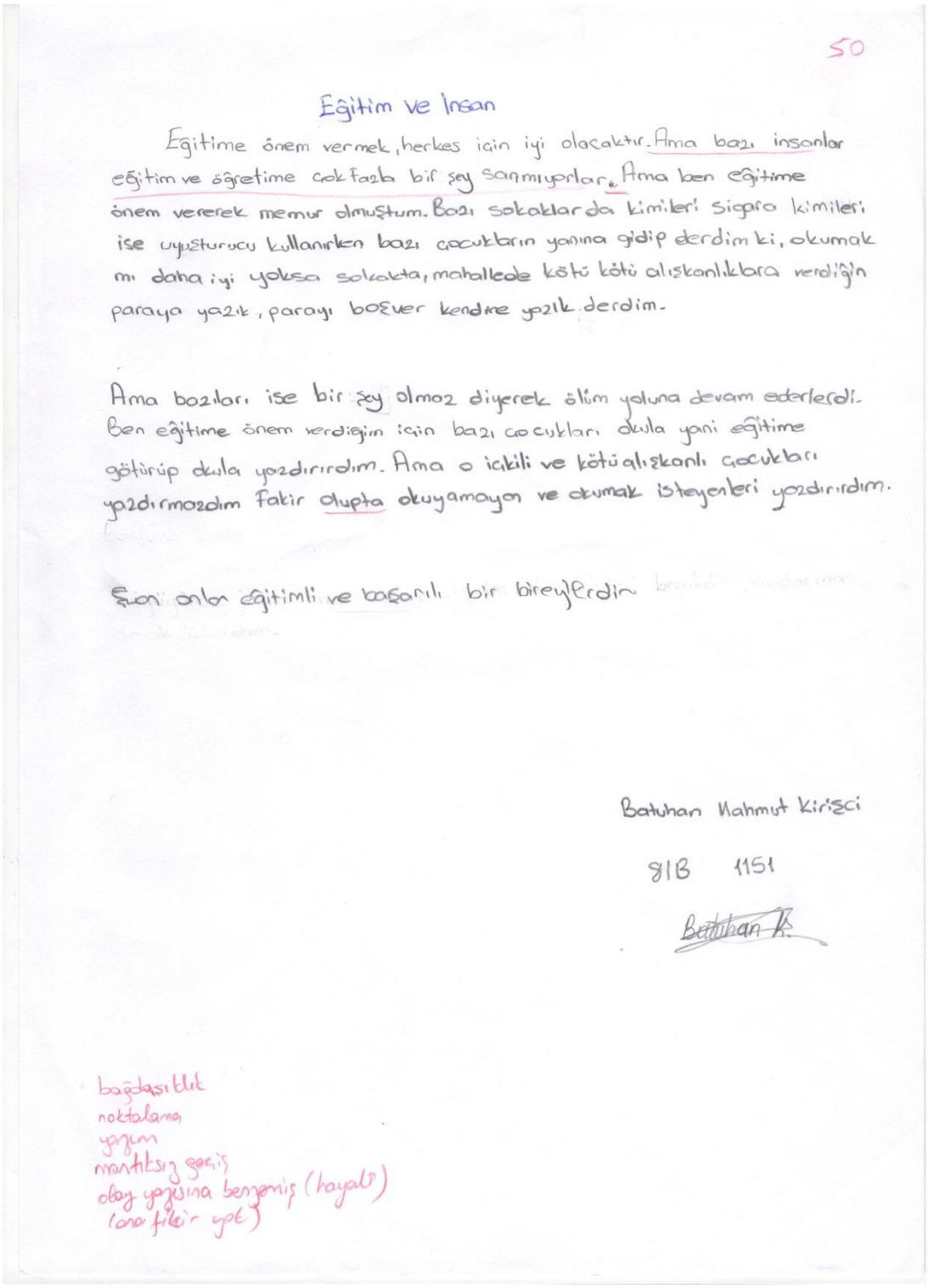
Dayanışma olursa bir ülkedeki felaketler çabuk biter, daha az insan ölür dostluk bağı sıkılaşır... Paylaşmak ülkeler arası bağı sıkılaştırır. Cömertlik ve yardım etmek sadece insanlara göre bir duygu değildir. Bu duygu hayvanlarda da vardır. Bir ülke bir buluş, icat ve keşfedilen bir şey bulduğu zaman diğer ülkelere de verir böylece dünya modernleşir. Bir de bu cömertliğin ve yardım etmenin arka yüzü vardır. Savaş ve sömürgecilik anlayışı. Bu ikisi etle tırnak gibidir, bunlar dünyayı denge de tutar. Eğer bunlar olmasa ülkeler arası rekabette olmazdı.

Kısaca cömertlik ve yardım etmek ülkeler arası bağları sıkılaştırır. İnsanoğlu cömertliği ve yardım etmeyi çok iyi benimsemiştir. Yardım ederken maldan, yiyecekler ve hiç bir şeyden kaçınmamışlardır. "Cömertlikte ve yardım etmede akarsu gibi ol" sözü bunu en iyi açıklayan kavramdır.

Onurcan Yılan
8/A 2862
Silifke/Mersin. Gözsu Mah. 66 sok.
49 No 2/1

+yazım
+bağdaşıklık
+mantıksız geçişler

Ek-8: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-8

50

Eğitim ve İnsan

Eğitime önem vermek, herkes için iyi olacaktır. Ama bazı insanlar eğitim ve öğretime çok fazla bir şey sanmıyorlar. Ama ben eğitime önem vererek memur olmuştum. Bazı sokaklarda kimileri sigara kimileri ise uyuşturucu kullanırken bazı çocukların yanına gidip derdim ki, okumak mı daha iyi yoksa sokakta, mahallede kötü kötü alışkanlıklara verdiğin paraya yazık, parayı boşver kendine yazık derdim.

Ama bazıları ise bir şey olmaz diyerek ölüm yoluna devam ederlerdi. Ben eğitime önem verdiğim için bazı çocukları okula yani eğitime götürüp okula yazdırırdım. Ama o içkili ve kötü alışkanlı çocukları yazdırmazdım fakir olupta okuyamayan ve okumak isteyenleri yazdırırdım.

Şuan onlar eğitimli ve başarılı bir bireylerdir

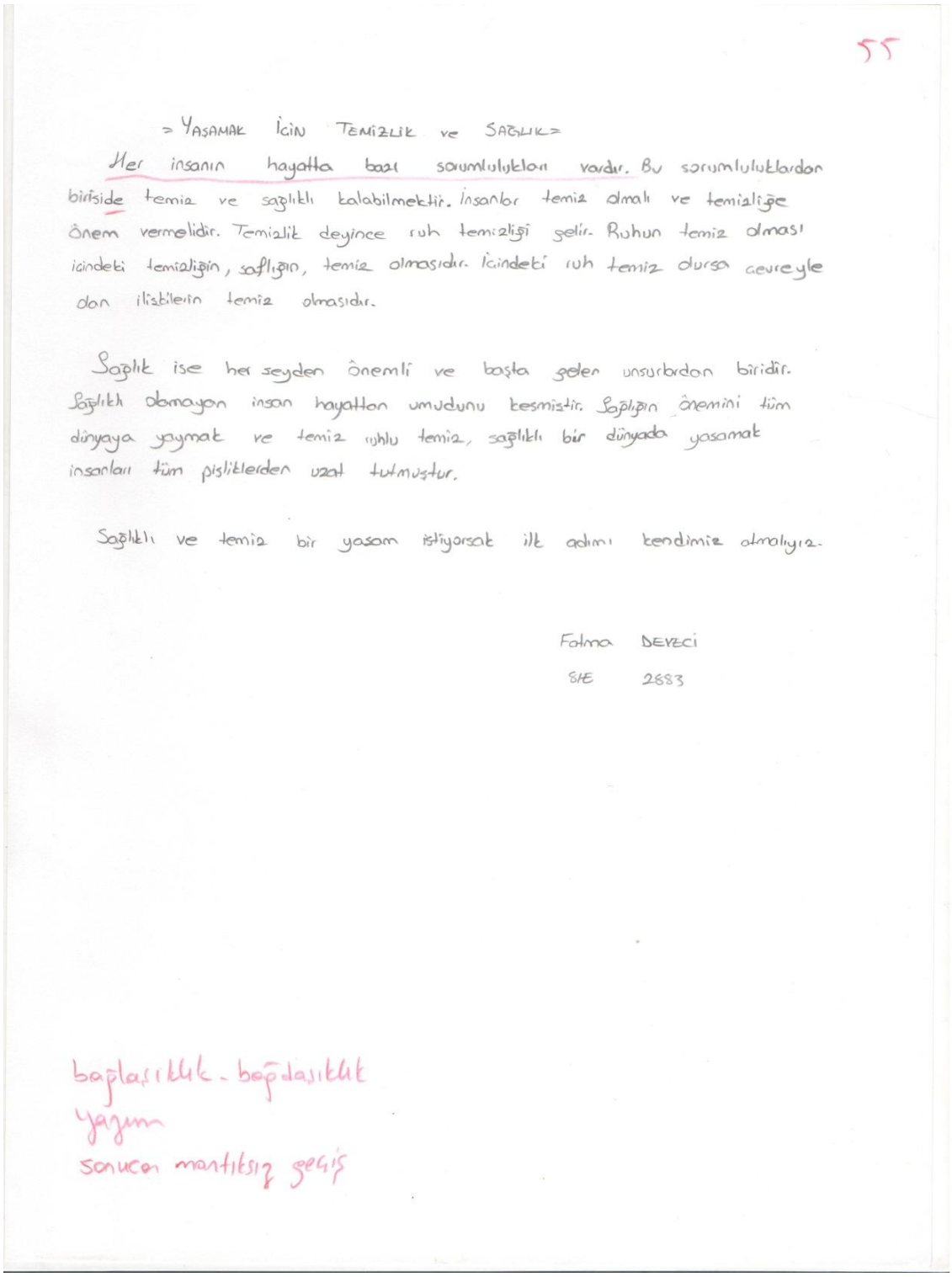
Batuhan Mahmut Kirişci

818 1151

Batuhan K.

bağdaşıklık
noktalama
yazım
mantıksız geçiş
olay yazısına benzemiş (hayali)
(ana fikir yok)

Ek-9: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler -9

55

= YAŞAMAK İÇİN TEMİZLİK ve SAĞLIK =

Her insanın hayatta bazı sorumlulukları vardır. Bu sorumluluklardan birisi de temiz ve sağlıklı kalabilmektir. İnsanlar temiz olmalı ve temizliğe önem vermelidir. Temizlik deyince ruh temizliği gelir. Ruhun temiz olması içindeki temizliğin, saflığın, temiz olmasıdır. İçindeki ruh temiz olursa çevreyle olan ilişkilerin temiz olmasıdır.

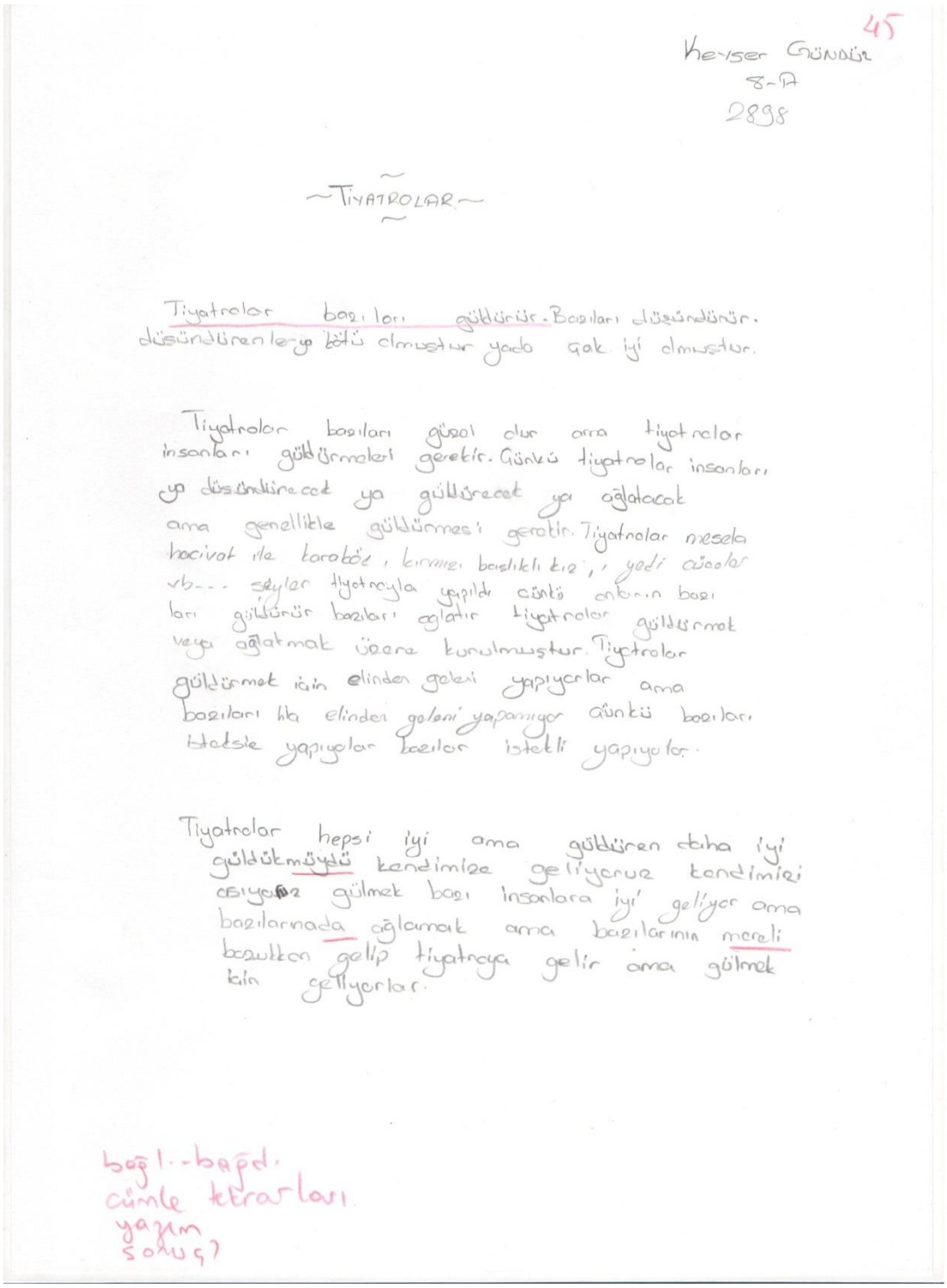
Sağlık ise her şeyden önemli ve başta gelen unsurlardan biridir. Sağlıklı olmayan insan hayattan umudunu kesmiştir. Sağlığın önemini tüm dünyaya yaymak ve temiz ruhlu temiz, sağlıklı bir dünyada yaşamak insanları tüm pisliklerden uzak tutmuştur.

Sağlıklı ve temiz bir yaşam istiyorsak ilk adımı kendimiz atmalıyız.

Fatma DEVECİ
8/E 2883

bağlaşıklık - bağdaşıklık
yazım
sonucan mantıksız geçiş

Ek-10: Öğrencilerin Yazma Çalışmalarından Örnekler-10

45

Kevser GÜNDÜZ
8-A
2898

~TİYATROLAR~

Tiyatrolar bazıları güldürür. Bazıları düşündürür. düşündürenler çok kötü olmuştur yada çok iyi olmuştur.

Tiyatrolar bazıları güzel olur ama tiyatrolar insanları güldürmeleri gerekir. Çünkü tiyatrolar insanları ya düşündürecek ya güldürecek ya ağlatacak ama genellikle güldürmesi gerekir. Tiyatrolar mesela hacivat ile karagöz, kırmızı başlıklı kız, yedi cüceler vb... şeyler tiyatroyla yapıldı çünkü onların bazıları güldürür bazıları ağlatır tiyatrolar güldürmek veya ağlatmak üzere kurulmuştur. Tiyatrolar güldürmek için elinden geleni yapıyorlar ama bazıları hiç elinden geleni yapamıyor çünkü bazıları istekle yapıyolar bazıları istekli yapıyolar.

Tiyatrolar hepsi iyi ama güldüren daha iyi güldürmüyü kendimize geliyorsa kendimizi açıyoruz gülmek bazı insanlara iyi geliyor ama bazılarında ağlamak ama bazılarının moreli bozuktan gelip tiyatroya gelir ama gülmek için gelliyorlar.

bağl.-başd.
cümle tekrarları
yazım
sonuç?

Ek-11: 8-A Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Müdürlüğü
2011-2012 - 8. Sınıf / A Şubesi Ağırlıklı Puanlar Listesi

	Öğr. No	Adı Soyadı	Ağırlıklı Puan Ortalamaları						DURUM
			4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	Ort	
1	204	İSMAİL IRMALI	88,18	89,42	85,81	82,87	85,41	86,34	
2	239	ŞERİFE EDA DÖNELİ	94,26	92,38	88,58	92,14	93,59	92,19	
3	249	AYŞEGÜL CIRMAN	91,19	90,50	91,12	86,42	87,71	89,39	
4	431	ARDA GÜNEŞ ER	87,64	89,23	81,81	88,64	88,62	87,19	
5	673	MEHMET ÇOPUR	76,04	73,79	70,56	73,97	72,15	73,30	
6	715	ESRA AKSU	79,78	79,36	74,58	83,90	84,81	80,49	
7	741	ÖZGE ALPÖZGEN	79,84	85,55	80,48	83,39	84,06	82,66	
8	801	BERKAY KÜÇÜK	80,91	84,26	77,83	82,06	88,46	82,70	
9	823	MUSTAFA OKUR	75,44	76,06	71,50	80,08	75,63	75,74	
10	969	TANSEL SAKAR	92,05	94,25	94,50	95,87	96,95	94,72	
11	970	RÜMEYSA MUKU	91,05	91,87	94,24	90,71	93,86	92,35	
12	1008	MERAL EDA UYSAL	90,58	92,11	88,30	87,74	85,29	88,80	
13	1139	BURAK YILDIRIM	64,90	64,86	50,41	56,95	53,82	58,19	
14	1145	AHMET ŞAHİN DEMİREL	54,99	54,21	50,29	59,34	58,22	55,41	
15	1152	BURAK MENTEŞ	95,79	95,97	96,36	96,89	96,89	96,38	
16	1207	TÜLAY ESRA KELEŞ	79,78	79,86	66,95	67,84	69,67	72,82	
17	1216	AYŞE SİMA ARSLAN	92,28	93,81	92,62	93,66	92,42	92,96	
18	1280	NUR ALEYNA GÜZEL	90,89	92,29	84,74	91,52	92,15	90,32	
19	1313	BURAK ŞİMŞEK	89,69	91,81	89,70	92,42	92,13	91,15	
20	2062	SEMİHA ERDEN	80,04	83,72	71,45	81,48	79,68	79,27	
21	2792	AYŞENUR ÖZTÜREN	84,72	86,41	80,25	83,39	85,16	83,99	
22	2838	EDA GÜLSÜM GENÇ	90,59	91,44	85,07	88,72	92,26	89,62	
23	2864	ONUR CAN YILAN	87,97	79,25	62,74	71,30	71,33	74,52	
24	2873	SUNA EREN	65,64	70,71	72,84	74,97	76,90	72,21	
25	2879	UFUK EMRE GÜLÜMSER	91,03	94,00	89,72	92,85	94,14	92,35	
26	2888	SİNAN YILDIZ	91,10	91,66	77,93	83,30	85,11	85,82	
27	2898	KEVSER GÜNDÜZ	57,02	60,78	48,45	56,03	57,05	55,87	
28	2916	İLKNUR KARATAŞ	51,32	56,21	66,83	76,62	78,43	65,88	
29	2961	TURHAN CAN DURU	87,13	69,83	62,65	70,49	68,41	71,70	

e-okul

* Öğrencinin Puanı olamayan yıllarına ait puanlarının e-okula girilmesi veya denklik ile gelmiş ise denklik kaydının e-okula yapılması gerekmektedir.

15.06.2012 13:35:38

Ek-12: 8-B Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Müdürlüğü
2011-2012 - 8. Sınıf / B Şubesi Ağırlıklı Puanlar Listesi

	Öğr. No	Adı Soyadı	Ağırlıklı Puan Ortalamaları						DURUM
			4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	Ort	
1	44	SENA PARTAL	84,53	84,13	85,26	89,07	86,96	85,99	
2	99	BURAK DENİZ ANDAÇ	95,95	97,93	96,19	96,84	97,56	96,89	
3	174	NURAY ARSLAN	87,38	82,79	72,84	80,22	77,65	80,18	
4	175	ZEYNEP KARAKOYUN	90,26	92,43	88,05	89,98	89,06	89,96	
5	259	BİLGE CANDAN	91,81	93,57	91,96	93,72	94,05	93,02	
6	316	AYŞE NUR ŞAHİN	81,22	77,11	66,15	68,96	67,39	72,17	
7	319	İLKNUR KARAÇİVİ	84,53	79,85	74,72	76,74	76,31	78,43	
8	346	NİDA KILIÇ	89,45	93,88	88,80	91,38	90,96	90,89	
9	551	MELİH TAŞ	82,02	86,21	71,71	78,95	73,69	78,52	
10	597	HASİBE BEYZA ÇAM	82,82	82,80	80,58	85,03	83,53	82,95	
11	598	EMİNE SENA AVCI	94,26	93,91	93,79	95,60	95,48	94,61	
12	634	BATUHAN GÜLEÇ	93,93	93,48	89,79	93,90	93,51	92,92	
13	645	SEMİHA NUR YİĞİT	92,96	93,39	90,88	95,32	94,93	93,50	
14	659	SEVİM SEREN BARUT	80,13	76,81	66,96	74,77	70,73	73,88	
15	740	FAHRİ SÖZER	86,43	87,51	81,42	83,65	81,13	84,03	
16	757	BURAK ARSLAN	73,55	70,43	61,79	71,99	74,17	70,39	
17	1134	ENES MELİH AKOĞLU	79,50	86,49	85,90	89,89	86,98	85,75	
18	1136	BUKET GÜLSÜN ARSLAN	81,98	80,57	78,89	81,50	75,80	79,75	
19	1148	ENES UĞUZ	77,19	85,40	77,59	83,26	79,94	80,68	
20	1151	BATUHAN MAHMUT KİRİŞCİ	62,35	66,99	48,53	57,64	57,96	58,69	
21	1154	EBRU GÜNEŞ	89,31	89,95	84,21	91,24	92,02	89,35	
22	1166	EREN ERDEM	80,38	87,41	82,61	85,20	77,43	82,61	
23	1201	BAŞAK NUR BOR	49,91	51,85	54,92	55,85	56,00	53,71	
24	2053	KADİR ÇİVİ	68,57	73,78	55,51	59,23	54,60	62,34	
25	2777	SEMİH ACAR	84,03	84,10	70,18	78,29	77,51	78,82	
26	2797	SELAY KIR	94,67	94,77	95,10	96,46	97,43	95,69	
27	2824	YUNUS EMRE BULDU	85,19	88,91	78,09	84,29	84,59	84,21	

MEB e-okul

* Öğrencinin Puanı olamayan yıllarına ait puanlarının e-okula girilmesi veya denklik ile gelmiş ise denklik kaydının e-okula yapılması gerekmektedir.

15.06.2012 13:35:38

Ek-13: 8-D Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Müdürlüğü
2011-2012 - 8. Sınıf / D Şubesi Ağırlıklı Puanlar Listesi

	Öğr. No	Adı Soyadı	Ağırlıklı Puan Ortalamaları						DURUM
			4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	Ort	
1	25	HATİCE OKUR	84,78	89,67	89,34	88,87	92,26	88,98	
2	171	HASAN SALİM ATİK	73,70	73,23	61,68	62,58	62,41	66,72	
3	173	ZİŞAN DAL	77,24	76,76	65,17	71,35	69,57	72,02	
4	203	FİRDEVS ŞAHİN	97,01	98,33	96,02	97,80	97,36	97,30	
5	231	HARUN GÜRBÜZ	83,89	83,03	76,06	80,12	80,31	80,68	
6	234	BUSE ÖZTEKİN	94,28	94,37	90,74	92,57	91,90	92,77	
7	498	DUYGU TOPCU	78,06	82,93	67,11	67,77	68,57	72,89	
8	579	MUHAMMED BERK KESKİN	73,71	80,92	67,15	70,82	73,42	73,20	
9	621	EMRE ÖZKAN	81,05	77,88	72,19	66,28	72,27	73,93	
10	652	POLAT YİRİK	80,31	82,08	64,49	68,48	64,05	71,88	
11	672	BİLGE DOĞRUÖZ	60,89	58,15	61,22	58,58	62,51	60,27	
12	708	VİLDAN TOPAL	87,02	86,09	78,58	80,01	84,21	83,18	
13	712	ONUR GÜL	93,25	93,06	85,06	89,51	87,49	89,67	
14	928	ŞULE ATİK	80,86	88,10	87,35	90,10	91,98	87,68	
15	1112	BEYZA FUNDA YILDIRIM	85,94	85,68	83,07	82,91	82,79	84,08	
16	1137	MURAT FURKAN ŞAHİN	87,02	90,69	79,04	74,01	74,06	80,96	
17	1149	NİSANUR KALE	87,00	90,56	85,80	90,55	90,84	88,95	
18	1169	RAZİYE ŞİMŞEK	92,06	94,10	93,33	95,37	96,11	94,19	
19	1278	MUSTAFA USCA	93,66	91,59	81,17	79,52	85,25	86,24	
20	2057	AYSUN ARSLAN	96,32	95,66	92,58	94,85	94,96	94,87	
21	2064	HANDENUR YILMAZ	89,95	92,07	89,32	89,35	90,53	90,24	
22	2189	SEMİH BERKİ YAŞAR	88,32	91,47	81,89	87,03	91,84	88,11	
23	2195	ASYA KAYMAK	93,57	95,18	87,91	81,96	85,62	88,85	
24	2206	ASLIHAN GÜRBÜZ	69,17	74,64	56,12	53,57	56,85	62,07	
25	2207	FURKAN İRİAĞAÇ	90,19	90,23	78,71	84,70	86,27	86,02	
26	2870	ALAADDİN TURAN	95,01	94,66	86,35	92,89	94,11	92,60	
27	2895	MÜZEYYEN SOY	81,80	84,21	80,91	85,64	91,44	84,80	
28	2900	FURKAN ALP SOYLU	96,24	97,39	92,60	97,81	98,18	96,44	

15.06.2012 13:35:38

e-okul

* Öğrencinin Puanı olamayan yıllarına ait puanlarının e-okula girilmesi veya denklik ile gelmiş ise denklik kaydının e-okula yapılması gerekmektedir.

Ek-14: 8-E Sınıfı Yıl Sonu Başarı Puanı

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
Silifke Atatürk İlköğretim Okulu Müdürlüğü
2011-2012 - 8. Sınıf / E Şubesi Ağırlıklı Puanlar Listesi

	Öğr. No	Adı Soyadı	Ağırlıklı Puan Ortalamaları						DURUM
			4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	Ort	
1	29	FURKAN KELCE	92,24	94,32	92,99	94,35	90,08	92,80	
2	103	ELİF UYSAL	92,57	89,63	92,25	93,87	91,11	91,89	
3	237	AHMET BURAK ÖRS	81,72	81,55	72,29	76,17	75,37	77,42	
4	238	SELİN BERFİN COŞKUN	90,55	91,47	85,94	85,63	81,04	86,93	
5	255	AYŞE İPEK KALAN	97,98	98,40	96,23	99,09	98,61	98,06	
6	260	FATMA MELİKE SARI	88,41	89,81	87,07	90,12	91,62	89,41	
7	266	BEGÜM ATİK	89,52	88,10	82,93	85,33	89,44	87,06	
8	306	SELİN NİSA YILMAZ	88,43	90,33	89,40	86,70	88,57	88,69	
9	330	KERİME KARAER	80,34	82,65	71,28	77,95	75,13	77,47	
10	557	ADİL GÜLTEKİN	88,71	90,84	81,17	90,59	84,94	87,25	
11	585	ARİFCAN YALÇIN	90,17	93,56	87,49	87,11	83,90	88,45	
12	618	NURMERYEM GÜNGÖR	77,59	75,14	61,41	69,60	69,44	70,64	
13	631	YILMAZ DOĞAN ÖZDAMAR	87,99	85,55	84,76	80,44	77,43	83,23	
14	689	BUKET KURT	85,14	83,97	78,36	82,59	86,10	83,23	
15	695	TUNAHAN YÜKSEL	70,91	70,92	57,39	58,37	60,65	63,65	
16	763	AYTEN SİMGE ÖRS	74,38	74,37	64,75	67,24	68,83	69,91	
17	1211	HİLAL AYDIN	69,18	76,11	75,42	74,56	74,53	73,96	
18	2050	MUSTAFA KADİR ALTUNDİŞ	97,93	97,69	89,36	85,19	84,18	90,87	
19	2052	ALPER YAPALAK	96,33	96,85	94,89	95,30	93,24	95,32	
20	2056	AYŞENUR YILDIZHAN	72,74	75,62	78,48	84,86	82,97	78,93	
21	2090	MISRA ÖZLEM YANAR	96,07	95,22	87,03	87,00	85,97	90,26	
22	2186	MUSTAFA GÜL	92,75	94,85	93,27	92,01	91,40	92,86	
23	2796	FURKAN BİÇER	90,28	93,74	86,51	90,22	90,70	90,29	
24	2805	TÜRKER FAZIL ERDEN	78,82	84,39	79,07	72,61	68,03	76,58	
25	2850	UTKU KAHRAMAN	86,73	89,31	75,40	74,73	67,87	78,81	
26	2869	GAMZE ILGAR	85,72	87,82	81,11	83,79	82,24	84,14	
27	2883	FATMA DEVECİ	79,93	86,79	67,77	74,42	70,00	75,78	
28	2909	FARUK KAPLAN	95,22	95,27	94,57	97,18	94,98	95,44	
29	2960	İBRAHİM ETHEM İŞLİYEN	89,38	92,79	88,73	89,72	86,08	89,34	

15.06.2012 13:35:38

MEB e-okul

* Öğrencinin Puanı olamayan yıllarına ait puanlarının e-okula girilmesi veya denklik ile gelmiş ise denklik kaydının e-okula yapılması gerekmektedir.

Ek-15: Düşünce Yazısı Puanlama Ölçeği

DÜŞÜNCE YAZISI PUANLAMA ÖLÇEĞİ

1) Kâğıdın kenarlarında ve satır aralarında uygun boşluklar bırakılarak sayfa düzenine dikkat edilmiştir. (5p.)
2) Düşünceler açıklanırken yazım kurallarına uyulmuştur. (5p.)
3) Noktalama işaretleri doğru yerlerde kullanılmıştır. (5p.)
4) Yazılan metindeki konu ve ana düşünceye göre uygun bir başlık belirlenmiştir. (5p.)
5) Düşünce yazısında anlatılmak istenen ana düşünce, alıntı, örnek veya benzetmelerle somut bir şekilde ortaya konulmuştur. (15p.)
6) Her paragrafta ana düşünceyi destekleyen yardımcı düşüncelere yer verilmiştir. (10p.)
7) Yazıdaki düşünceler tutarlı bir şekilde açıklanmış, düşünceler arasında mantıklı geçişler sağlanmış ve yazıda cümle tekrarına yer verilmemiştir. (15p.)
8) Yazılan metinde giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat edilmiştir. (10p.)
9) Düşünceler açıklanırken kendine has ifadeler kullanılarak özgünlük yakalanmıştır. (10p.)
10) Kurulan cümlelere bağlaşıklık yönünden dikkat edilmiştir. (10p.)
11) Kurulan cümlelere bağdaşıklık yönünden dikkat edilmiştir. (10p.)

(Bağlaşıklık ifadesi ile dil bilgisi yanlışlarının olmaması; bağdaşıklık ifadesi ile de anlam bilgisi yanlışlarının olmaması anlatılmaktadır.)

Ek-16: Araştırma İzni

T.C.
MERSİN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.33.20.01/ 26821

12 AGU 2011

Konu : Araştırma İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsünün, 01/08/2011 tarihli ve B.30.2.AKÜ.0.E1.00.00-510/1190 sayılı yazısı.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Serdar YÖRÜSÜN'nün, **"8. Sınıf Öğrencilerin Düşünce Yazısı Yazma Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir İnceleme"** konulu çalışmaya veri toplamak amacıyla, Silifke İlçesinde bulunan Atatürk İlköğretim Okulunda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerine gerekli çalışmayı uygulaması Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiş olup, 10/08/2011 tarihli komisyon kararı ve çalışma programı ilişikte sunulmuştur.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Serdar YÖRÜSÜN'nün**, söz konusu çalışmayı Silifke İlçesinde bulunan Atatürk İlköğretim Okulunda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerine **2011-2012 eğitim-öğretim yılı başladıktan sonra** uygulaması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim. 11

Hasan GÜL
İl Milli Eğitim Müdürü

O L U R
.12/08/2011

Ahmet Hikmet ŞAHİN
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER:
1- Ünv. Yazısı, Tez Çalışması (7 Syf)
2- Araş. Değer. Formu (1 Sy.)

Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü Dumlupınar Mahallesi GMK. Bulvarı Yenişehir / MERSİN **Bilgi İçin** :./ :Saniye PARLAK./ Şef Canan YAŞA / VHKİ Araştırma Planlama İstatistik Hizmetleri **Birimi Telefon**: 0 (324) 329 14 61- 84 **Dahili Tel**: 120 **Faks**: 0 (324) 327 35 18 – 19
E-Posta:mersinmem@meb.gov.tr – istatistik33@hotmail.com **Elektronik Ağ**: http://mersin.meb.gov.tr

Kalitest ISO 9001:2008